

**LA SELECCIÓ DEL FONDS
DOCUMENTAL A LA BIBLIOTECA
ESCOLAR:
COM, QUI I PER QUÈ TRIAR ELS LLIBRES PER
A INFANTS**

“Treball de Final de Grau en Mestra d’Educació Infantil”

ANNEX

Laida ELIZONDO i ALDAY

Tutora: Vanesa Amat i Castells

Any acadèmic 2013-2014

Universitat de Vic, 16 de maig de 2014

Facultat d’Educació, Traducció i Ciències Humanes

Sumari

1. Seminari de bibliografia infantil i Juvenil de l'Associació de Mestres Rosa Sensat i Biblioteca Rosa Sensat	3
1.1. Entrevista Amàlia Ramoneda	3
1.2. Documents per a l'anàlisi dels llibres per a infants	9
1.2.1. Criteris per a analitzar obres de narrativa	9
1.2.2. Criteris per a analitzar documents per a les primeres edats.....	16
1.2.3. Criteris per a analitzar obres de coneixement.....	16
1.3. Observació de la sessió del Seminari de Bibliografia infantil i Juvenil	21
2. Biblioteca Infantil i Juvenil Can Butjosa.....	24
2.1. Entrevista a Mercè Escardó, directora de la biblioteca durant 30 anys	24
3. Biblioteca Pública Caterina Figueras de Tona	36
3.1. Entrevista a Mar Cuxart, directora de la Biblioteca	36
3.2. Política de desenvolupament de la col·lecció de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona.....	41
3.3. Observacions de la Biblioteca Caterina Figueras de Tona.....	49
4. Biblioteca Joaquim Carbó, escola Sant Josep – El Pi.....	56
4.1. Entrevista Jaume Centelles, responsable de la biblioteca escolar de l'escola Sant Josep el Pi de l'Hospitalet de Llobregat	56
4.2. Reglament Intern del servei de Biblioteca (any 2012-2013).....	61
4.3. Pla de lectura de centre	65
5. Biblioteca de l'Escola Les Pinediques de Taradell, 2n cicle d'Educació Infantil....	114
5.1. Entrevista a David Altimir i Gemma Clavero, responsables de la comissió de biblioteca del Segon cicle d'Educació Infantil a l'Escola les Pinediques de Taradell	114
5.2. Observacions	127
5.3. Pla Lector.....	137
5.4. Projecte de biblioteca.....	139

1. Seminari de bibliografia infantil i Juvenil de l'Associació de Mestres Rosa Sensat i Biblioteca Rosa Sensat

1.1. Entrevista Amàlia Ramoneda

Persona entrevistada: Amàlia Ramoneda
Data: 30 d'abril de 2014
Ubicació de l'entrevista: Biblioteca de l'Associació de Mestres Rosa Sensat
Durada: De 4 a ¼ de 6 de la tarda
Tècnica de recollida de dades: Entrevista semiestructurada
Instrument utilitzat per a recollir les dades: Anotació manual

- Quina trajectòria té el Seminari de Literatura Infantil i Juvenil?

S'inicià l'any 1963, per un grup de mestres que apostaven per la renovació pedagògica. Entre elles Marta Mata i Assumpció Lissón, aquesta última encara assisteix al Seminari. S'ha de tenir en compte que van començar el Seminari un any abans de la creació de l'Associació de Mestres Rosa Sensat. Es feien les reunions a les escoles.

Tenien l'objectiu d'analitzar tota la producció editorial realitzada al país del moment i aquest encara continua sent la finalitat del grup.

Actualment ens reunim setmanalment, els dimecres de 5:30 a 7 de la tarda. S'analitzen de 14 a 25 llibres.

- I la biblioteca infantil de l'AMRS, quina relació hi té?

La biblioteca recull els llibres que es seleccionen al Seminari. Jo sóc la responsable de la secció infantil, tot ve aquí. Les reunions es fan en aquest espai. A la biblioteca treballem 2 persones (una a la secció d'adults i jo a infantil, també m'encarrego de fer activitat de dinamització i cursos; també hi ha una persona a temps parcial que s'encarrega de realitzar la catalogació dels documents i una persona pedagoga que és polivalent, és una mestra en comissió de serveis), realment, seria necessari augmentar el personal.

- Quines persones formen part del Seminari i quina formació tenen en relació a aquest?

Actualment assistim regularment al seminari 16 persones. La majoria són mestres (de Primària) i moltes d'elles porten la biblioteca escolar. Algunes d'elles han fet cursos a Rosa Sensat de literatura infantil, i altres han fet el Màster de la Teresa Colomer de Literatura infantil i lectura. Val a dir, que moltes de les persones han rebut també formació a través del Punt Edu. Hi ha una persona provinent del món editorial, dues il·lustradores (Emma Bosch,, una bibliotecària (actual directora de Can Butjosa) i un autor. També en forma part la Cecília Lladó, coordinadora de la xarxa de biblioteques escolars de Catalunya.

Moltes s'han interessat pel Seminari a través de cursos sobre literatura de l'Associació. Però la major formació que tenen és haver llegit i comparat molts llibres.

Avui és un mal dia perquè és vigília de pont, segurament no vindrà tothom. Tampoc no tenim molts llibres després de St. Jordi, de fet hi ha 3 pics anuals de gran publicació: Nadal, St. Jordi i de cara l'estiu. I amb la situació econòmica actual, es nota, hi ha menys publicacions a analitzar.

- Quines tasques realitza el Seminari?

S'analitzen de promig 15-16 llibres setmanals, de literatura i coneixement d'una franja d'edat prou àmplia: de 0 a 18 anys. Això que et deia, les publicacions han baixat, però sobretot es nota la situació econòmica per la davallada de la producció en llibres de coneixement.

Les tasques són seleccionar llibres, els agrupem per edats i tipologies i hi afegim comentaris. Tot això es pot consultar en un catàleg a través d'internet i el mateix catàleg s'ofereix en forma de llibreria virtual.

Cada persona s'emporta els llibres que creu que podrà llegir acuradament a casa. Llegeix, mira i a vegades ho prova a l'escola. Llavors ens trobem i cadascú exposa el que creu d'aquell llibre i si ha funcionat amb els nens i nenes. Després si es creu

convenient que formi part de la selecció, s'adjudica una edat en el mateix seminari (són edats de lectura autònoma) i també la matèria (quan fem la catalogació afegim algunes matèries extres per facilitar l'ús dels usuaris de la biblioteca, que sovint volen fer centres temàtics de lectura, treballen a partir de projectes concrets...). Es decideix si la recomanació mereix tenir més o menys nivell de recomanació a partir d'una senyal (el llibre pot tenir cap estrella, una estrella o dues estrelles). La catalogació la fem des de la biblioteca, a través de l'epergam, però aquí utilitzem l'Absys com a gestor de biblioteca. Després també fem un butlletí periòdic que es pot trobar a l'xtec, dins del puntedu.

Després de la valoració en el seminari, m'ho torno a mirar, i només ens quedem allò que creiem que val la pena, per la il·lustració, si el llibre arriba, si el tema és interessant.... Ho faig també a partir del fons que ja tenim i de la necessitat que detecto en els usuaris.

Intento que tot sigui molt visual, atractiu, per això els llibres estan col·locats com pots veure. Així hi ha més interès. Has de tenir en compte que els dimarts la biblioteca està oberta als infants. També fem activitats de dinamització per les escoles, com clubs de lectura (abans les feiem aquí mateix, ara a l'escola; ho fem gratuïtament, amb la condició que llavors les escoles comprin els llibres a la botiga virtual). També fem assessoraments per les escoles, especialment per gestionar la col·lecció. Ens és molt fàcil, és fàcil d'orientar. A diferents escoles, trobem un fons molt homogeni, així que és fàcil destriar. Cal esporgar molt material envellit, ja que cal que la col·lecció sigui atractiva, que entri pels ulls (a part de la feina dels mestres que també han de conduir i seduir). Llibres atractius han de conviure amb llibres meravellosos de literatura infantil i juvenil dels anys 80 i 90, molts d'ells no poden descartar-se tot i el seu aspecte, ja que són autèntiques meravelles que val la pena conservar.

- **Què en penseu dels llibres de moda de baixa qualitat a la BE?**

S'ha de fer el que faci falta per fer lectors. Però no podem permetre que n'hi hagi infinits, que es comprin col·leccions senceres d'aquest tipus de llibres. Són llibres que tothom té, que són de fàcil accés fora de l'escola. A més a més, moltes d'aquestes col·leccions han estat versionades en format audiovisual. Aquest tipus de material ha de servir al mestre d'esquer, llavors ha de saber fer un pas més als nens i nenes.

- **Què us trobeu a les escoles? Qui tria? Com ho fan?**

Moltes escoles es nodreixen només de donacions, evidentment la col·lecció és inadequada. Altres escoles tenen un pressupost per a la col·lecció de la BE, els diners els extreuen de l'AMPA, llavors poden tenir un bon fons.

A l'escola, per a seleccionar, cal saber el que es té i perquè ho té. Totes les biblioteques haurien de ser diferents, ajustades a les necessitats de cada centre. Cal tenir en compte que han de créixer equilibradament i a poc a poc, no calen grans pressupostos, tampoc s'editen tants llibres de qualitat.

- **La quantitat importa?**

Importa, perquè hi hauria d'haver prou llibres per tots els infants. Perquè quan fan projectes trobin prou llibres. Perquè no s'avorreixin de veure un fons massa escàs, sempre els mateixos títols, que impossibilitin descobrir.

Tot i que sempre hi ha altres possibilitats, com que les mestres demanin en préstec llibres a la biblioteca de Rosa Sensat i a la Biblioteca pública.

- **Quan deies que s'ha de créixer equilibradament, en quin sentit ho deies?**

Hi ha d'haver un equilibri entre ficció i no ficció. Però pels llibres de coneixement, sempre es pot utilitzar material no bibliogràfic, recursos en línia. Tot i que tampoc és fàcil trobar material no llibre.

Hi ha d'haver un equilibri per matèries. Les editorials tendeixen a publicar molt sobre alguns temes, com l'art, els animals.... La biblioteca ha d'examinar quin material ja té en la seva col·lecció i escollir en funció d'això, també.

- **Què haurien de fer per a seleccionar adequadament a l'escola?**

Sobretot tenir els ulls oberts de què es dona als infants i quines reaccions tenen, també quins llibres utilitzen els mestres. Cal que estiguin al cas dels llibres que es veuen antics, cal una biblioteca atractiva i actualitzada. Però a l'escola no li agrada esporgar, hi ha molts problemes per fer-ho i la BE no té una funció històrica ni d'arxiu.

- **Com arriben a l'escola?**

Hi ha molt desconeixement de l'Associació de MRS, quedaries parades, tan de mestres com d'estudiants. Crec que també des de la universitat i els cicles formatius se'n podria fer molt més ús (de la biblioteca i consultes al seminari).

Degut a aquest desconeixement hi ha un ús limitat, tot i que se n'ha observat un creixement. Per aquest motiu, actualment estem apostant per la comunicació. Fins ara no havíem entrat en canals de comunicació tan potents, tipus Twitter, Facebook, Tuenti...

Molts mestres treballen a l'escola i prou, fer de mestre suposa un gran esforç. Jo sóc mestra i ara fa més de 20 anys que sóc aquí, però també he tingut èpoques en que he necessitat desconnectar del món de l'educació en les meves hores lliures. Però la formació ajuda molt en la pràctica diària i també a no trobar-se sol, es comparteixen dificultats i petits èxits....

Com ja he dit fem activitat de dinamització a les escoles, com el club de lectura. Però també fem assessorament, cursos (cursos d'estiu de literatura infantil i juvenil) i activitats (per ex. presentació de llibres, novetats interessants).

- **Com us arriben els llibres?**

Tenim contacte amb moltes editorials, algunes d'elles ens envien els documents de forma gratuïta, ja que saben que farem difusió d'alguns dels títols.

D'altres els comprem a llibreries. Només dos que tenen un bon fons llibres infantils: Casa Anita i Pati de Llibres (St. Cugat). Ho limitem perquè tenim tractes que ens permeten retornar exemplars que no han passat la selecció, a més a més, seria molt complicat gestionar quin llibre és de cada llibreria. Anem a les llibreries per assegurar que no hi hagi una perla per descobrir, sinó amb els llibres que ens envien les editorials en tindriem prou.

- **En els documents seleccionats només s'hi inclou material bibliogràfic?**

Fins ara no es tocaven altres suports en el Seminari. Però a partir del setembre incorporarem dues persones que han estudiat el tema des de GRETEL i ho valorarem. Fins ara, el material editat era de baixa qualitat i ara comença a haver-hi un corpus que comença a ser interessant. Però ens hi hem de posar.

De llibres de coneixement no valorem obres de referència, pràcticament no se n'editen.

- **Què en feu dels llibres desestimats?**

Els que hem comprat, els retornem a la llibreria, ja tenim aquest tipus de conveni. Els que ens han regalat.... no som partidaris de regalar a l'escola allò que no ens ha agradat molt, volem lo bo i millor per als infants, no les restes.

- **Realitzeu algun tipus d'esporgada o amb la selecció ja no us cal?**

La biblioteca actua com a centre de dipòsit, una mena de recull bibliogràfic que representa un recorregut històric d'allò que s'ha editat. Si els llibres no interessen els portem al magatzem. És un fons no visible a la biblioteca, però que també es deixa en préstec. Tot està catalogat a partir de l'any 1985. Abans fèiem catalogació retrospectiva, érem 6 persones, ara no es pot fer.

- **Teniu preferències o prejudicis pel que fa a les editorials?**

No, cada llibre s'entén i s'analitza com un element individual. Tampoc es recomanen col·leccions. Si et refies dels prejudicis et pots perdre alguna sorpresa agradable.

- **Teniu alguna mena de política de selecció? Alguns criteris generals?**

Tenim uns criteris escrits que ens serveixen de guia, no sempre es tenen en compte tots els elements, però serveixen per orientar en l'avaluació. Els criteris ens els hem fet nosaltres, però partint de diferents autors, ja ho veuràs.

- **Algun criteri pesa més que algun altre?**

No. S'analitza el conjunt. El que més importa és que el llibre arribi.

1.2. Documents per a l'anàlisi dels llibres per a infants

Origen del document: Els documents són íntegres, els va proporcionar l'entrevistada Amàlia Ramoneda en format digital

1.2.1. Criteris per a analitzar obres de narrativa

Objectiu: confeccionar una fitxa model que serveixi per establir els criteris de valoració del llibre.

Aquesta pauta s'ha confeccionat a partir del treball del Seminari de Bibliografia Infantil i Juvenil de l'Associació de Mestres Rosa Sensat i de la següent bibliografia:

COLOMER, Teresa. La formació del lector literari. Barcelona: Barcanova, 1998

LISSON, Assumpció. Quins llibres...? Barcelona: Associació de mestres Rosa Sensat, 2009

LLUCH, Gemma. Cómo seleccionar libros para niños y jóvenes. Gijón: Trea, 2010

TAULA DE CLASSIFICACIÓ DE GÈNERES I SUBGÈNERES DE LES NARRACIONS

CLASS	DESCRIPCIÓ
AD	Adaptacions literàries, versions
ANT	Antologies, miscel·lànies
BI	Biografies
CA	Conte d'autor
CP	Conte popular
FA	Faules
LLE	Mites i Llegendes
NF/H	Narració fantàstica i d'humor
NCF	Narracions científiques, ciència-ficció
NA	Narracions d'aventura (acció, oest, pirates, viatges, etc.) Narracions policíiques Narracions de misteri Narracions de terror
NH	Narracions d'humor, acudits
NPA	Narracions amb protagonista animal
NF	Narracions fantàstiques Narracions distòpiques
NPH	Narracions amb protagonista humà. Cròniques, dietaris, epistolars... Narracions històriques Narracions psicològiques Narracions realistes

TAULA DE CLASSIFICACIÓ DE TIPOLOGIES DE LLIBRES EN RELACIÓ A LA IMATGE

AL	Àlbum il·lustrat, Llibres sense paraules
CAT	Catàleg d'imatges: Abecedaris, Numeraris, Imatgiaris

LI	Llibre il·lustrat
LJ	Llibre joc
LT	Llibre tridimensional
CO	Còmic.
NG	Novel·la gràfica

DEFINICIÓ D'ÀLBUM

“Àlbum és art visual d’imatges seqüencials fixes i impreses en l’estructura de llibre. La seva unitat narrativa és la pàgina o la doble pàgina, on la il·lustració és primordial i el text pot ser subjacent. “

BOSCH, Emma.

TAULA DE PRIORITATS SEGONS LA QUALITAT DELS LLIBRES

CLASSIFICACIÓ	VALORACIÓ	DESCRIPCIÓ
++	Excel·lents	Llibres impecables tant en contingut com en el tractament de les imatges, disseny i edició.
+	Molt bons	Llibres de molta qualitat, però amb algun aspecte que no ha estat resolt adequadament.
	Bons	Llibres valuosos pel tema que plantegen, la forma com el resolen, els personatges que proposen, però que no ofereixen cap mena de novetats i es resolen de manera satisfactòria.
NO	No recomanats	Llibres alligoadors, amb errors conceptuals (en el cas dels coneixements, informatius), amb deficiències editorials molt evidents (traduccions poc fidels als originals, errors tipogràfics freqüents), etc. Adaptacions que empobreixen la història original.

FITXA DE VALORACIÓ DE LLIBRES DE FICCIÓ

TÍTOL:	CIUTAT:
--------	---------

AUTOR:	ANY D'EDICIÓ:
TRADUCTOR	LLENGUA I PAÍS D'ORIGEN:
IL·LUSTRADOR	EDAT RECOMANADA:
EDITORIAL:	DATA D'EDICIÓ EN CATALÀ:
COL·LECCIÓ:	DATA D'EDICIÓ EN CASTELLÀ:
TÍTOL ORIGINAL:	DATA D' EDICIÓ EN LLENGUA ORIGINAL:

EL TEMA I EL SEU TRACTAMENT	
Commou, diverteix i interessa al lector.	
És versemblant i creïble.	
És innovador.	
És evocador i suscita reflexions.	
Ofereix diferents perspectives.	
Evita allisonar.	
EL LLENGUATGE	
És comprensible.	
Crea imatges úniques i perdurables.	
Suscita emocions i sentiments.	
Crea un univers de ficció coherent.	
Explica entre línies.	
Crea jocs enginyosos i significatius, basats en la rima, el ritme i la musicalitat de les paraules.	
S'adequa a l'edat del lector.	
L'ESTRUCTURA	
La seqüència narrativa és coherent.	
La situació original genera expectativa.	

Imprimeix tensió al relat.	
Existeixen diferents fils narratius	
Els relats plantegen un o diversos conflictes que conviden a continuar amb la lectura.	
Al final es tanquen totes les expectatives que s'han obert al llarg de la narració	
El final dels relats és convincent i contribueix a que el lector continuï vivint el text.	
EL NARRADOR	
Guia al lector dins l'univers narratiu.	
Conserva la seva perspectiva narrativa al llarg del relat: protagonista, observador, omniscient.	
Té una veu i un to personals i es diferencia dels personatges. La seva narració és coherent.	
Cas que hi hagi diferents veus narratives, si totes aporten a la construcció del relat.	
ELS PERSONATGES	
Tenen definits atributs psicològics i físics.	
Els valors formen part de la construcció del personatge	
Són autèntics: els infants i joves i els adults actuen i pensen com el que són.	
Representen paràmetres socials i culturals del context del relat.	
Presenten ambigüitats, ombres i dubtes de com actuen.	
Es transformen al llarg de la narració.	
Generen empatia.	
Es construeixen a través de diàlegs clars i àgils.	
L'ÈPOCA	
Permet reconèixer en quina etapa o etapes de la vida dels personatges transcorre el relat.	

Es reflecteix en el comportament i les accions dels personatges.	
S'infereix dels textos.	
EL TEMPS	
Permet seguir la cadena dels esdeveniments.	
Permet percebre el pas de les hores, els dies, els anys...	
Marca el ritme i la intensitat del text.	
Narració lineal	
Narració amb trencaments temporals	
L'ESPAI	
Ubica al lector en els escenaris on transcorre la història.	
Influeix en les actituds i les decisions dels personatges.	
Contribueix a crear l'atmosfera del relat, a reforçar sensacions i situacions.	
LES IL·LUSTRACIONS	
Són atractives, transmeten sensacions i susciten emocions i reflexió.	
Dialoguen amb el text, recreant-lo o contrastant-lo.	
Presenten elements que afegeixen sorpresa o humor a la narració.	
Capten l'essència d'un lloc o d'una època.	
Reforcen la noció de temps.	
Creen personatges expressius, amb característiques úniques i convincents.	
Creen un univers narratiu coherent.	
Integren harmònicament les figures, la distribució de l'espai i el color.	
Presenta una relació versemblant entre les proporcions, els volums i les formes dels objectes.	
Els colors enfatitzen les emocions del relat.	
Els traços transmeten la intenció narrativa : ironitzar, divertir, commoure, evocar...	
La tècnica enriqueix el conjunt i és consistent al llarg del llibre.	

EL DISSENY I LA IMPRESSIÓ	
La coberta atrau.	
La coberta dona la informació bàsica sobre l'obra: títol, autor, il·lustrador, editorial.	
La contracoberta genera curiositat i desig de llegir l'obra.	
Les guardes suggereixen el contingut del llibre i generen expectativa.	
El format col·labora amb la construcció de la història.	
La diagramació equilibra els elements gràfics i textuais.	
El paper posa en relleu els elements gràfics del llibre.	
La impressió realça els colors, diferencia les tonalitats i presenta una tipografia nítida.	
L'enquadernació és resistent.	
L'EDICIÓ	
Pròlegs, glossaris, peus de pàgina, epílegs, quaderns documentals, són pertinents.	
Les versions o adaptacions conserven l'essencial dels textos originals.	
Les versions, adaptacions i antologies donen referència dels textos originals.	
La traducció recrea el sentit de l'obra original, així com el ritme i la força del seu llenguatge.	
La pàgina legal presenta les dades sobre: drets d'autor, registre a l'ISBN, impressió.	
Obra en diversos volums (triologies...)	

EDAT RECOMANADA	OBSERVACIONS
A partir de:	

Per valorar les il·lustracions recomanem que es tinguin present els elements de la imatge i les funcions de la imatge.

1.2.2. Criteris per a analitzar documents per a les primeres edats, 0-3 anys

FITXA DE VALORACIÓ DE LLIBRES

TÍTOL:	CIUTAT:
AUTOR:	ANY D'EDICIÓ:
TRADUCTOR	LLENGUA I PAÍS D'ORIGEN:
IL·LUSTRADOR	EDAT RECOMANADA:
EDITORIAL:	PRIMERA EDICIÓ LLENGUA ORIGINAL
COL·LECCIÓ:	

LLIBRES PER A INFANTS DE 0 a 3 ANYS	
Invita als jocs corporals i a descobrir personatges amagats, processos, trajectòries.	
És un imatgiari, poemari, àlbum	
Afavoreix el procés lector del reconeixement d'objectes	
Narra una història quotidiana	
Afavoreix el procés d'identificació amb el protagonista	
Representa i propicia els vincles afectius.	
Representa elements i situacions quotidianes	
Narra una història meravellosa	
Afavoreix el procés imaginatiu	
És cridaner i breu. Capta l'atenció del bebè i suscita la conversa.	
Estimula els sentits.	
Permet inferir conceptes i estableix relacions amb les seves experiències.	
Parteix de preguntes genuïnes dels nens.	
Els personatges són humans, animals humanitzats, animals, objectes humanitzats	
Les il·lustracions tenen formes bàsiques, pocs detalls i es destaquen sobre fons plans.	
La tècnica de les imatges: fotogràfica, pictòrica, tintes planes, Collage, Objectes	
El color de les imatges: Bitó, Monocrom, blanc i negre	
Conté troquel·lats, plegats, pestanyes, tridimensionals	
Està fet de material resistent i no tòxic	
Cobertes dures, pàgines de cartró	
Pertany a una sèrie	
Conte lineal, circular, acumulatiu, reiteratiu	
TEMA o DESCRIPTORS: Hàbits, Descobriments de l'entorn, Relacions humanes...	

1.2.3. Criteris per a analitzar obres de coneixement

El contingut

- Afavoreixen la construcció de coneixements sense perdre originalitat ni riquesa lingüística

- Orienten l'atenció del lector a través de registres diferents per donar a conèixer un tema en diferents nivells de complexitat
- Transmeten al lector un sentiment d'independència sobre la seva capacitat per confirmar hipòtesis o validar qüestions
- Presenten dades relacionades amb el dia a dia per a una millor comprensió del món que ens envolta i per tal que el lector s'interessi.
- Exploren els coneixements previs del lector i generen inquietuds.
- Fan que la mirada del lector sigui més atenta i que es flexibilitzi la raó. Incideixen en la relativitat dels coneixements.
- Motiven al lector a seguir explorant sobre el tema.
- Presenten els principis bàsics del saber i les dades o investigacions més recents.

La informació

- Dóna una visió integral del tema, amb un aprofundiment d'acord a l'edat dels lectors a qui es dirigeix.
- És veraç, exposa els conceptes i processos tal i com els ha definit la investigació i els descobriments recents.
- La informació és concisa i s'exposa amb rigor, s'aborda des de diverses perspectives.
- Utilitza elements del mètode científic: observació, formulació d'hipòtesis, tesis, solució de problemes, desenvolupa la inducció, la deducció i l'argumentació.
- Diferencia la informació objectiva de les opinions de l'autor.
- Evita judicis de valor.
- Té la revisió tècnica d'una persona o institució expert en la matèria.
- És coherent perquè explica els processos, en que es produeixen els fets i fenòmens.
- Inclou referències històriques, geogràfiques o literàries, o anecdòtiques, que el lector pot relacionar per contextualitzar el tema.
- Relaciona i contrasta conceptes i experiències.

El llenguatge

- És clar, precís i objectiu.
- La traducció dels termes especialitzats és fidel als conceptes plantejats en la versió original.
- És atractiu, àgil, amè.
- Defineix els termes especificats.
- Per tal de fer més amena la informació, cada vegada més, es barregen la ficció i elements de joc.

L'estructura

- La informació està organitzada per capítols, temes o paràgrafs en forma de finestres.
- La organització dels paràgrafs permet establir relacions causa-efecte i seguir una línia argumental de cada lector.
- Càpsules informatives, marcs, i exemples amplien els conceptes centrals.
- La introducció o pròleg orienten en la manera de llegir el llibre, presenten els temes que es desenvolupen, els enfocaments i la manera en que està distribuïda la informació.
- Índexs, sumaris, taules cronològiques, temàtiques, d'autor, permeten ubicar la informació amb rapidesa.
- Glossaris, notes a peu de pàgina i cites per aclarir els termes científics, tècnics o en altres llengües.
- Mapes, quadres, diagrames, taules i altres recursos gràfics, precisen, sintetitzen, ubiquen, la informació.
- Les finestres, pestanyes, transparències, lupes i altres recursos estimulen el sentit de l'observació.
- La bibliografia fan de contrafort a la informació exposada i proporcionen referents per aprofundir el tema.
- La inclusió de adreces d'internet ha de ser oportuna, ha d'estar disponible i la informació és de refiar.
- Inclou entrevistes amb investigadors i experts en el tema.

- L'apèndix proporciona informació complementària útil: adreces d'institucions que treballen en el tema, textos complementaris, en els llibres d'art per a infants, dades sobre pintors, museus i galeries...

Les imatges

Són primordials perquè interpreten amb fidelitat els conceptes i processos, els complementen i permeten que el lector els compregui de manera analítica i organitzada. Permeten també establir relacions i contextualitzar la informació.

- Són atractives, explícites i representen amb objectivitat els fenòmens o fets.
- S'articulen amb els textos per transmetre amb eficàcia cada un dels aspectes tractats.
- Ofereixen informació que no dona el text.
- Representen amb precisió els elements que conformen un organisme, una construcció, una màquina.
- Recreen el passat amb imatges convincents d'escenaris i protagonistes per tal de mostrar costums, vestuari, mobiliari.
- Sintetitzen i interpreta el procés de documentació del tema.
- Proposen diferents lectures.
- Les caricatures serveixen de fil conductor per donar amenitat al tema.
- Les caricatures poden ser personatges que interpretin o anticipin de manera divertida els temes.
- Comparteixen amb el text la funció de donar informació.
- Les fotografies tenen una bona resolució i porten la identificació de l'autor o la font.

Disseny

- La coberta desperta la curiositat del lector i genera interès per el contingut, a través de fotografies, il·lustracions o combinació de les dues.
- La contracoberta i/o les guardes fan rellevant la vigència del tema tractat i anticipen alguns temes interessants.

- La contracoberta defineix l'enfocament del tema.
- El disseny estructura gràficament el contingut per tal d'oferir una ruta clara de lectura (jerarquia de la informació amb títols i subtítols diferenciats, marcs, i tipografies variades. La distribució de l'espai ha d'estar equilibrada segons la jerarquia de la informació.

LLIBRES D'EXPERIMENTS

És un tipus de material que possibilita la comprovació d'un fenomen o una teoria a través de experiències senzilles:

- Orienten a adults i petits amb una introducció o guia d'un tema, els materials, els nivells de dificultat i les icones permeten diferenciar diferents tipus d'activitats
- Expliquen perquè és important l'experiment i l'emmarquen dins dels conceptes d'un tema específic.
- Proposen activitats amb enginy que conviden a explorar el tema.
- Motiven la participació activa del lector per aprendre a través de les pròpies experiències.
- Ofereixen una metodologia clara per l'observació del fenomen

BIBLIOGRAFIA

Baró, Mónica. "Libros de conocimientos para el fin del milenio", *Cuadernos de literatura infantil y juvenil*, num. 127, Barcelona, 2000 pp. 24-36

<http://www.fundaciongsr.org/documentos/5416.pdf>

Garralón, Ana (Coord.) "Taller libro informativo: qué, cómo, cuándo", Educación y Biblioteca, num. 147, Madrid, 2005, pp. 61-117

Lluch, Gemma. *Cómo seleccionar libros para niños y jóvenes*. Gijón: Trea, 2010

Seminari de Bibliografia Infantil i Juvenil de l'Associació de Mestres Rosa Sensat. *Quins llibres...? Selecció de llibres infantils i juvenils 2003-2007*. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat.

1.3. Observació de la sessió del Seminari de literatura infantil i Juvenil

Número d'assistents: 12 persones
Data: 30 d'abril de 2014
Ubicació de l'observació: Biblioteca de l'Associació de Mestres Rosa Sensat
Durada: De 2/4 de 6 a les 8
Tècnica de recollida de dades: Observació lliure passiva
Instrument utilitzat per a recollir les dades: Anotació manual

Hi ha una taula sobre la qual hi ha uns 40 llibres per ser analitzats i valorats. Les persones que formen part del seminari es van asseient al voltant de la taula a mesura que arriben i es miren els llibres que hi ha. Cadascú sembla que ja ha fet la tria dels llibres que valorarà, però no és fins al final de la sessió que cada membre s'emportarà el llibre o els llibres que vol valorar.

Els comentaris que fan els assistents són sobre els llibres. Sembla que avui hi haurà alguna coseta que estarà bé.

Es miren un llibre de la vaca Florentina, una col·lecció de Barcanova escrita per Alexander Steffensmeier. Els comentaris són: *Aquest què? Mira, un disseny ben senzill, l'història sol estar bé, a veure aquest. Està bé tenir algun llibre com aquest a la BE, sinó, tota l'estètica del llibre es molt de disseny i molt complicada.*

Observo que hi ha edats diferents i perfils diferents de persones amb coneixements sobre llibres diferents. En general, es decanten per els llibres literaris de cicle mitjà i superior de Primària.

Entre ells es demanen consells pel que fa al fons de l'escola.

Al cap d'uns 20 minuts comença la sessió pròpiament dita. El primer llibre examinat és *La Petite Anna* de Sakai Kamako. La persona que l'ha llegit explica l'argument i elogia les il·lustracions. Li ha agradat molt, tant que li posaria dues estrelles en la valoració (la

puntuació màxima). Però explica que a partir de mitja història el text no s'apostrofa "La Anna", comenten que segurament és un error que s'ha produït al canviar "La petita Anna" per "L'Anna". Es miren la traductora, que és Maria Lucchetti i també l'editorial, Corimbo. Els comentaris fan referència a que l'editorial sol cuidar bastant el text i la traducció i que la traductora es mereix la seva confiança. De totes maneres, decideixen que aquest llibre no pot entrar a la selecció per aquest error i que es buscarà la versió castellana, si no hi ha cap error, per incloure-la a la llista.

Un altre dels llibres que em sorprèn és un imatgiari editat per Joventut. L'imatgiari és força bonic, però per a mi, no aporta res més enllà del material publicat (llibre per a criatures de 0 a 3 anys amb textures). Tanmateix, em sorprèn que decideixin incloure'l en la selecció. Demano el perquè i em diuen que tot i que no és una idea nova, és un llibre per a bebès de qualitat, i que si pares o educadors busquen aquest tipus de material, se'ls ha de poder recomanar alguna cosa que es pugui comprar ara.

Més endavant, hi ha una discussió sobre les Apps aplicades a la lectura. Tornen a sortir les dues noies de GRETEL que n'han fet un estudi i diuen que faran una part del curs d'estiu de l'AMRS "A cor què vols". La Mariona Trabal ha provat aquest tipus de tecnologia a la biblioteca de la seva escola (Orlanday), i diu que els nens van dir que preferien els llibres a les tauletes per a la lectura. Tanmateix, la seva escola està ubicada a Sarrià, on segurament molts nens disposen d'aquestes tecnologies a casa seva. Una altra mestra es nega a provar-ho, afirma que les tecnologies dispersen, i que un llibre és insubstituïble. La mateixa mestra, diu que ha prohibit llegir el *Diari de Greg* a l'escola. Tenen punts de vista molt diferents.

L'Amàlia modera el debat, quan no saben què dir d'un llibre, el compara amb altres lectures, remet a altres llibres de l'autor. Fa comentaris molt respectuosos i subtils, que inclinen l'opinió dels seminaristes. Es nota que sap molt de llibres infantils i que n'ha llegit molts. De totes maneres, si no s'arriba a un consens sobre un llibre, es deixa reposar i es demana si algun altre assistent el vol llegir per tenir opinions contrastades.

Sobre la taula hi ha un llibre d'Erik Carle, un llibre editat nou on hi ha moltes de les imatges que han sortit en els seus llibres més famosos. Amb l'Amàlia li comento que és molt repetitiu, ella diu que també ho creu, que tot i que té llibres molt interessants han

fet una marca amb l'autor, un negoci. Tot i que es reconeix l'empremta de l'autor, es veu com si fos un refregit d'alguns llibres anteriors, que no l'inclouria a la selecció.

En total, s'analitzen uns 14 llibres.

2. Biblioteca Infantil i Juvenil Can Butjosa

2.1. Entrevista a Mercè Escardó, directora de la biblioteca durant 30 anys

Persona entrevistada: Mercè Escardó
Data: 24 de d'abril de 2014
Ubicació de l'observació: Espai de l'Ajuntament de Sta Eugènia de Berga on es realitza el taller de biblioteca de Cal Llibre
Durada: 60 minuts
Tècnica de recollida de dades: Entrevista semiestructurada
Instrument utilitzat per a recollir les dades: Gravadora àudio

- **Ens situem a Can Butjosa... El tema és la selecció del fons. Podíeu escollir tots els documents?**

Des del començament varem poder escollir-ho tot. És cert que després, a mida que van anar passant els anys... hi havia uns llibres que tu podies triar d'una llista, que eren molt poquets. Eren unes comandes que es feien directament al Servei de Biblioteques. El Servei per ajudar als editors compraven, per exemple 50 llibres d'una classe, 50 d'una altra... Llavors, en comptes d'enviar-te els lots del que havien comprat, et deixaven escollir sobre això. Però al començament no passava, de totes maneres, és una part molt petita molt petita.

Nosaltres sempre hem tingut un pressupost per llibres, directe a les llibreries que provenia de la Generalitat. Ens deia aquest any teniu 5000 euros, digues-me tu a quina llibreria vols comprar, llavors tu deies, doncs jo vull el Catalònia, vull el Robafaves,... tu triaves realment la teva llibreria, a la llibreria li encarregaves el que tu volies. Ella enviava les factures a la Generalitat i llavors li pagaven. [...]. Però a part d'aquesta compra directa a llibreria hi havia una part que es deia Suport Genèric que és aquesta petita part que t'he explicat abans. [...]. En aquest Suport Genèric quan t'arribava, potser veies que hi havia coses que a tu potser no t'eren útils. Això des de fa 7-8 anys, quan es va veure que potser molts llibres no et valien la pena o que no era aquesta una bona política... t'enviaven els llistats (abans t'enviaven els llibres directament). Llavors saps

que de cada selecció deies jo vull aquest, aquest i aquest. Però parlant amb els responsables, que llavors hi havia en Jordi Llovet que portava la bibliografia, jo li deia, malgrat tu m'hagis preseleccionat aquest, a mi em sembla més interessant aquest altre. Podies fer canvis. O sigui que sempre tu prenies la decisió de quin llibre comprar.

I a part d'aquests diners de la Generalitat, hi ha els diners de l'Ajuntament que sempre ha tingut una partida per llibres també, per activitats... Hi havia una partida anual concreta i nosaltres decidíem què gastar en cada cosa [...]. Lògicament aquest pressupost es presenta a l'octubre, ha de passar pels regidors, ho han de consensuar... Llavors ells també poden dir, aquí hi has posat massa diners o aquesta activitat em sembla que no l'hauries de fer. El que sí que és cert és que tots els llibres han pogut ser triats.

- **Les llibreries també les escolliu a partir d'algun criteri?**

Home, i tant! A partir del nostre criteri. Per exemple jo sempre buscava llibreria de proximitat, com podria ser La Gralla. Però també havíem treballat molt amb Catalònia, perquè Catalònia servia molt bé. I havíem demanat moltíssim amb en Robafaves perquè era especialitzat en infants, per tant, a mi el que m'interessava era la gent que coneixia el producte, no tenia problemes amb els distribuïdors i sabies que aquell llibre el trobaries en allà. I per tant ho fèiem així, també hi va haver una petita llibreria durant un temps allà al poble i els compràvem una petita part, perquè també tingués guanys. Com a directora ho podia distribuir com em semblava millor.

Jo anava a les llibreries a remenar, a totes elles. No era metòdic, cada mes no hi anava, però si anava a Passeig de Gràcia a una fira, comprava llibres; si anava a un llibreter de vell, comprava llibres; outlets també. No m'estava de comprar quan jo veia el que necessitava. I si recordo en els últims anys, allò tenim 4000 euros i a veure què, tu sabies que algunes coses te les quedaries segur, però quan no sabies què demanar, és qüestió de plantar-te a la llibreria i remenar.

- **Llibres descatalogats també?**

Sí. Últimament també compràvem molt a Amazon i a Iberlibro, sobretot DVDs. Ens anava molt bé per aquest fons que es diu Va de cine que només tenim DVDs de les pel·lícules que han estat llibre abans. Llavors deixem sempre el DVD amb el llibre, no et pots emportar el DVD sol sense el llibre, ha d'anar junt. És un sistema molt llaminer... A mi sempre m'ha agradat donar informació extra, si tu dones només la pel·lícula, l'usuari no sabrà mai que allò ha partit d'un llibre. Si tu els hi dones amb el llibre, només pel fet de donar-ho junt ja saben que abans de ser pel·lícula ha estat llibre.

- **Per a realitzar la selecció, es parteix d'algun tipus d'equilibri? Ficció-coneixement, entre temàtiques, edats...?**

Mai, mai ho he mirat això. Bé, jo crec que això és al revés, tu quan coneixes molt el teu fons i quan atens els teus lectors, els atens tu, és directe; a la tercera vegada que et demanen un llibre de bacteries i veus que no tens res... doncs t'espaviles per buscar un llibre de bacteries.

Tu el que procuraves és estar equilibrat amb les demandes o amb les necessitats dels usuaris. Però no que hi hagués un equilibri entre imaginació i tant per cent que toca per això i allò... Mai a la vida.

- **I entre gèneres, potser hi ha gèneres dels que l'usuari està més allunyat?**

Clar, però si tu t'estimes la poesia, tindràs molts llibres de poesia. I intentaràs que els llibres de poesia infantils estiguin molt ben representats. O els llibres de teatre infantil, tenim un bon fons de teatre perquè sempre havia buscat obres de teatre per a nens. Sí, es clar, hi ha temes que a tu t'interessa molt que hi siguin, no pots desestimar res... Lògicament hi ha molt menys de poesia que de narrativa, perquè n'hi ha menys de poesia que de narrativa. Però s'ha de tenir en compte, sí. Pel que fa al còmic, és un recurs molt ric, però que es ven sol, és un format atractiu per a nens i joves.

Un altre aspecte que sempre s'ha tingut en compte a Can Butjosa és que un llibre escrit per un autor català, no el tindrem mai en castellà; un autor que ha escrit l'obra en castellà, no el tindrem en català. Perquè tenim la sort de ser bilingües. I en canvi, procurem tenir autors de llibres originals en altres llengües (això ho intentava molt i ho

vaig aconseguir en alguns llibres, ara no sé que passarà amb el canvi de direcció). Doncs imagina't que tenim llibres de Proust, intentem tenir-lo en francès i en català. Català sempre i quant el traductor sigui bo i la traducció sigui bona, perquè a vegades et trobes que últimament hi ha molts llibres en català que les traduccions són dolentes. Jo no et dic que les de castellà siguin molt més bones, però a vegades imagina que tu trobes un llibre, no sé si tens traduccions de Pedrolo o Carner perfecte. Però imagina que tens un llibre per a infants en castellà traduït per Gustavo Martín Garzo, i que l'edició catalana l'hagi traduït algú que ni coneixem... Llavors la decisió és clara, prioritzem la versió de Gustavo Martín Garzo perquè sabem que estarà ben traduït. O sigui, sempre miràvem que la traducció fos la millor possible.

- **Així aquest era el vostre criteri per a seleccionar a partir de l'idioma... o n'hi havia d'altres?**

Sí, s'intentava que hi hagués una varietat d'idiomes per enriquir el fons. La biblioteca des de l'any 1984 varem començar a rebre el fons del premi Catalònia, que és un premi que la Generalitat convocava pels millors il·lustradors del món. I això es feia biannualment, 84-86-88-90 i no sé si va passar del 90, crec que només hi va haver 4 convocatòries. L'il·lustrador quan es presentava en aquest premi, per certificar que el dibuix que presentava no se l'havia inventat i formava part d'un llibre, havia de presentar el llibre al mateix temps que presentava el dibuix. I aquests llibres es perdien, ningú no sabia on anaven a parar. I això va passar l'any 84, la nostra biblioteca va obrir l'any 83... i jo vaig anar al primer premi i vaig preguntar "i aquests llibres qui se'ls queda?". Llavors em van dir, es reparteixen pel jurat... i vaig anar a parlar amb la Magdalena, que llavors era la cap del Servei del llibre i li vaig demanar si ens els podíem quedar. Llavors ens els vam repartir les 3 biblioteques infantils de la Generalitat que eren: Can Sumarro, Balaguer i nosaltres. Ens els repartíem per països: un xinès per cadascuna, un txecoslovac per cadascuna... Ens ho repartíem així, sense mirar quin tenia premi i quin no. Perquè es clar, els premis tenien més valor. Intentàvem que fossin equitatius en totes.

En aquest moment sé que Balaguer encara té guardat aquest fons de Catalònia i nosaltres també; i Can Sumarro quan va passar a dependre de la Diputació, la Diputació no va voler saber res d'aquest fons. I em va trucar la directora, que és amiga meva, la

Concepció, i va dir “Mercè, me’l treuen, el vols? I vaig dir sí. Per tant aquests llibres de Can Sumarro ara són a Can Butjosa. Per tant, ara comencem a tenir llibres repetits i els que estan repetits es poden prestar a les escoles, es poden deixar en exposicions, es poden fins i tot emportar a casa i, en canvi, els altres els considerem exemplars únics. Els deixem, alguna vegada n’hem deixat sortir algun, però procurem que no surtin massa en préstec perquè no es perdin, perquè són llibres que no els podríem tornar a tenir.

Llavors, el nostre fons de llibres en la seva llengua original és molt gran, estem parlant d’uns 1500 o 2000 llibres. A part de tot això, sempre que hem tingut contacte amb biblioteques de l’estranger, per exemple l’any 88-90 varem fer una col·laboració amb França i ens van regalar 7 caixes de llibres en francès. En tenim moltíssims. Els usuaris els utilitzen. També en tenim en portuguès i en brasiler, en una d’aquestes jornades que jo anava, connectava amb editors d’altres països i ens regalaven llibres. A més a més, sempre que els usuaris viatges, sempre els hem dit si ens poden portar llibres. I teníem usuaris a la biblioteca que sempre que han viatjat, ens han portat llibres.

- **Es procura tenir documents en suports variats?**

Per a mi sempre ha estat molt més important el suport llibre que qualsevol altre. Perquè estàs intentant fer lectors, no fer una altra cosa... Si una biblioteca es preocupa de què li diu la gent sense saber a què ve... els és igual, però a mi no. Jo volia fer lectors, per tant, el que m’interessava era prioritzar el llibre, sempre. I per això dic, el DVD el tenim sempre acompanyat amb el llibre.

- **Hi ha algun mitjà per què els nens deixin constància de les seves demandes, interessos, necessitats...?**

Al començament teníem el que tenen moltes biblioteques, les desiderates. Jo les guardava... però després varem veure que el mitjà més directe és que t’ho diguin i que siguis tu la que t’ho apuntis i ja està. Estar alerta... Si tu acompanyes als teus lectors, això es detecta immediatament. O sigui, a les biblioteques que no s’acompanya els lectors doncs llavors no s’enteren si un nen ha anat a la prestatgeria i no ha trobat el que ha volgut. Això no vol dir que anem amb ell sempre a la prestatgeria, és un procés que

van fent... Llavors veiem si el nen no ho ha sabut trobar o si tu no tens realment aquell llibre que ell necessita.

- **Rebieu algun tipus d'assessorament per fer la selecció?**

No. Però per exemple havia anat molts anys a la tertúlia d'en Robafaves, que era per a mi la millor de totes. Era molt lliure, en la que sempre s'ha respectat el criteri de cadascú. Els llibres que no ens agradaven els tiràvem literalment a la bassa. Els que t'agradaven, et comprometies a fer una petita ressenya, les ressenyes del Robafaves eren molt planeres i poètiques, tothom podia fer-ho una mica com volia, llavors en fèiem un butlletí. Amb aquestes ressenyes del Robafaves nosaltres vam crear un catàleg que encara és a la biblioteca, endreçàvem totes les crítiques per ordre d'autor [...].

- **Consultàveu revistes especialitzades per a ajudar en la selecció?**

Em miro i em mirava les revistes... però només en les que hi havia ressenyes, les que només portaven la coberta, molt poques vegades les feia servir. De Libros, Qué leer, CLIJ... Jo m'ho emportava a casa, sobretot quan tenia vacances... i m'ho mirava. Llavors, si trobava alguna cosa que m'interessava a la llibreria la podia demanar i si no m'agradava, no me la quedava. Em donaven llibres examen.

Ara ho continuo llegint... Ahir li vaig passar a la meva filla [que està també a Can Butjosa] tres ressenyes de coses que els podien interessar, aconsellant que se les mirassin. A mi també m'interessa que els compri la biblioteca, així me'ls podré llegir.

- **Vosaltres fèieu assessorament a altres persones o entitats?**

A veure, jo penso que les escoles, moltes d'elles, es pensen que en saben molt. No demanen gaire. Venen, a vegades copien, remenen i no t'ho diuen si volen ajuda. A vegades m'ha passat amb escoles de Parets de dir-los "si som aquí, us podem ajudar", digues-me què voleu. Algun dia veus mestres, que sospites que són mestres, voltant per la biblioteca, prenent nota... Però no són capaços de demanar "mira noia, digue'm per què passa això?". El que et demanen són moltes bibliografies i jo sempre els dic que les bibliografies han de ser tocades, que no pot ser que jo et doni una llista i tu facis lo que

jo et dic. Perquè segurament lo que jo et dic no seria el mateix que tu triaries. I, per tant, com que a Can Butjosa tenim uns centres d'interès dins de la nostra classificació que permet orientar-se fàcilment en quins són els millors llibres. Però els has de tocar.

No hem fet assessorament de manera formal, però si que poden venir de forma individual puntualment. [...] Tu coneixes els teus nens, tu pots triar per ells. Jo crec molt en el remenar, els faig remenar en alguns llocs concrets, que mirin i toquin. També algunes orientacions del tipus “aquest llibre et pot servir molt bé com a imatgiari...”. El que si vaig fer com a assessorament són els cursos de l'estiu de la Universitat de Vic. Allà portava mitja biblioteca, una selecció. Però no imposava, la gent decidia quins llibres tenien valor per a ell després de remenar-los, això permet espigolar. Tu tria, decideix tu el que et sembla; jo no escollia per ells.

Jo crec molt que un bibliotecari no pot encomanar si ell no coneix aquell llibre. És com presentar a un amic, si tu presentes un amic, es que és amic teu i que per tant el coneixes. Tu saps que li pots presentar a aquella persona. Si tu no coneixes el llibre, no pots presentar-lo. I per tant, si tu a una persona li dius “crec que aquest llibre t'agradarà, parla d'això i allò...” . Aquella persona es fa un idea de com és aquell amic, de si li interessa o no. Però malgrat un llibre sigui el teu amic i t'agradi molt, potser aquella persona no li troba les qualitats que li trobes tu, i et diu “no n'hi ha per tant”. Doncs no passa res. Sempre hi ha sintonies, passa amb les persones i passa amb els llibres també.

Les escoles tenen l'avantatge que saben els temes que necessiten tractar a través dels llibres, a partir dels continguts curriculars, els conceptes que es treballen. No dic que sigui fàcil, per què s'han de demanar Què és el què es vol? Per què es vol? I l'ús que se'n farà. Per això els aniria bé fer un bon alfabètic de matèries abans de fer les adquisicions. No vol dir que llavors es comprin només llibres de coneixement, ja que els llibres d'imaginació també són una manera d'aproximar-se a la realitat. Però tampoc cal atabalar-se amb els tants per cents, s'ha de fer servir. Un cop fet l'alfabètic els aniria bé anar a una biblioteca especialitzada com Can Butjosa o la Biblioteca de l'Associació de Mestres Rosa Sensat. Sobre els temes que s'han fixat, escollir els exemplars que els poden anar més bé amb els llibres a la mà, triar els llibres coneixent-los, tocant-los. Crec que aquest exercici l'haurien de fer tots els mestres de l'escola, cadascun sap els temes que tracta, quins llibres li arriben i farà servir. Sinó, ja poden fer servir llistats

bibliogràfics d'altra gent. Jo penso que és molt subjectiu, molt personal. No cal la perfecció absoluta del fons, cal que s'utilitzi. Tampoc m'imagino una col·lecció tancada, que duri tota la vida, així que aniria bé que hi hagués una renovació anual, una revisió.

També m'imagino l'escola abastida amb fons de la biblioteca pública, amb lots específics. Mestres que coneguin més els llibres, que parlin de llibres, el boca a boca és el mitjà més efectiu, segons el que t'expliquen, valorar si t'interessa o no i conèixer el llibre després. Per això és molt útil estar en tertúlies o intercanvis de punts de vista sobre llibres. També es poden fiar del criteri de persones que els mereixen confiança, sempre com a pas previ de tocar el llibre. No s'hi val comprar sense haver tocat. Igual que les revistes especialitzades, la seva tria no ha de servir per triar, pot servir per orientar-se llegir una ressenya, però no oblidar tocar abans de decidir.

També l'escola està treballant contra la lectura en molts casos. Es permet que es busqui la informació a internet, sense consultar cap llibre, però no es demana que les pàgines que visiten estiguin signades, que busquin informació d'institucions, diferents punts de vista. A més a més, la pròpia manera de treballar possibilita que els alumnes es limitin a retallar i enganxar, sense cap elaboració de la informació

- **Compartiu el fons amb les escoles?**

No sistemàticament, per exemple amb el centre obert sí. En els plans de lectura sí.

Si una escola ens deia que necessitaven llibres d'un tema, llavors els escollíem conjuntament. Però sempre sota demanda de l'escola, no teníem costum de fer això de les "maletes viatgeres" ni res semblant.

- **Què és per a tu un clàssic i per què els inclouries o no a la biblioteca?**

A veure, per exemple jo podria parlar-te de clàssics que la gent no considera com a clàssics. Jo de petita vaig llegir un llibre que es deia *Princesita* [...], em va impressionar moltíssim, anys més tard vaig llegint la biografia d'Astrid Lindgren que era el seu llibre de la infància. Per a mi, aquest llibre és un clàssic, però no només per mi, sinó perquè

una autora que ha tingut un premi Nobel el recomana com a millor llibre de la seva infància.

Llavors per mi això és un clàssic. Un clàssic és un llibre que malgrat hagin passat 30, 40, 50 anys, continua sent vigent, continua llegint-lo la gent i meravellant-se amb aquell llibre. A Villa Carmen els tindrem amb estrelletes, planetes... amb un teixell especial que els destaquí com a universals. Són aquells llibres de contes o de lectures que tu dius “sempre tindran el mateix valor”. Per a mi això és un clàssic, i no és perquè diguin aquest autor tal... Llavors no hi hauria un cànon de clàssics, els clàssics són personals. A una persona el pot impressionar molt un llibre de Dickens i a una altra persona no li agradarà. O per exemple *El Jardín Secreto* de Hodgson, és un llibre que m’encanta, per mi és un clàssic, ha aguantat poc més d’un segle. Fa poquet li vaig deixar a la meva tieta que té exactament 85 anys i em va dir que era un llibre meravellós i que li havia encantat. O sigui que són llibres que no tenen edat, que te’l pots llegir quan tu ja ets un lector. Amb 12, 10, 9 anys si ets un bon lector... i et pot acompanyar tota la vida. Perquè t’arribi un clàssic has de ser lector i ser sensible a una colla de coses que diu aquest llibre, si tu no ets sensible a allò que t’està dient aquell llibre perquè tu no tens suficient vocabulari... ni entens bé els conceptes que hi diu... ni ets capaç de fer representacions simbòliques... Aleshores segurament no arribaràs a gaudir d’aquella lectura. Llavors aquell llibre és igual per a un lector de 9 anys que per a un lector de 80 anys, perquè el valoren igual. Lògicament a cadascun d’ells els despertarà coses diferents i el portarà a formular o viatjar d’una manera diferent. Però el llibre pot arribar-li exactament igual.

- **Per què sovint hi ha llibres similars en biblioteques diferents?**

Si, són biblioteques que no tenen llibertat de comprar. Si envien els mateixos llibres a tothom, i l’esporgada es fa de manera externa les mateixes persones, lògicament, els fons acaben sent uniformes

- **I vosaltres, com esporgàveu?**

Nosaltres abans de donar de baixa un llibre mirava quantes lectures havia tingut primer i després a quantes biblioteques està, tant de la Diputació, com de la Generalitat. És una

feinada, però ho fèiem. Ho fem quan fem l'inventari, que es fa anualment, si bé a vegades no es fa un inventari complet, sí que es fa d'algunes parts del fons.

Si era un llibre que no l'havia fet servir ningú, el tema ja en teníem d'altres i a sobre n'hi havia més de 10 a cadascuna de les xarxes, es donava de baixa. Si aquell llibre no l'havia llegit ningú, però hi havia un llibre en una xarxa... es quedava, tot i que jo considerés que aquell llibre tenia poques lectures a la biblioteca.

La nostra biblioteca hem fet funció de recuperació, perquè vaig demanar al Centre de Préstec comú a totes les biblioteques si es quedaven tot allò que jo els enviava, i em van dir que no. A mi em preocupava moltíssim que els llibres es perdessin... Sobretot perquè hi van haver uns llibres molt interessants a nivell sociològic editats als 80, però escrits als 70. Nosaltres quan varem obrir al 83 els teníem i llavors aquests llibres no s'havien tornat a reeditar i s'havien perdut gairebé tots. Per això nosaltres hem fet molt la funció de recuperar, per això tenim un fons tan ric, perquè hem mantingut el fons i sobretot, jo vaig tenir la sort de fer literatura universal durant el Batxillerat. Per això tenia molt clar de cada país quins eren els seus autors que jo creia que havien d'estar allà. No m'importava que els altres em diguessin "no tens perquè tenir Gorki, Tolstoi, Proust, Withman...". Tenia un bon bagatge literari, això t'ajuda a triar. Poetes o autors que jo considerava importants, havien de ser a Can Butjosa.

El mal estat mai ha estat un criteri per esporgar, els restauràvem. Si el llibre és únic, per a què se'ls poguessin emportar en préstec els nens, els fotocopiàvem i els deixàvem la còpia. Mai hem tingut cap document escrit de tot això...

- **Amb els llibres de coneixement fèieu servir els mateixos criteris d'esporgada?**

Alguns llibres els retiràvem en funció del contingut, que fos obsolet. Però fins i tot encara que els coneixements estiguin superats, és important tenir-los, precisament per veure'n l'evolució. I després dir que els llibres de coneixement han perdut molta qualitat últimament... Informen molt malament. S'ha passat al llibre molt de jugar, per distreure, molt atractiu a la vista, i han perdut de vista que quan tu necessites informació, necessites estar ben informat. Cal una informació clara, concisa, estructurada. Hi havia

uns llibres, crec que eren de Teide, en català, editats fa anys... encara són molt vigents, informen molt bé. També el que passa és que es tracten alguns temes de manera molt repetida, els que creuen que es vendran més.

- **Editorials que et mereixin confiança en el llibre de coneixement?**

En aquest moment et diria que no sabia quina, de les que es publiquen ara. No hi ha cap editorial que tracti aquest llibre correctament de manera sistemàtica.

- **Què li demanes a un llibre de ficció?**

Que enganxi. Molt important, que no tingui faltes d'ortografia (això és demanar l'oro i el moro), que estigui ben editat i enquadrat (que no s'esquarteri a la segona lectura), que tingui un bon traductor i un bon adaptador (hi ha molts llibres per a infants que estan molt mal traduïts, el traductor ha de tenir molta sensibilitat en tot: entonació, gir, simbolisme...que no es perdi).

Sense perdre de vista que el contingut ha d'emocionar, transportar, que et porti al lloc on l'escriptor vol portar-te. Que et faci viatjar, que t'il·lumini. Que realment et desperti, com diu el follet, que t'ajudi a viure altre vides que no són les teves.

- **Editorials que recomanaries per al llibre de ficció?**

Ekaré, Kókinos, Joventut li tinc molt de respecte. No te'n dic gaire de noves.

Serres per llibres relacionats amb l'art. M'agrada perquè ha agafat una línia molt clara. Penso que poca cosa més. No em fio gens de Combel, Baula... però estic generalitzant, no vol dir que no me'n quedés cap o potser que en desestimés. Combel no són seriosos, hi ha adaptacions de clàssics per nens molt acurades, però no hi ha el traductor. Esgarrifances Disney, les que prenen un fil mol comercial. També Brunyo, no m'agrada perquè penso que són molt dirigits a les escoles, fan trampes, el seu client és l'escola i ja està. Siruela em mereix respecte, Anaya amb els llibres gruixuts d'arreu del món i de nens més grans, SM i Cruïlla en alguns àlbums. Llavors ja espigolo. També Océano, Fondo de Cultura Económica.

Barbara Fiore i Libros del Zorro Rojo hi ha coses que sí i que no. Estan agafant un aire més comercial.

Ediciones de la Torre, per la poesia en castellà. Són molt seriosos, molts llibres de poetes en castellà molt ben cuidades, introducció i notes. M'agraden les editorials que s'agafen a una línia i la cuiden i la fan evolucionar.

- **S'accepten donacions a Can Butjosa? Quins criteris hi ha?**

Per suposat, ens arriben caixes i caixes. Jo anava ràpida mirant les caixes. A vegades hem trobat tresors, a vegades no ens servia res. Els criteris per incorporar els llibres a la nostra col·lecció eren els mateixos que en els llibres que provenien de la compra.

Una llibreria de vell, Constància a Sabadell, ens ho venia a recollir, caixes i caixes i llavors a canvi ens donava algun tresor...

- **Cal Llibre. Es fan assessoraments a les escoles per a la selecció de la col·lecció de la BE?**

No, però seria una molt bona proposta, me l'apunto. No sé com ho faria. L'altre dia vaig anar a una escola on hi havia un tresor, no sabien que hi havia aquesta joia. A les escoles de Magisteri no us formen literàriament, hauria de ser una assignatura permanent.

Penso que en les escoles que es fa el Pla Lector es coneix prou l'escola des dins per conèixer una mica les seves necessitats...

- **Es deixa el fons a l'escola?**

A través del Pla de Lectura només. Fins que no hi hagi un espai físic...

3. Biblioteca Pública Caterina Figueras de Tona

3.1. Entrevista a Mar Cuxart, directora de la Biblioteca Pública Caterina Figueras de Tona

Persona entrevistada: Mar Cuxart i Imma Homs
Data: 30 d'abril de 2014
Tècnica de recollida de dades: Entrevista estructurada amb alguna pregunta oberta
Instrument utilitzat per a recollir les dades: L'entrevista es realitza mitjançant el correu electrònic

Com es realitza el procés de selecció de fons de la secció infantil i juvenil de la biblioteca?

- **Hi ha un pressupost fix periòdic? Es dedica un pressupost anual a ampliar la col·lecció? Es fixa un número de documents per adquirir anualment?**

Fem una selecció de llibres mensual a càrrec de Diputació. També disposem d'una partida de l'Ajuntament per llibres de la qual destinem, com a mínim, un terç a fons infantil i juvenil. No comprem un número concret de documents, ja que funcionem més per necessitats i evidentment per pressupost assignat. La BT per ser una biblioteca que treballa molt estretament amb les escoles i amb qui té molt projectes i activitats establertes, supera la compra i quantitat de fons infantil del que li correspondria (el terç que més amunt hem comentat). Aquesta casuística queda reflectida en el document de Política de col·lecció que s'està redactant en l'actualitat

- **S'escullen les obres des de la biblioteca? Qui fa la tria? (tot l'equip, persona responsable de l'àrea, es col·labora amb els usuaris...)**

La tria la fem el personal de la biblioteca, tot i que recau principalment a la persona responsable de la sala infantil, sempre amb el suport de la resta de l'equip. Es consulten webs, revistes, llibreries i biblioteques especialitzades o molt vinculades en l'àmbit

infantil i juvenil per tal de conèixer les novetats. Pel que fa els usuaris, es tenen en compte les recomanacions i propostes així com els temes que s'estan treballant a nivell escolar.

- **Esteu formats en aquest aspecte? Utilitzeu fonts bibliogràfiques (revistes especialitzades tipus CLIJ, Faristol, Babar..., revistes pedagògiques), assessoraments (biblioteques especialitzades, Quins Llibres de Rosa Sensat, llibreries)**

Hem fet formació i fem cursos (per exemple els tres responsables d'atendre els usuaris hem fet el CEBEI: Certificat d'especialització en Biblioteques escolars i infantils), anem a xerrades, jornades... i altres esdeveniments que ens poden enriquir en la nostra tasca. Mirem d'estar al cas de revistes, webs, catàlegs, blocs...(les que dius i altres com Bloc Jaume Centelles, Jim Botó... Llegim recomanacions, crítiques... qualsevol informació que pot anar complementant els nostres coneixements. Precisament aquest curs, hem iniciat un treball amb l'IES Tona i la Vedruna per afavorir la lectura en els alumnes d'ESO. A través de tutors i la Biblioteca, hem preguntat directament als nois quines són les seves inquietuds a l'hora de llegir, quines lectures recomanarien i què els agradaria trobar a la Biblioteca. Aquestes trobades tenen tres objectius: que els propis joves siguin prescriptors del fons juvenil, promoure el club virtual per a joves que la Biblioteca va engregar ara fa un parell d'anys i promoure la lectura com activitat de lleure i desmarcar-la de l'obligatorietat acadèmica.

- **L'adquisició del fons es fa en funció de: equilibri entre temes, ficció-coneixement, edats, suports, usuaris amb Necessitats educatives especials, varietat d'idiomes,... Necessitats detectades en les escoles i els usuaris.**

El percentatge en l'adquisició va en relació a la resta de col·lecció i ve determinada pels estàndards aprovats i que es basen fonamentalment en ràtios establertes pels organismes internacionals. L'adquisició del fons es fa en funció de l'equilibri entre temes, ficció-coneixement, varietat d'idiomes amb predomini del català, necessitats detectades en les escoles i propostes d'usuaris i gent especialitzada en aquest àmbit.

- **Hi ha una planificació en la formació de la col·lecció?**

Si que hi ha una planificació que ve marcada per la Gerència i que nosaltres intentem mantenir per no perdre l'equilibri tot i que els llibres d'imaginació són molt més nombrosos del que correspondria però és per atendre les activitats de foment de la lectura que efectuem amb les escoles. El fons ha de respondre a uns criteris generals: bon nivell informatiu i del llenguatge, qualitat contrastada i rigor en el contingut, els materials han d'incloure diferents enfocaments i punts de vista, es prioritza el català en els materials de coneixements, estar al cas dels temes que es treballen al centres d'ensenyament del municipi, qualitat en les imatges, garantir obres de qualitat literària, així com d'autors reconeguts, garantir la presència de documents poc convencionals però que tenen qualitat contrastada per desenvolupar l'esperit crític de l'infant.

- **S'accepten totes les donacions o s'apliquen criteris específics de selecció?**

S'accepten gairebé totes les donacions a excepció d'enciclopèdies, revistes i vídeos. Revisem els documents sota els criteris de bon estat i presència, actualitat, utilitat i matèria. Avaluem si els entrem o no i en cas contrari els fem arribar a entitats, escoles...

- **Es fan esporgades del fons de forma sistemàtica? Quins criteris es fan servir per esporgar el fons?**

El llibre infantil de la biblioteca, és un llibre que té molt rodatge, en part degut al préstec a les escoles. Aquest fet ja ens obliga a fer moltes baixes per deteriorament. A banda, estem treballant els criteris d'esporgada en el document de política de col·lecció que mirarem de tenir acabat a finals d'any. Tot i així, els criteris generals són: l'estat físic dels documents, no adequació als criteris de selecció de la Biblioteca, documents obsolets de coneixements, documents el tema dels quals han perdut vigència i interès.

- **Quina influència tenen les diferents editorials en la compra dels documents? Pressió per part d'aquestes. Preferències...**

No tenim cap pressió per part d'editorials, com tampoc cap preferència. Busquem el llibre més adequat per a les nostres necessitat i la dels infants i famílies que ens visiten.

- **Es compren clàssics? Es segueix algun tipus de cànon literari?**

Dins de les adquisicions de la sala infantil també tenim present de garantir la presència de les obres dels autors clàssics així com la presència dels personatges de ficció més coneguts i populars.

- **Criteris utilitzats per a seleccionar obres de ficció: qualitat literària, estètica, paratextos, il·lustració, diversitat de gèneres, temàtica, nivell de comprensió que exigeix el document (també tipografia).**

Les selecció de llibres mensual que fem a càrrec de Diputació, són un llistat de llibres ja seleccionats i dels quals nosaltres triem els que volem per la nostre Biblioteca. Busquem informació d'aquest fons per internet, i fem la selecció per les ressenyes, crítiques que puguem trobar. Pel que fa el pressupost assignat per l'Ajuntament, en aquest cas si que molts cops anem a llibreries directament la qual cosa ens permet avaluar molt millor el document. A més dels criteris esmentats en el punt anterior, també tenim present: garantir la informació sobre efemèrides o el curs de l'any, la qualitat en les imatges per tal de despertar la curiositat intel·lectual de l'infant garantint una àmplia varietat d'estils plàstics i fugir d'aquells que ja es venen sols (Walt Disney, Teo, etc), prioritzar la llengua original (català o castellà) en el cas dels I2 i I3, assegurar la presència de llibres amb lletra lligada i de pal per respondre a l'aprenentatge lector dels infants.

- **Criteris utilitzats per a la selecció dels llibres informatius: llenguatge clar, precís, no massa especialitat; diferents nivells de complexitat, dades actualitzades, informació rigorosa i autoria experta en el tema, estructura (capítols, introducció, bibliografia, notes i glossaris, sumaris i índexs), imatges.**

El mateix que l'anterior.

- **Feu assessorament sobre la selecció de documents a les escoles del municipi?**

Sí, sempre que ens ho han demanat, que ha set molt puntualment.

- **Col·laboreu en compartir recursos documentals amb les escoles ? De quina manera?**

La veritat és que no. En les diferents trobades que fem al llarg del curs amb professors i direccions, insistim en que procurem, per les dues bandes, en compartir recursos. Tot i així costa molt perquè les als centres escolars els porten el material a escollir a la mateixa escola i llavors trien in situ. El nostre cas és al revés. Quan hem de comparar hem de desplaçar-nos a les llibreries o bé anem sota demanda, amb material que hem vist a revistes, diaris, mitjans de comunicació, Internet i que ens interessa obtenir. En les reunions insistim que la biblioteca té un fons més gran i més rotació en la selecció, adquisició i esporga, per la qual cosa seria més fàcil que els centres escolar consultessin el fons de la Biblioteca i no al revés, entre altres coses perquè el llibres que compra un centre escolar no es comparteix amb la resta d'escoles del municipi. Els de la Biblioteca sí.

Com creieu que s'hauria de fer la selecció de documents? Possibles millores.

Amb la redacció del DPC posem sobre paper l'excel·lència del que hauria de ser i intentem seguir-ho el millor possible. Tot i així, el dia a dia, la manca de temps (buscar ressenyes, anar a veure els llibres a les llibreries, anar a tertúlies i presentacions especialitzades, tenir informació prèvia de temes i efemèrides, fer compres a llocs molt diversos, traslladar-nos a diferents indrets de la geografia catalana...), les tasques administratives a l'hora de fer compres, l'entrebanc de la burocràcia i l'haver de seleccionar un fons proposat des de gerència, entre altres aspectes, fa que mai arribem a l'excel·lència esmentada. Tot i així, si que hi posem tot l'esment i cura que podem per aproximar-nos-hi.

- **Creieu en l'existència d'una mena de cànon ocult que comporta que moltes biblioteques escolars acabin tenint documents molt similars?**

Si, igual que les biblioteques públiques de la xarxa de la Diputació. També és cert que s'aprofiten convenis o acords amb grans editorials per tal d'obtenir millors preus. Tot i així, des de la nostra xarxa darrerament podem escollir el fons dins d'una proposta de gerència i les biblioteques que rebem pressupost municipal també fem seleccions més lliures. Tot plegat fa que, des de la nostra vessant, comencem a trencar una mica aquest cànon.

3.2. Política de desenvolupament de la col·lecció de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona

Origen del document: Document en línia, del qual se n'ha fet una còpia selectiva

Diputació de Barcelona (2012). *Política de desenvolupament de la col·lecció de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona* (en línia). <http://www.diba.cat/biblioteques/documentspdf/pdc12.pdf> [Consulta: 30 de maig de 2014]

P. 6: La Diputació de Barcelona aporta la col·lecció inicial i el 50 % del fons bàsic de manteniment anual per a totes les biblioteques de la XBM. Els municipis aporten el 50 % del fons de manteniment i tenen la responsabilitat d'adaptar i adequar el fons a les necessitats i característiques més específiques de la seva població, entre d'altres, el fons de la col·lecció local o de les especialitzacions temàtiques que determini cada biblioteca.

p. 10 : La col·lecció inicial de les biblioteques públiques de la XBM s'elabora a partir de sis principis bàsics. Aquests principis bàsics també regeixen la col·lecció de manteniment (p. 20):

- La quantitat total de volums
- La representació de les diferents temàtiques de la col·lecció
- La representació de diferents suports documentals

- La presència d'obres de ficció i no-ficció
- La distribució entre el fons general i el fons per a infants
- La representació de les dues llengües oficials, el català i el castellà, així com aquelles altres llengües amb representació significativa dins la població actual.

La selecció del contingut de la col·lecció es fa a partir de la bibliografia bàsica elaborada pel Departament de Gestió de la Col·lecció, amb l'assessorament i l'avaluació d'experts en diferents matèries.

p. 14: El Departament de Gestió de la Col·lecció de la Gerència de Serveis de Biblioteques selecciona els suports següents:

- Llibres impresos
- CD
- DVD
- Recursos digitals
- Llibres sonors
- Publicacions periòdiques

p. 15. Percentatge fons general 75 %, fons infantil 25 %

Percentatge fons ficció 46 %, fons no ficció 54 %

També s'estableix percentatge de distribució per matèries dels llibres del fons infantil: infantil coneixements 7%, còmics 3 %, Imaginació fins a 7 anys 9 %, Imaginació de 8 a 10 anys 4 %, Imaginació d'11 a 12 anys 2 % (Total 25 % del fons infantil). Música infantil 11% del total de CD, DVD infantil 40 % del total de DVD,

p. 20: El Departament de Gestió de la Col·lecció fa una primera selecció dels títols de manteniment bàsic de la col·lecció amb la col·laboració de l'equip de bibliotecaris seleccionadors de la XBM especialitzats en diferents àmbits temàtics i de llibreries especialitzades. Aquestes llibreries ofereixen un servei mensual d'informació de novetats bibliogràfiques adequades al perfil d'usuari de biblioteca pública. Paral·lelament, el Departament fa un seguiment exhaustiu dels catàlegs editorials, bibliografies selectives, premsa i webs especialitzades.

La llista dels documents seleccionats s'ofereix a les biblioteques que, d'acord amb el pressupost assignat i la seva política de col·lecció, decideixen quines de les obres proposades passaran a formar part de la seva col·lecció. Un cop recollides les comandes de totes les biblioteques, s'adquireixen, es processen físicament i es distribueixen a les biblioteques de la XBM en deu lots anuals formats per llibres, CD i DVD.

p. 21: Eines de selecció:

-Col·lecció examen. Aquest sistema s'utilitza per a la selecció de novetats per al manteniment de la col·lecció. Mensualment, diferents llibreries, botigues especialitzades, distribuïdors de música i cinema fan arribar al Departament de Gestió de la Col·lecció les novetats dels temes prèviament acordats i tenint en compte el perfil d'usuari de biblioteca pública.

- Catàlegs editorials, premsa i webs especialitzades. Paral·lelament a la col·lecció a examen, el Departament de Gestió de la Col·lecció fa un seguiment exhaustiu dels catàlegs editorials, de ressenyes a la premsa general i especialitzada i de webs, per tal de tenir una visió el més global possible de les novetats.

- Bibliografies temàtiques i de novetats. Institucions com ara la Generalitat de Catalunya o la Generalitat Valenciana elaboren bibliografies selectives i de novetats editorials que s'utilitzen com a eina per a la selecció.

- Suggeriments de les biblioteques. Es tenen en compte aquells suggeriments dels bibliotecaris que corresponen a títols d'interès general per a tota la XBM.

p. 29: La selecció feta des de la Gerència de Serveis de Biblioteques se centra en aquelles obres que es consideren bàsiques de cada matèria, tot i que s'intenta conjugar les obres de fons amb la demanda puntual de títols divulgatius que donen resposta a les necessitats més actuals dels usuaris.

Pel que fa a la música i al cinema, des de la Gerència se seleccionen aquells títols amb qualitat i amb la màxima permanència i no es considera que la biblioteca hagi de recollir sistemàticament els títols d'èxits com a criteri general.

Els criteris generals de selecció des de la Gerència de Serveis de Biblioteques són:

- La consideració com a obra bàsica de cada matèria
- L'interès general de l'obra (no se seleccionen obres d'interès local o comarcal, ja que això correspon a cada municipi).
- L'adequació de l'obra a les necessitats dels usuaris actuals i potencials
- L'interès del contingut (no se seleccionen obres efímeres)
- La informació acurada del contingut
- La imparcialitat de l'obra
- El nivell de les obres ha de ser de divulgació general
- La significació dels autors, traductors, prologuistes, il·lustradors i editors o productors
- L'existència de pròleg, notes, índex i bibliografia
- La crítica positiva en diaris i revistes especialitzades
- L'equilibri amb els documents existents a les col·leccions
- La darrera edició de cada obra
- Preferència per les obres senceres versus reculls
- Preu adequat entre interès i grau d'obsolescència

Pel que fa a les característiques físiques:

- Enquadernació sòlida, preferència per les edicions en tapa dura
- Tipografia clara i llegible
- Qualitats de les il·lustracions, imatges i so
- Presentació acurada

p. 34: Eines de selecció per a les biblioteques (suport per a la selecció pròpia feta amb recursos econòmics municipals):

- Bibliografia bàsica elaborada per El Departament de Gestió de la Col·lecció
- Legislació.
- Assessorament. Informació sobre llibreries, distribuïdors i editors.
- Bibliografies temàtiques
- Filmografia
- Informació dels títols comprats per a cada mòdul
- Seleccions

p. 35. Avaluació de la col·lecció

La col·lecció de la biblioteca ha de rebre anualment un increment de fons d'un 10 % de mitjana. La col·lecció ha de ser dinàmica, ha d'estar actualitzada i s'ha d'adaptar a les necessitats dels ciutadans. Per tal que la biblioteca disposi d'un fons atractiu i d'interès, cal retirar el fons obsolet o que no respongui a les necessitats actuals. És aconsellable que un cop s'ha arribat al volum de fons marcat com a idoni, l'ingrés de noves adquisicions i la retirada d'obsolets sigui equilibrada i tendeixi al creixement zero.

L'avaluació del fons s'ha de fer periòdicament a cada biblioteca per decidir els documents que caldrà renovar, reforçar o donar de baixa.

Els criteris per fer aquesta avaluació es basen en tres eixos:

- Actualització del contingut dels documents
- Utilització del fons
- Estat físic dels documents

p. 36. És recomanable que la biblioteca tingui establerta una política d'acceptació de donatius per poder seguir uns criteris clars sobre aquest tema i posar-la en coneixement dels usuaris.

Els donatius que els usuaris ofereixen a la biblioteca necessiten seguir una política de selecció igual que la resta de documents que s'adquireixen per compra.

Criteris de selecció recomanats per a l'acceptació de donatius:

- Tot el relacionat amb temàtica local sigui quin sigui el seu estat i la seva antiguitat
- Tot el relacionat amb el fons especial determinat de la biblioteca
- Obres de ciències que no superin els tres anys d'antiguitat i en bon estat de conservació
- Obres d'humanitats que no superin els cinc anys d'antiguitat i en bon estat de conservació
- Obres de referència, com ara atles i enciclopèdies, que no superin els tres anys d'antiguitat i en bon estat de conservació
- Obres de ficció en qualsevol llengua i en bon estat de conservació

- Material audiovisual: CD i DVD en bon estat i originals

p. 37: Es recomana que la biblioteca disposi d'una bústia general de suggeriments i queixes on l'usuari pugui depositar les butlletes que la biblioteca disposa a aquest efecte i que serveixin també per fer les seves propostes de noves adquisicions i fer comentaris sobre les millores relatives a la col·lecció.

p. 37: Es recomana que les biblioteques estableixin les seves pròpies polítiques de desenvolupament de la col·lecció per tal d'adequar el fons als seus objectius i programes i cobrir les necessitats més específiques dels seus usuaris, així com per definir l'estructura final de la col·lecció.

p. 57: Llibres infantils

S'ha de tenir present, quant a la producció de llibres infantils, que els tiratges són molt curts, amb poques reimpressions de les obres (per tant, de seguida estan exhaurits) i que la producció és molt limitada, sobretot pel que fa a llibres de coneixement. Aquesta realitat condiciona l'establiment dels percentatges, perquè per molt que se'n vulgui augmentar la proporció, aquesta està condicionada per l'oferta existent.

p. 58: En els llibres de ficció infantil és potser on hi ha el major equilibri entre les dues llengües oficials (català i castellà) de totes les seccions de la biblioteca i, fins i tot, pot passar que hi predominin els llibres en català.

p. 67. Política d'esporgada:

L'esporgada s'ha de preveure dins de la política general del desenvolupament de la col·lecció de cada biblioteca.

Raons per procedir a l'esporgada:

- Per manca d'espai
- Per millorar l'actualitat i la qualitat de la Col·lecció
- Per millorar-ne l'accessibilitat
- Per renovar la imatge, tot eliminant materials deteriorats
- Per trasllat o ampliació de l'equipament

p. 69. Criteris per a l'esporgada.

Materials:

- Estat físic dels documents. Els materials en males condicions físiques dificulten l'ús dels documents i distorsionen l'aspecte general de la col·lecció. Llibres i publicacions periòdiques: subratllats i tacats, mutilats. Atenció especial als llibres infantils. Audiovisuals: pistes ratllades, desaparició de fullets, capsos trencades, etc.
- Presentació del material. Manca d'algun component de l'obra. Formats que han quedat obsolets o en desús.

Quantitatius:

- Freqüència d'ús o quantificació del préstec. La manca de préstecs en els darrers cinc anys pot ser un primer indicador per a l'esporgada. Aquest factor s'ha de combinar amb d'altres, com ara la data de compra del document, la temàtica i el tipus d'obra.
- Antiguitat de l'obra. La informació continguda en els documents ha d'estar sempre actualitzada. Després de deu anys tot document és susceptible de ser revista, excepte la col·lecció local, fons patrimonials i els fons especialitzats.

De redundància. S'apliquen per evitar l'acumulació d'informació continguda en més d'un document o format:

- Material. Duplictat d'un títol, en el mateix suport o en diferents, així com la possibilitat de trobar-lo en biblioteques properes.
- Intel·lectual. En el cas de diferents edicions del mateix document, cal eliminar les més antigues.

Criteris subjectius. Són basats en els coneixements dels bibliotecaris que porten a terme el procés:

- Adequació de l'obra a la política de col·lecció de la biblioteca. S'ajusta a les necessitats de la comunitat?
- Actualitat de la informació.
- Manca de valor del document.

- Accessibilitat de la informació. Es poden desestimar les obres altament especialitzades
- Criteris educatius. La col·lecció ha de tenir una qualitat orientada a l'aprenentatge permanent dels usuaris, a la seva formació i educació, més enllà de l'ús del fons.
- Criteris ètics. Per garantir la llibertat intel·lectual dels nostres usuaris, mantindrem els documents polèmics representats de manera contrastada.

P. 73: Esporgada del fons infantil.

- Cal evitar posar en aquesta secció llibres d'adults que considerem obsolets i llibres d'adults duplicats que no siguin apropiats per l'edat i el nivell de lectura dels infants.
- Coneixements. Aquest material s'ha de considerar amb els mateixos criteris que s'utilitzen per a les diferents temàtiques dels llibres per a adults. S'han de mantenir, sempre que el seu estat físic ho permeti, els llibres d'interès estacional o festiu (Nadal, St. Jordi, Castanyada...), ja que cíclicament n'hi ha una gran demanda. S'ha de vigilar la simplicitat o idoneïtat dels continguts. A vegades, alguna cosa no és millor que res, en el cas que sigui obsolet o resulti inadequat.
- Contes infantils / novel·la juvenil. L'esporgada en la literatura infantil i juvenil ha de ser contínua. S'ha de reemplaçar i actualitzar la col·lecció amb materials nous i variats, que responguin als interessos i a les necessitats de la comunitat. En aquesta secció és important vigilar especialment l'estat físic dels llibres, ja que pel tipus d'enquadernació i presentació (amb elements per estirar, desplegable...) es fan malbé ràpidament. Cal retirar aquests exemplars malmesos i, depenent de la seva popularitat i qualitat, substituir-los per un nou exemplar. Reemplaçar clàssics tradicionals periòdicament amb noves edicions que surten al mercat i només conservar les que tenen un valor històric. Tenir una cura especial en les temàtiques i retirar els llibres que van estar de moda però que han perdut vigència.

3.3. Observacions de la Biblioteca Caterina Figueras de Tona

Número d'assistents: Treballadors de la biblioteca (Mar Cuxart, Imma Homs, Albert), usuaris, alumnes i mestres a les escoles
Data: Juny-Desembre 2013
Ubicació de l'observació: Biblioteca Caterina Figueras, escoles del municipi
Durada: 20 hores setmanals
Tècnica de recollida de dades: Observació lliure
Instrument utilitzat per a recollir les dades: Anotació manual

Els programes de formació i préstec de llibres a les escoles són una proposta que va començar fa 10 anys. Les mestres i els infants poden proposar temes o documents específics per a aquest tipus de préstec. Tant la biblioteca com les diferents escoles estan satisfetes, ja que hi ha hagut molt diàleg i contínuament es transformen aspectes de les activitats per tal de millorar-les i adaptar-les a les necessitats dels infants.

També es col·labora amb les escoles assessorant al professorat quan tenen consultes sobre la biblioteca, i es donen llibres a les escoles provinents de les purgues del fons de la biblioteca o bé d'altres donacions.

1r cicle d'Educació Infantil:

La responsable de l'àrea infantil visita cada aula de l'escola bressol 1 cop cada trimestre. Duu un lot de llibres i explica un conte als infants. L'acompanya el personatge "la rateta" (s'explicarà el personatge quan es parli de la sala infantil de la biblioteca). Els alumnes de P-2 visiten la biblioteca el 3r trimestre, on els proposen una activitat, coneixen l'espai i els expliquen un conte.

El 17 d'octubre, vaig tenir l'oportunitat de veure com la biblioteca visitava l'Escola Bressol Pa amb Xocolata. L'Imma es presenta com a treballadora de la biblioteca i els porta una caixa plena de contes (els presenta ràpidament).

Tot seguit, fa sonar una música dins una maleta, provocant, d'aquesta manera, silenci i expectació als infants (els prepara per a explicar un conte). De la maleta en surt la rateta. L'Imma explica que a la rateta li agraden molt els contes, per això viu a la biblioteca i té unes orelles molt grosses (per a escoltar-los millor). Explica el conte utilitzant frases d'inici i final. En aquest cas, el conte escollit és: *Lyoké es muy pequeño*. El ritual utilitzat per a l'explicació és sempre el mateix, tal i com recomana Jaume Centelles (2004). També com descriu Centelles, l'explicació del conte és un moment en el que el temps s'atura i els infants entren en la història que els estan explicant. L'Imma coneix les històries que explica i és capaç d'encantar amb la paraula. Normalment ho fa dreta (potser seria més adequat fer-ho agenollada com proposa Centelles, per a tenir un contacte més proper amb l'infant) i adapta el contingut dels contes als diferents grups.

2n cicle d'Educació Infantil:

Visita a les escoles 1 cop per trimestre. Es deixa un lot de llibres en préstec a cada aula (presentant-ne 5 i deixant la resta per a què siguin els mateixos alumnes qui els descobreixin, cada lot va acompanyat amb una llista dels contes i amb notes que contenen jocs, endevinalles, cançons, refranys, curiositats...) i s'explica un conte. La mascota de la biblioteca acompanya l'Imma durant les visites.

Els diferents grups classes de P3, P4 i P5 visiten la biblioteca entre 1 i 3 cops l'any. A la biblioteca se'ls dóna la benvinguda, es realitza una activitat lúdica en la qual es treballa formació relativa a l'ús del servei de biblioteca, es deixa temps per a la lectura i el contacte amb els llibres i, per últim, s'explica un conte.

El dia 8 d'octubre, vaig poder veure com un grup de 25 alumnes del curs de P4 de l'Escola Vedruna visitava la Biblioteca de Tona. L'Imma els va rebre a fora de l'edifici i els va recordar algunes normes. Un cop dins, es van asseure a la tarima de la sala infantil i els van explicar la necessitat de tenir carnet per a emportar-se llibres a casa. L'activitat proposada consisteix en repartir un objecte a cada infant (CDs de música, llapis de colors, ossos de peluix, estris de cuina, una bossa de patates, un raspall de dents...). Els infants han de col·locar els objectes que sí es poden utilitzar a la biblioteca en una caixa verda i els que no es poden utilitzar en una caixa vermella. L'Imma ho

verbalitza i ensenya els objectes a la resta dels nens. Explica el motiu de posar-los en una caixa o en una altra.

A continuació, deixa que els infants es mirin contes (els que tenen gomet blau i els contes de roba). Els recorda que després de mirar-los, els infants han de deixar els contes sobre les taules, sense endreçar. La mestra no para de donar instruccions; parla força alt. Els nens miren els contes parlant fluixet durant tota l'estona. L'Imma està a disposició dels infants, els comenta coses dels contes. Si ha de fer algun avís, ho fa individualment.

L'Imma els diu que despertaran "la rateta"; els nens callen i seuen. Se sent una música molt suau de dins la maleta. Surt la mascota i els diu als nens que ho han fet molt bé mirant els contes. "La rateta" s'asseu. Tot seguit, l'Imma explica el conte *La nena que odiava els llibres*, un llibre editat per l'editorial Joventut amb unes il·lustracions molt boniques. El conte l'explica amb molta gestualitat i amb uns canvis de veu molt pronunciats. Quan acaba, aplaudeixen amb les mans aixecades i parlen sobre el conte i sobre la visita.

Educació Primària

Es realitzen algunes activitats per als infants d'Educació Primària amb l'objectiu d'aproximar els nens al món de la lectura i descobrir el plaer d'aquesta, com també formar en l'ús del servei de biblioteca. Com en el cas d'Educació Infantil, la Biblioteca visita trimestralment totes les aules, deixant un lot de contes en préstec i explicant un conte. "La Rateta" acompanya l'Imma fins a 2n de Primària. A partir d'aquest moment, els infants decideixen si volen que la mascota vingui a l'aula i li hauran de comunicar mitjançant una carta si decideixen que sí. Els diferents grups-classe visiten la biblioteca entre 1 i 3 cops durant el curs. Es repeteix l'estructura utilitzada a Educació Infantil: benvinguda, activitat formativa, temps per a la lectura i el contacte amb els llibres i explicació d'un conte.

Quan acaben 6è, en l'última visita, els nens i nenes fan una gimcana on posen a prova tots els coneixements que han anat practicant durant les visites anteriors. La biblioteca els dóna un diploma d'usuaris formats.

En aquest cas, també vaig poder ser present a una visita de grup a la biblioteca que van realitzar els alumnes de 6è de Primària el dia 4 d'octubre. L'Imma va rebre els alumnes fora de l'edifici. Un cop dins, tots van seure a la tarima. L'Imma va explicar aspectes concrets de l'ús del carnet, així com les normes per a l'ús dels ordinadors. Els nens fan moltes preguntes per a resoldre els seus dubtes. També els explica com els números dels teixells dels llibres de coneixement corresponen a una matèria concreta. Tot seguit, fan una activitat. En grups de 4-5 nens han de fer un arbre de coneixement d'una de les següents matèries: oci, aliments o animals (ho fan a partir de targetes amb paraules que han d'ubicar sobre un dibuix d'un arbre). Els grups fan les classificacions fàcilment. L'Imma va voltant per si algun grup necessita ajuda. Tot seguit, els nens i nenes tenen una estona per a mirar i llegir contes i llibres lliurement. Molts miren còmics, llibres joc, llibres de coneixement... Per últim, els explica un conte que, tot i ser de gomet blau, l'Imma relaciona allò que succeeix al llibre amb experiències properes i fa participar als nois i noies. Aquests estan atents i callats.

Descripció general

La sala infantil ocupa l'ala esquerra de l'edifici de la Biblioteca Caterina Figueras de Tona. La responsable és l'Imma Homs, que gestiona el servei de préstec (hi ha un taulell de préstec a la sala), prepara l'ambientació, realitza la formació per a escoles...

La sala infantil té un entarimat amb coixins per als lectors més petits i els seus acompanyants. També hi ha 5 taules rodones amb 4 cadires cadascuna. Els llibres estan dividits en dos grans àrees: llibres de coneixement (organitzats segons la CDU) i llibres d'imaginació. Aquests últims diferenciats amb els clàssics gomets: blaus, vermells, verds, grocs. Els llibres de gomet blau estan diferenciats a través dels pictogrames que s'utilitzen a les biblioteques osonenques. Destacar que, tot i estar diferenciats a través de gomets de colors, no s'indiquen les edats, ja que la biblioteca té l'opinió que seria etiquetar i limitar la lectura dels infants i les seves capacitats.

Hi ha altres espais com: DVDs, CDs de música, CDs de jocs, Racó per a pares i mares (llibres d'autoajuda per a l'educació dels infants), còmics, llibres de roba/bebeteca,

obres de referència infantils, pop-ups i publicacions periòdiques per a infants. Al costat de la resta d'ordinadors, n'hi ha un que està reservat per als nens i nenes.

Les novetats estan exposades en un expositor, separades de les novetats juvenils i dels últims números de les revistes infantils. La resta de llibres estan col·locats a les lleixes, de manera que només n'és visible el llom.

La sala infantil té una mascota, "la rateta", que va aparèixer a partir de l'inici de la formació a les escoles, ara fa uns 10 anys. Al voltant del personatge s'ha construït una història, que s'ha anat modificant a mesura que canviava físicament. En un començament, "la rateta" era l'Imma disfressada. Actualment, és un titella d'uns 30 cm d'alçada.

Ambientació

L'ambientació de la biblioteca és un element que, com assenyala Centelles (2004), és important per a crear un món màgic, que aculli els infants i ho faci d'una manera engrescadora. La sala infantil té alguns elements decoratius: titelles, figures al sostre, cartells a les parets, mural tèxtil sobre l'entarimat per als petits. Inicialment, s'havia previst canviar la decoració cada estació, però s'ha optat per mantenir una decoració estàtica. Així doncs, tot i haver-hi elements decoratius, aquests no embolcallen els infants en el món dels llibres i la lectura.

Hora del conte

Actualment, no es realitzen activitats en les que s'expliquen contes, excepte en les activitats amb les escoles. Es va valorar deixar de fer aquest tipus d'activitats pel cost econòmic que suposaven, juntament amb la distorsió que provocaven al funcionament de la biblioteca.

Segons Chambers (2007), explicar contes és una activitat importantíssima, ja que és indispensable per a què les persones es converteixin en lectors. També detalla la importància de seleccionar acuradament els contes i preparar-los correctament (tant la selecció com l'explicació de contes que parteixen de la vivencialitat del narrador).

L' hora del conte és un moment màgic, que porta a somniar als infants (Centelles, 2004). L'Imma selecciona acuradament els contes que explica en les sessions de formació (a la biblioteca i a les escoles, exceptuant-ne un cas), també tenint en compte els seus propis gustos.

Fons de la sala infantil de la biblioteca

Actualment, a la sala infantil de la biblioteca, hi ha un total de 7737 volums i 5 revistes subscrietes. Esmentar que, tot i que en el fons són presents la majoria d'autors, il·lustradors i editorials recomanades durant l'assignatura, no hi ha gaire marge d'elecció per a la selecció de llibres a les biblioteques de la Diputació de Barcelona. Tanmateix, des d'aquest mateix any, s'ha impulsat el programa SelPar (Selecció Participativa), a través del qual les diferents biblioteques poden fer una part de l'adquisició de fons de forma específica. La purga de llibres a la sala infantil es realitza "sola". Els documents es fan malbé sovint i només retirant aquells que es fan malbé ja n'hi ha prou (amb els I*** i I**** és més difícil, ja que els llibres no s'espatllen tant).

A partir del conte infantil i, concretament a partir de l'àlbum il·lustrat, s'educa a l'infant en la sensibilitat estètica, la percepció plàstica o artística i en la sensibilitat emotiva (Centelles, 2004: 33). Per aquesta raó, cal una selecció acurada del fons.

Intercanvi llibres

Trimestralment es col·loca una taula davant el taulell destinada a l'intercanvi de llibres. La biblioteca disposa d'un fons de llibres en bon estat que no pot tenir en el seu fons (títols repetits, donacions...) i que utilitza per a l'intercanvi de llibres (els usuaris poden intercanviar els seus llibres, sempre que estiguin en bon estat, per aquells que hi ha a la taula d'intercanvi).

Es va poder observar aquest tipus de proposta que tenia molt bona acollida per part dels usuaris. A més a més, hi havia certa flexibilitat per part de la biblioteca, ja que deixaven que els usuaris s'emportessin els llibres i en portessin de casa més endavant. Es va observar aquesta proposta durant l'any passat, és per això que no s'adjunten imatges.

Sorteig de llibres

Durant el desembre es donarà un número en cada préstec (aquest any es realitza només amb els préstecs de la sala infantil, altres anys també hi havia un sorteig de llibres d'adults). Es sortegen diferents lots de llibres (aprofitant llibres en bon estat que estan repetits). El premi coincideix amb els números guanyadors de la loteria de Nadal.

Préstec a entitats

Fa uns 8-9 anys que s'ofereix el servei de préstec a diferents equipaments municipals: CAP, estació de tren, taller de pintura, balnearis, residència... En total són 12 entitats a les que s'ofereix un servei de préstec mensual en el qual s'inclouen: revistes, còmics, contes infantils i algun llibre (en funció de les demandes que facin). Per l'any vinent es preveu ampliar aquest tipus de préstec a altres entitats, com clíniques dentals i perruqueries. El transport dels documents l'efectua una persona de la biblioteca amb el seu cotxe particular, en el darrer any s'ha demanat a les entitats si se'n podien responsabilitzar (aproximadament la meitat han accedit). Aquest tipus de préstec afavoreix el contacte amb la lectura a alguns sectors de la població que no són usuaris habituals de la biblioteca.

Esporgada

Durant l'estada a la biblioteca es va poder fer el procés d'esporgada, concretament del fons d'adults (una part del fons de ficció). Es seguien una sèrie de recomanacions escrites, tanmateix prevalien els següents criteris: ús i préstec dels usuaris, estat físic del document, presència de duplicats, qualitat literària, si eren clàssics.

4. Biblioteca Joaquim Carbó, escola Sant Josep – El Pi de l’Hospitalet de Llobregat

4.1. Entrevista Jaume Centelles, responsable de la biblioteca escolar de l’escola Sant Josep el Pi de l’Hospitalet de Llobregat

Persona entrevistada: Jaume Centelles Pastor
Data: 25 d’abril de 2014
Tècnica de recollida de dades: Entrevista estructurada amb alguna pregunta oberta
Instrument utilitzat per a recollir les dades: L’entrevista es realitza mitjançant el correu electrònic

- **Com es realitza la tria de llibres a la vostra biblioteca escolar?**

Qui fa la tria? (mestre bibliotecari, col·laboren alumnes, altres Mestres...)

La tria general la fa l’equip de coordinació de biblioteca (tres mestres) però hi ha també unes aportacions dels mestres tutors que fan les demandes segons els projectes a realitzar.

També hi ha una compra que fan els alumnes. Es una compra més o menys dirigida però que ens dona moltes pistes sobre què els interessa realment.

La tria es fa atenent a les necessitats el propi centre. No ens fixem gaire en les recomanacions de la IFLA ni del Departament d’Ensenyament. Els mestres som els qui sabem què necessita el nostre alumnat i som els qui prenem les decisions sobre l’entrada (o no) de determinats materials.

- **Esteu formats en aquest aspecte? Utilitzeu fonts bibliogràfiques (revistes especialitzades tipus CLIJ, Faristol, Babar..., revistes pedagògiques), assessoraments (biblioteca pública, alguna biblioteca infantil, Quins Llibres de Rosa Sensat, llibreries)**

Sí, estem formats. L'equip de coordinació participa de diversos grups de treball promoguts pel CRP de la zona de l'Hospitalet i de Rosa Sensat. A més, hem tingut la formació dels extints "puntedu" i en el seu moment vam participar dels cursos que organitzava "l'amic de paper".

Estem en col·laboració directa amb altres biblioteques d'altres escoles i així procurem estar al dia del que es cou en aquest món de la Literatura Infantil i Juvenil.

Per fer la compra de materials seguim els consells de diversos grups com poden ser el del "Quins..." de l'Associació de mestres Rosa Sensat, el del grup "Bib Botó", els consells d'en Ricardo de la llibreria Abracadabra i de l'Oblit de la llibreria "Casa Anita" i altres contactes que tenim en diverses editorials. També mantenim coordinació periòdica via correus electrònics amb companyes d'escoles de la resta de l'Estat espanyol.

Jo també formo part del grup de treball de Rosa Sensat "Passió per la lectura". Allà ens trobem mestres de diferents escoles i reflexionem sobre la dinamització. També pensem quins llibres poden anar millor per a cada tema.

- **Es dedica un pressupost anual a ampliar la col·lecció? Es fixa un número de documents per adquirir anualment?**

No tenim una quantitat fixa assignada. De moment, en els darrers anys anem tirant dels ingressos que ens han suposat guanyar alguns premis en metàl·lic prou importants perquè puguem anar vivint de renda durant els propers cursos (de moment doncs, no hi ha una mancança per aquesta banda). Però entenem que amb menys de 2000 euros al curs es faria difícil mantenir una BEQ (Biblioteca escolar de Qualitat) com la que desitgem.

- **La selecció dels documents també es fa en funció de les necessitats curriculars. Es tenen en compte els alumnes amb Necessitats educatives especials en la tria? I la varietat d'idiomes? les famílies i els Mestres com a usuaris?**

Des del equip de coordinació no estem pendents de qüestions concretes que fan referència a l'aula d'educació especial o de llengua anglesa. Aquestes companyes són les que demanen (o poden demanar) materials concrets per a les seves aules. Així, per exemple, la mestra d'anglès vehicula tot el préstec de literatura en anglès des de la seva aula. A la biblioteca general no tenim llibres en anglès perquè aquests estan concentrats a l'aula d'idioma per on passen tots els alumnes i on poden agafar en préstecs els llibres que la mestra els recomana o proposa.

De la mateixa manera es procedeix amb tots els especialistes. A l'aula de natura hi ha els llibres de natura, a l'aula d'educació especial hi ha els llibres de lectura fàcil, etc...

La tria no la fem atenent a l'idioma sinó a la qualitat. Tan de bo poguéssim trobar tots els llibres en català però, per desgràcia no és així, i davant del dubte, optem per comprar-lo en castellà o anglès o francès.

No tenim un fons prou cuidat pel que fa a la biblioteca de formació de pares. Sí que hi ha un apartat de llibres de pedagogia i psicologia per als mestres.

- **Hi ha una planificació de la selecció de la col·lecció? Teniu un itinerari lector "fixat" a l'escola?**

Pel que fa a la ficció sí que hi ha un eix que marca les lectures obligatòries que han de fer els alumnes. Són uns fons que tenim a les aules (sis o vuit lots de 27 llibres iguals, depenent del nivell) i que serveixen per al treball més sistemàtic. També hi ha les lectures que poden fer des de les biblioteques d'aula però no ho potenciem gaire perquè preferim que facin ús de la BE i així evitem que determinats llibres estiguin només a disposició d'un grup d'alumnes.

- **Es mira si hi ha un equilibri entre documents de ficció i imaginació? entre les diferents matèries o centres d'interès? entre nivells? entre diferents tipus de text i format**

No ho tenim com a criteri. Anem comprant en funció del que apareix al mercat i de les pròpies necessitats. En alguna ocasió ens hem trobat amb decepcions perquè, per

exemple, els llibres sobre l'espai són tots iguals (no importa l'editorial) i van seguint la mateixa progressió (el sol, la lluna, els planetes,...), és a dir, que l'aspecte dels coneixements el tenim bastant ben cobert amb els materials en format llibre que tenim, essent conscients que cada vegada és fa menys ús dels citats llibres i la tendència és anar a fer cerques a la Xarxa.

També entenem que la proporció entre ficció i coneixement en realitat "no importa", hi ha molts aprenentatges que es poden treballar a partir dels llibres de ficció.

La gestió dels recursos on line es fa des de l'aula d'informàtica i la gestió dels recursos per a els PDI la fan un parell de mestres que en sabem més de les PDI:

- **S'accepten totes les donacions o s'apliquen criteris específics de selecció?**

Per norma general, procurem no agafar llibres de donacions perquè solen estar obsolets i ens generen mal de cap més que altra cosa, tot i que en alguna ocasió hem acceptat llibres per a les biblioteques d'aula.

- **Es fan esporgades del fons de forma sistemàtica? Quins criteris es fan servir per esporgar el fons?**

Un cop l'any, normalment a l'acabament de curs es fa una neteja del que s'ha fet malbé i es retiren alguns llibres que no s'han tocat en temps, però no som tan rigorosos com les biblioteques públiques i, per exemple, les revistes tipus Tatano, cavall fort, cucafera, etc. no les llencem passats dos anys. El que fem es derivar-les a les aules.

- **Quina influència tenen les diferents editorials en la compra dels documents? Pressió per part d'aquestes, possibles preferències i prejudicis**

No ens sentim pressionats. Els escoltem quan venen a presentar materials. Si cal, acceptem provar-los amb els infants però no hem tingut la sensació d'una imposició per part de cap editorial. Ans al contrari, algunes d'elles ens lliure de franc les novetats, cosa que agraïm. És el cas d'OQO, Roure de Can Roca, EUMO o Cruïlla.

- **Es compren clàssics? Es segueix algun tipus de cànon literari?**

No és una prioritat. Procurem que hi ha hagin els nostres clàssics (Tomi Ungerer, Maurice Sendak, Solé Vendrell, Joaquim Carbó, etc) els llibres que han marcat tendència en els darrers trenta o quaranta anys, però no ens preocupem de lectures que van més enllà en el temps. Això ho deixem per als Instituts.

- **Criteris utilitzats per a seleccionar obres de ficció:**

Procurem que hi hagi una varietat prou ampla de tota mena de llibres (aventures, misteri, amor, poesia, còmic, etc.) i procurem que estiguin correctament escrits, que siguin adequats per a les edats dels nostres alumnes i que d'alguna manera provoquin reflexió. No ens interessa que només siguin entretinguts sinó que pensem que han de ser com un cop al cap que provoqui alguna sacsejada en els cervells dels nois, que els faci pensar, raonar, discutir, créixer....

També és cert que de vegades fem compres que després resulten un bluf però això és degut a les presses i a la manca de temps per poder llegir tot abans de comprar-ho.

- **Criteris utilitzats per a la selecció dels llibres informatius:**

El mateix que hem dit serveix per als llibres informatius. En el nostre cas, la compra o selecció de llibres de coneixements, cada vegada va disminuint perquè tampoc hi ha una demanda excessiva per part dels alumnes.

- **Com creus que s'hauria de fer la selecció de documents? possibles millores**

Tot passa per la formació dels mestres, que actualment és bastant mediocre. Em dol fer servir la paraula “mediocre” però és el que hi ha ara mateix a tots els nivells (educatius, socials, polítics, etc).

Invertir en formació de mestres (curso, seminaris, grups de treball) és una bona manera de millorar la qualitat de la nostra educació per no passar vergonya quan veiem periòdicament els resultats de els proves PISA.

Aniria bé també que hi hagués una central catalogadora, o grup d'experts que pogués passar recomanacions prou amples per "pistar" els mestres que no tenen o no saben com està el panorama de la literatura infantil i juvenil actual.

- **Creus en l'existència d'una mena de cànon ocult que comporta que moltes biblioteques escolars acabin tenint documents molt similars?**

És normal que tots procurem tenir els millors llibres per als nostres alumnes. Una BE no es pot especialitzar. Una BE és de proximitat i, en alguns casos (molts, malauradament) serà la única biblioteca que veuran els alumnes en tota la seva vida. Per tant hem de procurar que hi hagi bons documents i si això comporta que estiguin "repes" a moltes biblioteques, no passa res.

- **Es comparteixen recursos documentals amb altres entitats?**

Pel que fa a la col·laboració amb la biblioteca pública, tenim la sort que al mateix carrer de l'escola hi ha la Biblioteca Tecla Sala, que és la més gran de la ciutat i normalment, quan ho necessitem, ens fan préstec de fons per un període llarg de temps (tres mesos, per exemple). Solen ser materials per algun projecte en concret.

També deixem lots de llibres a altres escoles. Ara mateix un lot de vint-i-set llibres de la "Formiga Piga" l'estan llegint un grup de tercer de primària d'una altra escola. Quan l'acabin ens el tornaran. També el CRP ofereix la possibilitat de disposar d'unes maletes temàtiques (àlbums il·lustrats, poesia, còmic,...) que ens van bé.

4.2. Reglament Intern del servei de Biblioteca (any 2012-2013)

Origen del document: El document és íntegre, s'ha copiat el contingut complet obtingut al bloc de la biblioteca Joaquim Carbó.

Biblioteva Joaquim Carbó. Documents (en línia)

<https://sites.google.com/a/xtec.cat/biblioteva-joaquim-carbo/documents>

[Consulta 30 d'abril de 2014]

Servei de Préstec

- No es deixaran en préstec les enciclopèdies, els diccionaris ni aquells materials que es consideri. Tampoc es prestaran els llibres que formen part d'un lot destinat a la lectura col·lectiva.
- El préstec es farà per un període de 15 dies naturals, que pot ser renovat per altres 15 dies.
- Qui perdi o faci malbé un llibre l'haurà de reposar o abonar l'import econòmic del citat llibre.
- El préstec serà de dos llibres per alumne com a màxim.
- El servei de préstec el podrà fer el mestre tutor o la mestra tutora al seu grup durant l'hora setmanal assignada. Els mestres de l'equip de biblioteca i els auxiliars de biblioteca s'encarregaran del préstec fora de l'horari de classes.
- El préstec també es podrà fer durant als períodes de vacances de Nadal i Setmana Santa.
- No es prestarà cap llibre si no es torna prèviament els que ja es tenen en préstec.
- El servei de préstec comença la primera setmana d'octubre i acaba el darrer dia de maig.

Horari d'obertura

- La biblioteca restarà oberta a l'hora del pati així com una tarda (de 2/4 de 5 a 5) excepte els mesos de setembre i juny.
- Un mestre es farà càrrec de la vigilància de la biblioteca durant l'hora de pati.
- L'assistència a la biblioteca a l'hora de pati quedarà limitada a vint alumnes com a màxim.

Drets i deures de l'equip de biblioteca

Deures

- Presentar al Claustre un pla anual a principi de curs amb els projectes i expectatives.
- Presentar al Claustre una memòria final.
- Vigilar la biblioteca durant l'hora de pati i atendre el préstec una tarda a la setmana.

- Gestionar els recursos econòmics i presentar els projectes que calguin (Ajuntament, Ministeri, Diputació, etc.) per a aconseguir més ingressos i/o material.
- Atendre els suggeriments del Claustre i de l'alumnat pel que fa a la compra de material.
- Formar-se adequadament per a una bona gestió del servei amb els curssets que calguin.
- Planificar les activitats d'animació a la lectura a fer amb l'alumnat.
- Assessorar en la recerca d'informació.
- Atendre i actualitzar l'apartat de la pàgina web de l'escola.
- Coordinar-se amb la biblioteca municipal Tecla Sala per tal de programar accions de col·laboració.

Drets

- Assistir a les reunions de coordinació i als curssets que organitzi el Departament d'Educació i/o altres organismes competents.

RECURSOS ECONÒMICS

A l'inici de cada curs, als pressupostos d'escola s'assignarà una partida econòmica per a despeses de biblioteca (compra de materials i manteniment del servei).

A la memòria final s'inclourà un balanç econòmic amb les despeses que s'han produït. Es poden buscar altres fonts de recursos (organismes, particulars, institucions, beques, premis, etc.) prèvia aprovació del Consell Escolar.

Les despeses prioritàries són les que fan referència a la renovació del fons.

No s'inclouen com a material bibliogràfic les subscripcions a revistes, els llibres de text o el material d'aula.

DEURES I DRETS DELS LECTORS

Deures

- Tenir cura dels llibres i tractar els materials amb respecte.
- Tornar els llibres en préstec dins els terminis establerts.
- Comportar-se amb correcció a la biblioteca.

- Reposar els llibres que es perdin o es malmetin (o en el seu cas, abonar l'import)

Drets

- A ser informats i assessorats adequadament.
- A disposar d'un material de lectura digne, actualitzat, adequat a la seva edat i en bones condicions.
- A ser atès, dins de les possibilitats, en les seves peticions.
- A llegir, lliurement, el que consideri oportú.

ELECCIÓ DE L'EQUIP DE BIBLIOTECA

- L'EQUIP DE BIBLIOTECA serà triat pel Claustre, prenent com a requisits els mèrits i les capacitats dels candidats i en funció del programa d'actuacions previstes.
- El càrrec serà de caràcter anual, renovable.
- El Claustre triarà dos mestres més que formaran part de l'Equip de biblioteca (format per tres mestres i dos pares o mares) encarregat de programar i definir les actuacions durant el curs.

DEURES I DRETS DELS MESTRES TUTORS

Deures

- Acompanyar els seus alumnes a la biblioteca durant l'hora setmanal assignada dins l'horari general.
- Promoure la lectura i l'ús de la biblioteca entre el seu alumnat.
- Respectar els drets i els gustos lectors dels seus alumnes.
- Participar, dins de les possibilitats, en les activitats de promoció de la lectura.

Drets

- Manifestar la seva opinió a les convocatòries de Claustre on es parli del funcionament de la biblioteca.
- Participar en l'elaboració dels pressupostos de biblioteca.
- Ser informat de totes les actuacions particulars i generals del servei de biblioteca.

DEURES I DRETS DELS FAMILIARS D'ALUMNES

Deures

- Vetllar pel respecte als materials en préstec.

Drets

- A ser informat de les activitats que es fan a la biblioteca.
- A acompanyar els seus fills el dia d'obertura en horari no lectiu.
- A fer ús del servei de préstec.

REVISIÓ DEL REGLAMENT

- Anualment es farà la revisió del present document i es podran fer les modificacions oportunes amb l'aprovació de la majoria del Claustre.

4.3. Pla de lectura de centre

Origen del document: El document és íntegre, s'ha copiat el contingut complert obtingut al bloc de la biblioteca Joaquim Carbó.

Biblioteca Joaquim Carbó. Documents (en línia)

<https://sites.google.com/a/xtec.cat/biblioteca-joaquin-carbo/documents>

[Consulta 30 d'abril de 2014]

Índex

1. Presentació	Pàg. 3
2. Currículum Infantil	Pàg. 4
3. Currículum Primària	Pàg. 6
4. Què entenem per lectura?	Pàg. 10
5. Lectura i, també, escriptura	Pàg. 10
6. L'escola Sant Josep – El Pi	Pàg. 11
7. Actuacions i activitats que es fan a l'escola relacionades amb el foment de la lectura (programa d'invitació a la lectura)	Pàg. 16
7.1. Els mestres	Pàg. 16
7.2. Els alumnes	Pàg. 17
7.3 Les famílies	Pàg. 17

8. La biblioteca	Pàg. 18
9. L'aula d'informàtica	Pàg. 18
10. L'entorn	Pàg. 19
11. Objectius generals del Pla de Lectura de Centre	Pàg. 19
12. Principis metodològics	Pàg. 22
13. Estratègies per a la comprensió lectora	Pàg. 24
14. Objectius, actuacions i avaluació de cadascun dels sectors implicats en el PLEC	Pàg. 26
14.1. Els mestres	Pàg. 26
14.2. Els alumnes	Pàg. 27
14.3. Les famílies	Pàg. 31
14.4. L'entorn del centre	Pàg. 32
15. Recursos disponibles i necessaris per aplicar el PLEC	Pàg. 33
16. Responsables	Pàg. 37
17. Temporalització, avaluació, revisió i propostes de millora	Pàg. 37
18. Difusió del Pla de Lectura de Centre	Pàg. 38
19. Bibliografia	Pàg. 39

1. Presentació

Fomentar la lectura ha estat sempre un dels objectius principals de totes les persones que, d'una manera o d'altra, han tingut la responsabilitat d'educar els alumnes de l'escola SANT JOSEP – EL PI. Els mestres i també, cada vegada més, pares i mares, en hem plantejat com transmetre l'interès per la lectura als infants per crear-los l'hàbit lector, perquè una de les finalitats primordials de l'educació ha de ser aconseguir ciutadans lectors. Sense l'adquisició d'aquesta habilitat privem les persones del coneixement personal cultural necessari per moure's en la societat amb autonomia i llibertat plena.

Els mestres de la nostra escola han tingut aquest pensament des de fa temps, i l'han aplicat a la pràctica docent diària, tal com es comprova fent un repàs a les activitats fetes en cursos anteriors i que tenen relació directa amb el foment de l'hàbit de la lectura i també de l'escriptura. No obstant això, des de la nostra responsabilitat professional i conscients que sempre es pot millorar, veiem la necessitat de concretar un **pla de lectura** que sigui capaç d'unificar estratègies, optimitzar recursos i sistematitzar accions per a obtenir resultats més satisfactoris entre els alumnes, que augmentin els índexs lectors, afavoreixen la comprensió lectora i que impliquin l'aprenentatge de les competències bàsiques, especialment:

- La comunicació lingüística
- El tractament de la informació i la competència digital
- La competència cultural i artística
- La competència per a aprendre a aprendre

La decisió d'elaborar el **pla de lectura de centre** s'ha vist afavorida pel context normatiu vigent que incideix de manera especial i clara en aquest aspecte educatiu.

En concret, el marc legislatiu que dóna suport a la necessitat d'un Pla de Lectura de Centre (PLEC) està regulat pels decrets pels quals s'estableix l'ordenació dels ensenyaments d'educació infantil i educació primària. L'articulat que ho desenvolupa és el que referenciem en els punts 2 i 3 següents.

3. Currículum Infantil

DECRET 181/2008, de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil.

A l'educació infantil aprendre és, per a l'infant, construir nous significats de la realitat que l'envolta, els quals enriqueixen els propis coneixements prèviament adquirits i permeten la seva aplicació a les noves situacions cada vegada més complexes. Es de vital importància facilitar i proporcionar a l'infant experiències i entorns de lectura per assegurar l'aprenentatge significatiu.

Article 2

Finalitat

La finalitat de l'educació infantil és contribuir al desenvolupament emocional i afectiu, físic i motor, social i cognitiu dels infants, proporcionant-los un clima i entorn de confiança on se sentin acollits i amb expectatives d'aprenentatge. L'acció educativa ha de permetre un desenvolupament afectiu, un descobriment progressiu i un creixement personal dels infants; la formació d'una imatge positiva i equilibrada d'ells mateixos, el descobriment de les possibilitats del seu propi cos, del moviment i dels hàbits de control corporal, actuant cada vegada més d'una manera més autònoma; la possibilitat de **relacionar-se i comunicar-se amb els altres**, infants i persones adultes, per mitjà dels **diferents llenguatges**, establint vincles i relacions amb les corresponents pautes elementals de convivència, de relació, i de respecte al principi de no-discriminació, de manera que família i escola comparteixin responsabilitats.

Article 4

Llengua

4.1 El català, com a llengua pròpia de Catalunya, s'ha d'utilitzar normalment com a llengua vehicular d'ensenyament i aprenentatge i en les activitats internes i externes de la comunitat educativa: **activitats orals i escrites** de l'alumnat i del professorat, exposicions del professorat, llibres de text i material didàctic, activitats d'aprenentatge i d'avaluació i comunicacions amb les famílies.

Article 6

Capacitats

6.3 En finalitzar el segon cicle de l'educació infantil l'infant haurà de ser capaç de:

- Progressar en el coneixement i domini del seu cos, en el moviment i la coordinació, tot adonant-se de les seves possibilitats.
- Assolir progressivament seguretat afectiva i emocional i anar-se formant una imatge positiva d'ell mateix i dels altres.
- Adquirir progressivament hàbits bàsics d'autonomia en accions quotidianes, per actuar amb seguretat i eficàcia.
- Pensar, crear, elaborar explicacions i iniciar-se en les habilitats matemàtiques bàsiques.
- **Progressar en la comunicació i expressió ajustada als diferents contextos i situacions de comunicació habituals per mitjà dels diversos llenguatges.**
- Observar i explorar l'entorn immediat, natural i físic, amb una actitud de curiositat i respecte i participar, gradualment, en activitats socials i culturals.
- Mostrar iniciativa per afrontar situacions de la vida quotidiana, identificar-ne els perills i aprendre a actuar en conseqüència.
- Conviure en la diversitat, avançant en la relació amb els altres i en la resolució pacífica de conflictes.
- Comportar-se d'acord amb unes pautes de convivència que el portin cap a una autonomia personal, cap a la col·laboració amb el grup i cap a la integració social.

ANNEX.

A la nostra societat, l'entorn immediat de l'infant és ple de lletra impresa. L'infant té curiositat i interès per descobrir per a què serveix i com funciona. Es tracta d'encaminar aquest interès perquè s'iniciï i s'impliqui en el procés de descoberta i comprensió del funcionament del codi escrit. Les situacions de comunicació real en què intervenen la lectura i l'escriptura són les més idònies per a aquest aprenentatge.

L'ús funcional i significatiu de la lectura i de l'escriptura ha de portar, doncs, amb la intervenció educativa pertinent, a l'inici del coneixement i característiques del text escrit, adquisició a què s'arribarà en el cicle inicial de l'educació primària.

Els objectius de cicle precisen les capacitats que els infants han d'haver desenvolupat en acabar el segon cicle de l'educació infantil, en relació amb els continguts de les àrees i els criteris d'avaluació.

Objectius

El segon cicle de l'educació infantil contribueix a desenvolupar en l'alumne/a les capacitats següents:

- Identificar-se com a persona tot sentint seguretat i benestar emocional, coneixent el propi cos, les seves necessitats i possibilitats, els hàbits de salut, i guanyar confiança en la regulació d'un mateix.
- Ser i actuar d'una manera cada vegada més autònoma, resolent situacions quotidianes amb actitud positiva i superant les dificultats.
- Sentir que pertany a grups socials diversos, participant-hi activament i utilitzant els hàbits, actituds, rutines i normes pròpies.
- Aprendre amb i a través dels altres, gaudir de la relació i integrar-se en el grup tot establint relacions afectives positives amb actituds d'empatia i col·laboració i intentant resoldre conflictes de manera pacífica.
- Observar i experimentar en l'entorn proper amb curiositat i interès, interpretant-lo i fent-se preguntes que impulsin la comprensió del món natural, social, físic i material.
- Conèixer experiències, històries i símbols de la cultura pròpia del país i de la d'altres companys i companyes, generant actituds de confiança i respecte per les diferències i valorant les relacions socials i afectives que s'hi estableixin.
- Representar i evocar aspectes de la realitat viscuda, coneguda o imaginada i expressar-los mitjançant les possibilitats simbòliques que els ofereix el joc i altres formes de representació.
- **Comprendre les intencions comunicatives d'altres infants i persones adultes i expressar-se mitjançant la paraula, el gest i el joc.**
- **Desenvolupar habilitats de comunicació, expressió, comprensió i representació per mitjà dels llenguatges corporal, verbal, gràfic, musical, audiovisual i plàstic; iniciar el procés d'aprenentatge de la lectura i de l'escriptura, de les habilitats matemàtiques bàsiques i de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació.**

- Aprendre i gaudir de l'aprenentatge, pensar i crear, qüestionar-se coses, fer-les ben fetes, plantejar i acceptar la crítica i fer créixer el coneixement d'una manera cada vegada més estructurada.

Criteris d'avaluació

- **Usar la llengua oral**, el gest i les imatges per expressar idees, desitjos, sentiments i emocions; escoltar i **participar de manera activa en situacions habituals de conversa** i d'aprenentatge amb l'ús d'un llenguatge no discriminatori, i amb actitud de respecte vers altres cultures i diferents llengües.
- **Mostrar interès per la descoberta progressiva de les relacions entre el text oral i l'escrit, iniciar-se en l'ús funcional de la lectura i l'escriptura. Crear de manera individual i col·lectiva petits textos i dibuixos.**

3. Currículum Primària

DECRET 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.

Article 2

Finalitat

La finalitat de l'educació primària és proporcionar a tots els nens i les nenes les competències que els permetin assegurar el seu desenvolupament personal i social; adquirir les habilitats i les competències culturals i socials relatives a l'expressió i comprensió oral, **a la lectura i a l'escriptura**, al càlcul, a la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, a l'autonomia personal, la coresponsabilitat i la interdependència personal, a la resolució de problemes i als coneixements bàsics de la ciència, la cultura i la convivència, el rebuig de tot tipus de comportaments discriminatoris per raó de sexe; desenvolupar la competència d'expressar el que s'ha après, d'explicar amb raons coherents la seva **opinió**, de saber **escoltar** el punt de vista dels altres amb respecte i d'arribar a acords quan sigui necessari; desenvolupar les habilitats socials, d'esforç, treball i estudi; expressar el sentit artístic, la creativitat i l'afectivitat; i conèixer els elements bàsics de la llengua, la història, la geografia i les tradicions pròpies de Catalunya que permetin el seu arrelament.

Article 3

Objectius de l'educació primària

L'educació primària ha de contribuir a:

e) Conèixer i utilitzar de manera apropiada tant la llengua catalana, com la llengua castellana i, si s'escau, l'aranès, així com una llengua estrangera, i desenvolupar hàbits de lectura.

Article 8

Competències bàsiques

8.1 S'entén per competència la capacitat d'utilitzar els coneixements i habilitats, de manera transversal i interactiva, en contextos i situacions que requereixen la intervenció de coneixements vinculats a diferents sabers, cosa que implica la comprensió, la reflexió i el discerniment tenint en compte la dimensió social de cada situació.

8.2 El currículum de l'educació primària inclourà les competències bàsiques que es determinen en l'annex 1.

8.5 La lectura és un factor fonamental per al desenvolupament de les competències bàsiques i ha d'estar inclosa en el desenvolupament de totes les àrees. Els centres, en organitzar la seva pràctica docent, han de garantir una mitjana mínima de 30 minuts diaris destinats a la lectura.

ANNEX 1

Per l'educació obligatòria s'identifiquen com a **competències bàsiques** les 8 competències següents en les quals la lectura incideix de forma important:

Competències transversals:

Les competències comunicatives:

1. Competència comunicativa lingüística i audiovisual
2. Competències artística i cultural

Les competències metodològiques:

3. Tractament de la informació i competència digital
4. Competència matemàtica
5. Competència d'aprendre a aprendre

Les competències personals:

6. Competència d'autonomia i iniciativa personal

Competències específiques centrades en conviure i habitar el món:

7. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic
8. Competència social i ciutadana

El PLEC concreta i específica estratègies per desenvolupar i fusionar aquestes competències transversals a través de:

- A través de les llengües.
- A través de les altres àrees.
- A través de les relacions més enllà de l'ambient educatiu.

ANNEX 2

Àmbit de llengües

Objectius

Les àrees de Llengua catalana i literatura, Llengua castellana i literatura i Llengües estrangeres de l'educació primària tenen com a objectiu el desenvolupament de les següents capacitats:

1. Valorar la realitat multilingüe i multicultural de la nostra societat com a font de riquesa personal i col·lectiva, prendre consciència de la importància del domini de llengües en un món cada cop més global i utilitzar amb progressiva autonomia tots els mitjans al seu abast, incloent-hi les TIC, per obtenir informació i per comunicar-se, evitant els estereotips lingüístics que suposen judicis de valor i prejudicis classistes, racistes o sexistes.
2. Desenvolupar la **competència comunicativa oral i escrita** en totes les llengües de l'escola per comunicar-se amb els altres, per aprendre, per expressar les opinions i concepcions personals, apropiat-se i transmetre les riqueses culturals i satisfer les necessitats individuals i socials.
3. Desenvolupar la competència en la llengua catalana com a vehicle de comunicació parlada o escrita, per a la construcció dels coneixements, per al desenvolupament personal i l'expressió, i per a la seva participació en les creacions culturals.
4. Desenvolupar la competència en llengua castellana de manera que sigui possible que al final de l'educació obligatòria, utilitzi normalment i correctament les dues llengües oficials.
5. Expressar-se oralment, adequant les formes i el contingut als diferents contextos i situacions comunicatives, i mostrant una actitud respectuosa i de col·laboració.

6. Comprendre i respondre en llengua estrangera a les interaccions orals més habituals de l'aula.
7. Comprendre discursos i explicacions orals que es donen en l'àmbit escolar i en el context social i cultural proper.
8. Comprendre els missatges orals en llengua estrangera sobre temes relacionats amb els interessos dels alumnes, els dels altres i el món que ens envolta.
9. **Comprendre textos escrits** que es donen en l'àmbit escolar i en el context social i cultural proper.
10. Comprendre textos audiovisuals (publicitat, pel·lícules, informatius), dels mitjans de comunicació o de les tecnologies de la informació i la comunicació, i fer-ne una lectura crítica i creativa.
11. Utilitzar adequadament la biblioteca, els mitjans de comunicació audiovisual i les tecnologies de la informació per obtenir, interpretar i valorar informacions i opinions diferents.
12. Utilitzar les llengües eficaçment en l'activitat escolar, tant per buscar, recollir i processar informació, com per escriure textos vinculats a les diferents àrees del currículum.
13. **Produir textos** de diferent tipologia i amb diferents suports, relacionats amb el context social i cultural, amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística, adequada a l'edat.
14. Reflexionar sobre la llengua i les normes de l'ús lingüístic, a partir de situacions de comunicació reflexiva, per escriure i parlar de forma adequada, coherent i correcta, i per comprendre textos orals i escrits.
15. **Utilitzar la lectura com a font de plaer i enriquiment personal i apropar-se a obres de la tradició literària.**
16. **Comprendre textos literaris de gèneres diversos** adequats quant a temàtica i complexitat i iniciar-se en els coneixements de les convencions específiques del llenguatge literari.
17. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança amb la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües.

Per tant, queda ben clar que fomentar la lectura forma part de les obligacions professionals dels mestres: de tots els mestres, amb independència del nivell, cicle o matèria que s'imparteixi. Aquesta és precisament la nostra missió com a docents:

facilitar-los l'adquisició de l'hàbit de la lectura. En altres paraules: hem de ser mediadors i fer de pont entre els llibres i els nens i les nenes, estimular-los i, sobretot, orientar-los en les lectures.

El problema, com és habitual, es planteja a l'hora de portar a la pràctica una idea i un objectiu compartit per tots, perquè a la nostra aula o a la nostra assignatura cadascun dels mestres podem fer coses, però, sens dubte, és molt més efectiu si tot el que es fa – per exemple, en favor de la lectura– es fa d'una manera coordinada, coherent i conjunta: és a dir, si es fa amb un **pla de lectura de centre**.

4. Què entenem per lectura?

Per als mestres de l'escola SANT JOSEP – EL PI:

- La lectura és una font d'informació, d'aprenentatge i de plaer. Per tant, llegim de manera diferent segons quin sigui el nostre objectiu.
- Llegir no és únicament saber descodificar un text, sinó saber entendre'l. Si no els comprenem, els textos acaben per resultar-nos avorrits i la lectura deixa de ser una activitat satisfactòria. Per això, el treball sobre la comprensió lectora és bàsic i ineludible en qualsevol projecte o pla de lectura que es vulgui fer amb garanties d'èxit.
- Si la lectura és una font d'informació i d'aprenentatge, això significa que la lectura no és una activitat exclusivament de caràcter literari i, per consegüent, en un PLEC s'han de programar també activitats de lectura relacionades amb les temàtiques de les àrees no lingüístiques: coneixement del medi, artística i plàstica, matemàtiques, ciències, educació física, etc.
- Tampoc no s'ha d'associar la lectura als textos que es transmeten en format llibre, ja que també es fomenta l'hàbit lector mitjançant els còmics, les revistes, els diaris... i, sobretot amb l'ús de suports digitals i amb internet.

Finalment, pel que fa a l'altre concepte, el d'animació o foment de la lectura, per a nosaltres, és el conjunt d'activitats, jocs i estratègies que faciliten, a poc a poc, el contacte dels infants amb els llibres i que permeten, a través del plaer de la lectura, la creació, la formació i la consolidació d'un hàbit lector permanent i necessari per a la seva formació.

5. Lectura i, també, escriptura

De la definició anterior, deduïm que hi ha una gran diversitat d'accions i d'activitats educatives que al nostre centre es poden classificar com a pràctiques favorable a la lectura. De fet, la lectura en veu alta de l'enunciat d'un problema matemàtic i la resolució de la incògnita plantejada és també un exercici de comprensió lectora i, per tant, de foment lector. O com ho és el fet de veure que el mestre o la mestra són lectors.

I com ho és també qualsevol activitat que potencii l'ús de l'escriptura, tant a l'hora d'expressar bé les idees i els continguts que es pretenen comunicar als altres, com quan es tracta de plasmar la ficció i la creativitat de l'alumnat.

En aquest sentit, pensem que el nostre pla de lectura de centre (PLEC) ha de contenir també activitats d'estímul de l'escriptura. Probablement, aquesta eina essencial també en l'aprenentatge de l'alumnat reclama un tractament especial al qual no renunciem en un futur, però, de moment, creiem que, mentre no hi hagi un pla específic de foment de l'escriptura, bé està que incloquem activitats en aquest pla de lectura de centre.

6. L'Escola Sant Josep – El Pi

Per entendre qui som, caldrà fer un exercici de memòria històrica (breu) per situar la realitat actual de la nostra escola, per saber d'on venim i on som.

La història de l'Escola es pot dividir en sis grans capítols que tenen cadascun d'ells característiques que els diferencien dels altres i, alhora, trets comuns.

- ELS INICIS. La Sala Mercuri. (1940-1958)
- L'ESCOLA PRIVADA. L'Academia San José i el Parvulario Elpi (1958-1983)
- LA COOPERATIVA DE MESTRES. (1983-1987)
- L'ESCOLA PÚBLICA. (1987-1994)
- L'ESCOLA PÚBLICA. L'edifici del carrer Ventura Gassol (1994-2003)
- L'ESCOLA PÚBLICA. L'edifici del carrer Josep Tarradellas (2003-2012)

ELS INICIS: LA SALA MERCURI (1940-1958)

Probablement molta gent de l'Hospitalet no sap què va ser la Sala Mercuri. Fins i tot és possible que ni tan sols n'hagin sentit a parlar. D'altres potser han sentit a dir que era el lloc on anaven a ballar els pares o els avis, fa molts anys. Els més grans, però, segur que recorden el local situat al carrer de les Esquadres cantonada Pep Ventura (avui carrer Rodés) on, a més a més de fer ball els dies festius, s'hi feien altres activitats, entre elles escola.

Allà, a la Sala Mercuri, hi havia una escola anomenada Escuelas Parroquiales del Sagrado Corazón de San José, més coneguda com *l'escola del senyor Josa*. Aquell local i la gent que allà hi anava va ser l'origen de la nostra Escola.

L'ensenyament passava per la separació dels sexes i era molt autoritari. L'ordre i la disciplina, el silenci a les aules, l'actitud passiva dels alumnes, molt control dels llibres de text i fins i tot paper pautat perquè deien que el blanc podia desenvolupar la imaginació.

L'ESCOLA PRIVADA: L'ACADEMIA SAN JOSÉ I EL PARVULARIO ELPI (1958-1983)

L'any 1958 es van començar les classes a l'edifici del carrer Joan Maragall, número 2. Per les seves aules van passar moltíssims alumnes, uns mil cinc-cents, que ara estan entre els 35 i els 75 anys. Dues generacions de veïns del barri de Sant Josep que van deixar la seva empremta en el caràcter de la nostra escola.

A partir del 1964 es canvia l'estructura educativa i s'estableixen uns estudis primaris anomenats Ensenyament General Bàsic (EGB). L'Acadèmia San José impartia Batxillerat Elemental. A partir de l'any 1964 en que es va construir un altre edifici situat al carrer Miquel Romeu, dedicat a l'educació pre-escolar, i que passarà a denominar-se Parvulario Elpi.

Eren uns anys que reflectien les aspiracions i els esforços de tothom per aconseguir i recuperar la llibertat, la democràcia i l'autonomia dins del món de l'ensenyament, imbuïts pels postulats dels moviments de renovació pedagògica.

En la segona època (del 1976 al 1983) es comencen a produir els canvis més visibles en el treball global d'escola. Per exemple, l'ensenyament del català supera la fase d'utilització exclusivament col·loquial i s'inicia un tímid coneixement de la realitat geogràfica, històrica, cultural i política de Catalunya.

Durant aquesta etapa, del 1975 al 1977, l'escola evoluciona cap a una escola subvencionada al mínim mòdul i oberta a la reforma escolar que es concreta en:

- Un canvi en la direcció del Centre, assumint-la Jaume Josa Llorca i Josefa Josa Llorca, ambdós fills de l'anterior director i propietari.
- Entren a l'escola un grup de mestres joves, influïts per les idees del moviment de renovació pedagògica i motivats per la lluita política i sindical del moment.
- Hi ha un major protagonisme dels pares demanant i exigint una gestió democràtica, transparent i progressista; oferint una col·laboració als mestres i iniciant un incipient esforç de recolzar i completar l'educació dels seus fills.
- Es crea l'Associació de Pares el 1977 i s'empren un camí de transformació i adequació a la realitat del barri i de la societat. Les Escoles d'Estiu, les vagues per les millores laborals, sindicals i de major qualitat d'ensenyament, així com el rebuig a la política educativa que els diferents governs d'UCD aprovaren, són eixos que defineixen la preocupació per treballar per una escola pública des d'aquells moments.

S'encetava un període (1977-1980) d'intens treball pedagògic, de reorganització interna i d'activitats extra-escolar, en definitiva, de replantejament d'experiències passades i

d'elaboració de noves alternatives. La tasca docent, la vida escolar i la línia pedagògica que s'estructurà, es va definir pels trets següents:

- A les classes es va introduir la pedagogia activa.
- Hi havia coeducació, tendint cap a un ensenyament igual per a nens i nenes.
- Es feien treballs manuals lliures, on el nen podia expressar-se en llibertat.
- Es practicava l'educació física i l'expressió dinàmica.
- Es combinava el treball individual i el d'equip.
- Es feien sortides, viatges i excursions que possibilitaven el contacte dels alumnes amb la realitat del país. L'ensenyament es fonamentava en fets i experiències, i partia de l'activitat personal del nen que anava descobrint el món que l'envoltava, respectant els seus interessos espontanis.
- Es fomentava el coneixement dels altres, l'esperit de col·laboració i les motivacions de tipus social; el respecte mutu, el diàleg i el sentit democràtic.
- Es potenciava el respecte i l'amor a la natura i el sentit de la bellesa i de l'estètica, així com els sentiments humanitaris.

Aquest darrer període significà per l'escola, a partir del treball de tots plegats, una fase de renovació pedagògica, d'arrelament al barri i més enllà de la ciutat, participant de quantes iniciatives pedagògiques, culturals o socials es produïen.

LA COOPERATIVA DE MESTRES (1983-1987)

Durant els anys 81, 82 i 83 l'equip de mestres, juntament amb l'Associació de Pares i Mares, començaren a plantejar-se seriosament quines eren o podien ser les alternatives de futur per a l'escola i van apuntar-se algunes solucions com mantenir la caracterització com a escola privada, demanar la municipalització del centre, tancar l'escola o constituir una cooperativa de mestres que es fes càrrec transitòriament del centre fins que fos possible integrar-se a la xarxa d'escoles públiques. Aquesta darrera va ser l'opció que es va prendre.

Paral·lelament a aquestes discussions, l'escola continuava el treball diari i s'organitzaven múltiples i variades activitats: el cinema en català, l'aprenentatge de la música catalana, els

contes populars, sortides a exposicions, excursions i colònies, el teatre a l'escola com a experiència globalitzadora.

Aquella època va ser d'ebullició de nous projectes. Idees innovadores, posicionaments pedagògics molt avançats i una activitat polièdrica en tots els camps, portaven a l'escola envers un futur on la disjuntiva entre voler i poder era cada cop més evident.

Fruit de tots aquests paràmetres i fetes les consultes necessàries a l'Ajuntament de la ciutat —que per mitjà del seu Ponent d'Ensenyament, el Sr. Jaume Botey, va manifestar públicament la seva total identificació amb la línia empresa per l'Escola— i discutit el futur projecte d'Integració de les escoles a la xarxa Pública, el setembre de 1983 es començava una nova etapa, l'escola deixava de ser l'Academia San José - Parvulario Elpi, i es transformava en Escola Sant Josep - El Pi, en règim de cooperativa de mestres, titular del centre, propietària de tots els bens patrimonials i utilitzant els locals en situació de lloguer.

L'ESCOLA PÚBLICA. (1987-1994)

1 de febrer de 1987. Aquesta data és clau en la història del nostre centre. Aquell dia, finalment, es feia el pas d'escola privada a escola pública. El patrimoni pedagògic restava al servei del Govern de Catalunya i de l'escola pública catalana. Havien passat deu anys des de la creació del CEPEPC i aquells dies s'estaven celebrant els actes que ho recordaven. Juntament amb la nostra, i el mateix dia, altres dues escoles de la ciutat (Patufet Sant Jordi i Estel) s'integraven a la xarxa d'escoles públiques.

El primer pas ja estava fet però calia adequar l'escola a la nova situació. Calia seguir treballant per la qualitat de l'escola, per un ensenyament actiu, obert, democràtic. Els mesos següents van ser de moltes negociacions amb l'Ajuntament, que estava preparant el seu Mapa Escolar, i on teníem un dels objectius encara no assolits: un edifici en condicions.

La marxa de l'escola Muntanya va accelerar el procés que manteníem per aconseguir un canvi d'edifici més adequat a les nostres necessitats. Aquesta tercera via va ser la que se'ns

va proposar des de l'Ajuntament i la Generalitat. Durant l'any 1994 es començaren les obres d'adequació de l'edifici i el pas definitiu es va fer el setembre del curs 94/95.

5. L'ESCOLA PÚBLICA. L'EDIFICI DE VENTURA GASSOL (1994-2003)

El canvi de locals va suposar una millora qualitativa en tots els àmbits. Tenir un espai específic per a la biblioteca, el laboratori o els ordinadors, significava guanys de temps i d'organització. Podríem dir que no va ser només canviar una pissarra vella per una altra de més nova. Va ser molt més; va ser la constatació de que amb l'ajut i amb la participació de tothom, es podien anar enfortint els fonaments del nostre ideari pedagògic.

De totes les innovacions estructurals i pedagògiques n'assenyalarem un parell: l'impuls efectiu donat a la biblioteca general d'escola i l'organització sistematitzada de l'ús de l'aula d'informàtica com a complement i reforç dels aprenentatges.

Es va dissenyar un Programa d'Invitació a la Lectura que abastava bàsicament als nivells de Cicle Infantil i Cicle Inicial i es van fer esforços per dotar d'hores de dedicació als mestres encarregats del seu funcionament. Fruit de tot plegat es van arribar a fer xerrades per a pares i mares (una experiència sensacional que vam anomenar "Cafè i llibres") i organitzar exposicions monogràfiques sobre un llibre ("La Luna", "El cant de les balenes", "El rei dels ocells") o sobre un tema ("viatge al món dels contes", "de ratetes i ratolins").

L'altre espai va ser ocupat per l'aula d'informàtica. Amb el suport de l'AMPA es van fer inversions en nou maquinari que juntament amb els ordinadors que va enviar el Departament d'Ensenyament, van permetre tenir un aula ben dotada i amb possibilitats d'abastar tots els nivells educatius.

Al barri, la baixada de la natalitat va provocar que a les escoles disminuís el nombre de matrícules i com a conseqüència directa hi va haver nous tancaments de línies. El barri va quedar amb quatre línies —de les onze que havia tingut no gaires anys enrera— i s'anuncià un nou tancament, l'escola Pau Esteve.

Aquest fet ens va obrir una via nova i la possibilitat d'un altre canvi —el definitiu— va prendre forma. Reunions amb l'Ajuntament i amb la Generalitat, negociacions a dues i a

tres bandes per aconseguir que la nostra escola passés a ocupar els edificis del carrer Tarradellas. Un edifici antic que va necessitar una gran inversió econòmica per deixar-lo en les millors condicions. Finalment es va aconseguir i l'escola va passar a ocupar els actuals locals.

L'ESCOLA PÚBLICA. L'EDIFICI DE JOSEP TARRADELLAS (2003-2012)

En aquests anys s'han dedicat molts esforços a fer possibles les actuacions d'adequació del nou espai i paral·lelament a aprofundir en la millora de la qualitat educativa.

En el camp educatiu hi ha hagut canvis de lleis i de normatives i la manera d'ensenyar ha variat substancialment. Es treballa més per projectes i el ritme personal d'aprenentatge de l'alumnat s'ha vist afavorit per l'entrada de les tecnologies (pissarres digitals, internet).

L'escola participa en projectes mediambientals (Oliclak, Agenda 21), té en marxa un projecte d'hort escolar i les activitats relacionades amb la lectura s'han vist reconegudes en tres grans moments. La concessió del Premi de Pedagogia Rosa Sensat pel treball "la biblioteca, el cor de l'escola" (any 2005), el reconeixement del Ministeri atorgant-nos el segon premi de Buenas Prácticas docentes en el àmbit de la biblioteca escola (any 2008) i el Primer premi de experiencias lectoras atorgat pel Fundación SM l'any 2011.

Es continua treballant amb il·lusió i esforç per adequar la tasca educativa als nous reptes socials que es plantegen. En definitiva, s'intenta mantenir i millorar el nivell d'una escola que, amb una llarga història, ofereix una oferta educativa amplia, dinàmica i variada als infants del barri de Sant Josep. Es pretensió de la nostra comunitat donar continuïtat a un projecte que es sustenta en el prestigi assolit durant aquests anys.

7.2 Els alumnes

ACCIONS HABITUALS

- Lectura col·lectiva d'un llibre mensual o bimensualment (depenent del nivell) en cadascuna de les aules d'Educació primària.
- Els infants fan ús assíduament del servei de préstec de llibres de la biblioteca d'escola (o d'aula): cada setmana poden agafar dos llibres que, d'acord amb les famílies, són llegits a la llar familiar.
- Hi ha mestres que tenen un llistat en què anoten els llibres que llegeixen voluntàriament els alumnes.
- Els mestres de primària proposen treballs d'investigació que impliquen fer recerques a Internet i llegir textos no literaris de caràcter informatiu.
- Els alumnes de segon i sisè fan una trobada setmanal (padrins de lectura) per col·laborar i consolidar l'aprenentatge de la lectura.
- La programació anual sempre inclou visites a representacions teatrals (a teatres de la ciutat o de Barcelona).
- Tots els alumnes participen de les activitats relacionades amb el projecte d'exposició creativa que es proposa des de la biblioteca.
- Tots els alumnes participen de l'activitat diària "el personatge misteriós".
- Els alumnes de cicle infantil reben la "maleta familiar" una setmana cadascú durant cada curs escolar.

ASPECTES A MILLORAR

- Hauríem d'establir criteris i instruments d'avaluació de les activitats per saber si són efectives o no. En aquest aspecte, seria convenient que féssim una enquesta sobre els hàbits lectors per saber de quina situació partim i per tenir dades que ens permeten comparar-les amb els resultats que s'obtenen després d'aplicar els diferents plans lectors anuals.
- Hauríem de dedicar més hores i més accions al treball d'escriptura lliure i/o dirigida.
- Hauríem d'aconseguir ampliar les accions de lectura de textos teatrals als alumnes de cicle inicial i superior.

- Hauríem d'introduir la lectura sistemàtica dels diaris, al menys un cop per setmana, a cicle mitjà i superior.
- Hauríem de fomentar la participació al concurs de poesies de la ciutat.

7.3 Les famílies

ACCIONS HABITUALS

- En totes les reunions d'inici de curs, els mestres destaquen la importància que té llegir per a l'aprenentatge de l'alumnat i incideixen en el fet que els nois i noies que llegeixen normalment tenen millors resultats escolars.
- Abans de Nadal i abans de Sant Jordi elaborem díptics per a les famílies en què els proposem un llistat de lectures recomanades.
- Les famílies de cicle infantil participen de l'activitat "les maletes familiars"
- Cada dos mesos s'organitza una sessió, a la biblioteca, anomenada "cafè i llibres", de participació voluntària i adreçada a totes les famílies.

ASPECTES A MILLORAR

- Hauríem d'aconseguir que les visites a la biblioteca pública del barri fos una pràctica habitual de les famílies.

8. La Biblioteca

La biblioteca de l'Escola Sant Josep – El Pi és un espai bàsic per al canvi educatiu que reclama la nova situació de l'ensenyament al nostre país.

ACTUACIONS HABITUALS

- Tenim sempre un equip de coordinació que s'encarrega, cada curs, del funcionament de la biblioteca.
- Hi ha també un grup d'alumnes que col·labora amb el servei de préstec de la biblioteca.
- Cada any destinem una quantitat de diners del centre a comprar llibres i materials necessaris per al funcionament de la biblioteca. Per aconseguir aquests diners procurem participar en algun concurs.

- Ja tenim els llibres de ficció registrats i classificats seguint les normes internacionals de catalogació bibliogràfica amb el programa *epergam*.
- Tenim un horari de biblioteca establert per a cadascun dels nivells educatius del centre.
- Tenim elaborades unes normes d'ús i organització de la biblioteca del centre.
- Comptem amb l'ajut puntual i esporàdic d'un estudiant de biblioteconomia que fa les seves pràctiques al nostre centre.
- Hi ha un grup de pares i mares que col·laboren folrant els llibres que adquirim.

ASPECTES A MILLORAR

- La persona encarregada de la biblioteca hauria de disposar de més hores per a organitzar-la i per a planificar, conjuntament amb els tutors, activitats d'animació lectora.

9. Aula d'informàtica

Considerem l'ús de l'aula d'informàtica com una bona eina per treballar els aspectes relacionats amb la lectura i l'accés a la informació.

ACTUACIONS HABITUALS

- Tenim sempre un equip encarregat, cada curs, del funcionament de l'aula d'informàtica.
- L'aula és utilitzada per totes les classes i nivells del centre: és a dir, per tot l'alumnat. S'hi organitzen grups reduïts per a aprofitar més bé els recursos que hi ha.
- Cada any destinem una quantitat de diners del centre a comprar materials necessaris per al funcionament de l'aula d'informàtica.
- Tenim una programació progressiva per nivells i cicles de les activitats que es fan a l'aula d'informàtica.
- A totes les classes hi ha un ordinador connectat en xarxa per fer recerca per als treballs d'investigació i/o projectes.

ASPECTES A MILLORAR

- No s'utilitza l'aula d'informàtica per a fer treballs de recerca informativa en tots els nivells i cicles.
- Hauríem de plantejar-nos com a docents proposar activitats que feren necessària la investigació i consulta a l'aula d'informàtica.

10. L'entorn

ACTUACIONS HABITUALS

- Participem en les activitats de foment de la lectura convocades per la biblioteca Tecla Sala.
- Participem en l'oferta cultural i educativa que programa l'Ajuntament.
- Participem de l'activitat "la lliga dels llibres" que organitza l'Ajuntament de la ciutat.
- Procurem mantenir relació amb els escriptors i les escriptores de l'Hospitalet o de Barcelona.

ASPECTES A MILLORAR

- Potser, hauríem de divulgar més les activitats que fem i sol·licitar la col·laboració dels diferents mitjans de comunicació locals per a donar a conèixer les activitats que fem.
- S'hauria de concretar el calendari de trobades periòdiques amb els bibliotecaris de la Tecla Sala.

11. Objectius generals del Pla de Lectura de Centre

Els **objectius generals** que plantegem en aquest PLEC són els següents:

1. Fomentar en l'alumnat l'interès per la lectura i potenciar l'hàbit lector.
2. Afavorir la comprensió lectora des de totes les àrees del currículum.
3. Fomentar en l'alumnat la lectura com a activitat plaent.
4. Promoure la col·laboració i participació de les famílies i altres membres de la comunitat educativa en les activitats relacionades amb la lectura.

5. Estimular l'ús de fonts documentals complementaris al llibre de text, tant en suports impresos com en suport digital i audiovisual.
6. Fomentar en l'alumnat una actitud reflexiva i crítica per mitjà del tractament de la informació.
7. Potenciar l'ús de la biblioteca escolar.
8. Reforçar els mitjans digitals com a mitjans de suport a la lectura.
9. Contribuir al desenvolupament de la competència lingüística en l'alumnat.
10. Incidir de manera especial a l'hora de promoure la lectura de ficció en el coneixement dels escriptors i les escriptores de literatura infantil i juvenil, especialment d'aquells que formen part de la tradició literària catalana.
11. Fer del foment de la lectura un recurs útil per celebrar a l'escola les efemèrides anuals que es consideren d'interès educatiu.
12. Fer present la lectura en totes les activitats didàctiques fetes per a treballar els temes transversals.

11.1. OBJECTIUS PER A L'EDUCACIÓ INFANTIL.

- Aproximar el procés lectoescriptor als nostres alumnes tenint en compte el nivell de desenvolupament psicoevolutiu.
- Estimular el llenguatge oral.
- Desenvolupar les destreses i habilitats que facilitin l'adquisició i domini del llenguatge escrit: discriminació auditiva i visual, grafomotricitat, estructuració espai-temps, coneixement de l'esquema corporal, desenvolupament de la lateralitat...
- Fomentar la curiositat de l'alumnat pel llenguatge escrit acostant-los a diferents tipologies textuais.
- Desenvolupar el gust per la lectura a través de la narració i lectura de contes i altres textos.
- Fomentar la lectura d'imatges.

11. 2. OBJECTIUS PER AL CICLE INICIAL D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA.

- Desenvolupar la comprensió i l'expressió oral d'acord amb el seu moment evolutiu.
- Desenvolupar l'habilitat lectora: descodificació correcta, lectura mental...

- Desenvolupar estratègies per llegir amb fluïdesa i entonació adequades.
- Utilitzar la lectura com a mitjà per ampliar el vocabulari i fixar l'ortografia.
- Comprendre diferents tipologies textuais adaptades a la seva edat.
- Utilitzar estratègies de comprensió lectora per obtenir informació.
- Utilitzar la biblioteca per a la recerca d'informació i aprenentatge i com a font de plaer.
- Apreciar el valor dels textos literaris i utilitzar la lectura com a mitjà de gaudi i informació al mateix temps que d'enriquiment personal.
- Elaborar petits textos adequats al seu nivell evolutiu.

11.3. OBJECTIUS PER AL CICLE MITJÀ D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA.

- Desenvolupar la comprensió i l'expressió oral d'acord amb el seu moment evolutiu.
- Desenvolupar estratègies per llegir amb la fluïdesa i l'entonació adequades.
- Utilitzar la lectura com a mitjà per ampliar el vocabulari i fixar l'ortografia.
- Relacionar les situacions d'una història amb la pròpia experiència.
- Obtenir informació rellevant de textos expositius senzills.
- Comprendre diferents tipologies textuais adaptades a la seva edat.
- Interpretar els elements d'una il·lustració: personatges, situacions, entorn,...
- Utilitzar la biblioteca del centre i l'aula d'informàtica per a la recerca d'informació i aprenentatge i com a font de plaer.
- Apreciar el valor dels textos literaris i utilitzar la lectura com a mitjà de gaudi i informació al mateix temps que d'enriquiment personal.
- Manifestar les pròpies idees, experiències i sentiments respectant les dels altres.
- Elaborar textos amb diferent intenció comunicativa i adequats al seu nivell.

11.4. OBJECTIUS PER AL CICLE SUPERIOR D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

- Desenvolupar la comprensió i l'expressió oral.
- Desenvolupar estratègies per llegir amb la fluïdesa i entonació adequades.
- Utilitzar la lectura com a mitjà per ampliar el vocabulari i fixar l'ortografia.
- Comprendre diferents tipologies textuais adaptades a la seva edat.
- Utilitzar estratègies de comprensió lectora per obtenir informació.

- Desenvolupar i fomentar l'hàbit lector.
- Utilitzar la biblioteca d'escola per a la recerca d'informació i com a font de plaer.
- Apreciar el valor dels textos literaris com a mitjà de gaudi i informació.
- Desenvolupar i fomentar l'expressió escrita.
- Elaborar textos amb diferent intenció comunicativa.

12. Principis metodològics

12.1. EDUCACIÓ INFANTIL

- Es partirà del nivell de desenvolupament de cada alumne per **afavorir la individualitat** del procés d'ensenyament-aprenentatge, fomentant la consecució d'aprenentatges significatius des d'una perspectiva lúdica i global.
- S'utilitzarà **el conte**, a més d'altres textos, **com a instrument fonamental** per al desenvolupament de les habilitats lingüístiques.
- S'intentarà despertar en els alumnes l'interès per la lectura, emprant diverses **estratègies d'animació** i proporcionant un ensenyament adequat a les seves característiques.
- S'utilitzarà **la biblioteca**, de manera sistemàtica, **com a centre de recursos** i suport a l'aprenentatge.
- Es seguiran les **orientacions metodològiques del currículum del Departament d'Ensenyament**, per estimular el llenguatge oral i aproximar-los al llenguatge escrit. Tots els nens neixen amb les mateixes capacitats: capacitat de parlar, capacitat d'escriure i la capacitat de llegir. Aquestes capacitats pateixen un procés de desenvolupament i com qualsevol altre procés requereix d'unes fases:
 1. **Lectura perceptiva i escriptura grafomotora** (18 mesos - 4 ½ anys): es relaciona la lectura d'imatges o logotips o targetes carregades de significat per al nen i pertanyents a l'entorn proper. Estimulem la lectura a través dels següents passos: atribució nominal ("aquí diu"), el reconeixement perceptiu ("on diu ...?") i la discriminació ("Què diu aquí?"). En aquesta fase, l'escriptura està relacionada amb el descobriment de l'objecte gràfic i l'atribució de significat i sentit a aquest.
 2. **Lectoescriptura combinatòria i construcció de la paraula** (4 ½ - 5 ½ anys): consisteix en la reproducció de paraules que abasta des del nom propi fins a qualsevol paraula vinculada amb l'infant.
 3. **Lectoescriptura alfabètica i construcció del text** (5 ½ - 6 ½ anys): es treballarà la construcció i deconstrucció de les paraules, per arribar al petit text.

Al mateix temps que creem situacions d'aprenentatge que estimulin el desenvolupament de les fases anteriors, **estimulem el llenguatge oral** i més concretament la funció articulatòria d'aquest, a través de la introducció de significants lingüístics, i com el llenguatge oral és una altra capacitat, aquesta requereix d'un **procés de desenvolupament** que passa per diverses fases:

1a fase: **Manipulatiu - vivencial**: es tracta de viure el so a través de jocs de respiració i fomentar la comunicació no verbal a través de focs facials i gestuals.

2a fase: **Estadi d'interiorització**: s'estimula a través d'una sèrie de jocs (de targetes, de noms, amb objectes...) la tècnica fonamental és la classificació i l'agrupament.

3a fase: **Estadi de la representació perceptiva-esquemes**: es treballa la discriminació auditiva "sona com ...", dir paraules. També es treballa la discriminació visual a través de diversos jocs, reconèixer el grafema entre altres dibuixos, entre d'altres grafemes i en paraules.

4a fase: **Conceptualització**: consisteix a fer tangible el que no es veu, és a dir, el so té un dibuix i aquest dibuix "jo el puc fer".

12.2. EDUCACIÓ PRIMÀRIA.

El procés d'ensenyament i aprenentatge de la lectura pot i s'ha de fer d'una forma lúdica si es fa de manera significativa i motivant. Per això s'ha de: **Respectar el procés maduratiu de l'alumne** adaptant-se a les característiques individuals de cadascú.

Despertar en els alumnes l'interès per la lectura emprant diverses estratègies d'animació i proporcionant un ensenyament adequat a les seves característiques.

Aprofitar tota la informació externa carregada de significat per a l'alumnat.

Provocar, mitjançant el treball amb textos reals (receptes, cartells, diaris, revistes, cartes, diaris, contes), **situacions interactives d'aprenentatge** en què se'ls possibiliti investigar, deduir, i descobrir la mecànica lectoescriptora.

Utilitzar la biblioteca de forma sistemàtica com a centre de recursos i suport a l'aprenentatge des de totes les àrees.

Partir dels coneixements i les realitats de cada alumne per guiar el seu procés d'aprenentatge.

Posar en contacte amb el món del llenguatge escrit en situació de **llegir d'una manera funcional**.

Per tant, cal dotar l'alumnat de les estratègies de lectura que li permetin comprendre amb èxit el significat dels diferents textos, principalment des que l'alumnat aprèn a llegir, quan comença a conquerir la lectura de textos significatius i rellevants. És fonamental que l'estructura dels textos oferts sigui comprensible i adaptada als nivells de desenvolupament del lector. La comprensió és un aspecte inherent a qualsevol acte de lectura. **És possible comprendre un text perquè l'alumne té coneixements previs de la temàtica, perquè s'activa el record, perquè es compara amb la informació que es té i, sobretot, perquè el text té una estructura comprensible.**

13. Estratègies per a la comprensió lectora

Per tal que hi hagi una continuïtat i unitat de criteris al llarg de tota l'Educació Primària, es seqüencien per cicles les diferents estratègies a seguir.

13.1. CICLE INICIAL

OBJECTIU 1: Adquirir habilitats lectores relacionades amb el significat dels textos, és a dir, que els alumnes compreguin els significats de les paraules i els identifiquin amb el context utilitzat.

ESTRATÈGIES:

- Discriminar significats pel context. Es pot realitzar oralment o per escrit.
- Identificar llocs i temps.
- Identificar personatges (dibuixar o nomenar).
- Començar a elaborar idees principals.

OBJECTIU 2: Adquirir destreses relacionades amb la seqüenciació d'idees que estructuraven el text.

ESTRATÈGIES:

- Numerar l'ordre en que succeeix la història (vinyetes)
- Ordenar paràgrafs senzills del text prèviament desordenats.

- Identificar la seqüència lògica de la narració.

OBJECTIU 3: Adquirir habilitats d'interpretació dels textos i traslladar el significat al sentit dels mateixos.

ESTRATÈGIES:

- Determinar causa - conseqüència: quina és la causa que passi determinada cosa en la narració?
- Interpretar el text: què es vol dir amb ...?

13.2. CICLE MITJÀ

OBJECTIUS 1 a 4:

- Adquirir habilitats lectores relacionades amb el significat dels textos i el vocabulari.
- Identificar i descriure personatges.
- Identificar llocs i temps en què es desenvolupa l'acció.
- Identificar la idea principal i les secundàries.

ESTRATÈGIES:

- Discriminar els significats pel context i per la recerca al diccionari.
- Identificar el significat d'una paraula mitjançant sinònims i antònims de la mateixa.
- Descriure un personatge de l'obra (descripció física, caràcter, conducta ...)
- Identificar i redactar la idea principal.
- Realitza un resum del text (oralment o per escrit).

OBJECTIU 5. Discriminar els elements de l'estructura externa i l'estructura interna del relat.

ESTRATÈGIES:

- Numerar l'ordre en què succeeixen els fets.
- Ordenar paràgrafs senzills del text prèviament desordenats.
- Identificar la seqüència lògica de la narració.
- Elaborar esquemes que continguin l'estructura interna del text.

OBJECTIU 6: Adquirir habilitats d'interpretació dels textos.

ESTRATÈGIES:

- Determinar causes - conseqüència: quina és la causa que passi determinada cosa en la narració?
- Interpretar el text: què es vol dir amb ...?, Quin tipus d'informació és principal i quina és anecdòtica?
- Dialogar sobre les diferents interpretacions dels companys de classe.

13.3. CICLE SUPERIOR

OBJECTIUS 1 a 4:

- Adquirir habilitats lectores relacionades amb el significat dels textos i el vocabulari.
- Identificar i descriure personatges (tant física com psicològicament) i fins i tot predir el seu possible comportament.
- Identificar llocs i temps.
- Identificar la idea principal i discriminar les secundàries.

ESTRATÈGIES:

- Discriminar significats pel context i buscar termes en el diccionari.
- Identificar el significat real d'una paraula mitjançant la recerca de sinònims de la mateixa.
- Realitzar jocs d'antònims de paraules seleccionades.
- Discriminar entre el significat real d'una paraula i el seu ús figurat
- Identificar llocs i temps en què es desenvolupa l'acció
- Realitzar resums.

OBJECTIU 5: Discriminar els elements de l'estructura externa i l'estructura interna del relat.

ESTRATÈGIES:

- Dividir el text en parts segons el seu contingut.
- Numerar l'ordre en què van succeir uns fets.
- Ordenar paràgrafs senzills prèviament desordenats i identificar la seqüència lògica de la narració.

- Elaborar esquemes que continguin l'estructura interna del text.

OBJECTIU 6: Adquirir habilitats d'interpretació dels textos

ESTRATÈGIES:

- Determinar la causa - conseqüència d'algun esdeveniment ocorregut en la narració.
- Interpretar el text utilitzant temes transversals per explicar el sentit dels textos.
- Realitzar debats a classe basats en la interpretació que els alumnes hagin fet del text. Així es fomentarà també l'elaboració d'una opinió personal.

14. Objectius, actuacions i avaluació de cadascun dels sectors implicats en el PLEC

14.1. Els mestres

OBJECTIUS

- Participar en l'elaboració del pla de lectura aportant idees i fent-ne una avaluació del pla en finalitzar cada curs escolar.
- Informar-se sobre la lectura infantil i juvenil: bibliografia, autors i autores, publicacions, tendències, etc.
- Conèixer les normes d'ús de la biblioteca de l'escola i vetllar pel seu bon funcionament.
- Elaborar i/o revisar amb els infants les normes d'ús de la biblioteca de l'aula.
- Col·laborar en les activitats d'animació a la lectura que s'organitzen col·lectivament al centre.

ACTUACIONS

- Constituir la comissió coordinadora encarregada de revisar el pla de lectura de cada curs escolar.
- Elaborar els documents informatius perquè els mestres nous coneguin el material existent a la biblioteca, així com les normes d'ús i funcionament.

- Celebració de sessions d'informació sobre el món del llibre i assistència a actes extraescolars que tinguin relació amb la lectura (cursos, presentacions de llibres, seminaris, grups de treball, fires de llibres, etc.)
- Elaborar llistats de lectures recomanades per als diversos nivells educatius.
- Elaborar un sistema de seguiment i avaluació del pla acceptat per tot el claustre: fitxes de lectura, notes d'observació, presentacions de llibres llegits, etc.
- Avaluació en Claustre del pla lector.

AVALUACIÓ

- Crear la comissió coordinadora encarregada de la revisió del pla.
- Establir uns criteris clars i consensuats sobre el disseny i la redacció anual del pla de lectura de cada curs escolar.
- Revisar i actualitzar el dossier informatiu sobre les normes d'ús i funcionament de la biblioteca del centre.
- S'ha treballat en cicle per a preparar activitats de foment de la lectura?
- Quantes activitats conjuntes de cicle o generals s'han programat a l'any?
- Quin ha estat el grau de satisfacció en l'elaboració d'aquestes activitats?
- S'han fet sessions d'informació i formació al claustre amb temàtica relacionada amb el foment de la lectura i l'escriptura?
- Nombre de mestres i de cursos de formació en què han participat.
- Grau de satisfacció de les llistes de llibres elaborats.
- Confeccionar un model de seguiment i avaluació de les activitats de lectura.
- Elaborar l'avaluació final del pla de lectura per a incloure-la a la memòria general del centre.

14.2. Els alumnes

OBJECTIUS

- Familiaritzar els infants amb els llibres i amb la biblioteca del centre i de l'aula.
- Iniciar-los en l'ús de la biblioteca.
- Aficionar l'alumnat a la lectura i crear situacions funcionals que la facin necessària.
- Crear hàbits de respecte i de cura envers els llibres i la biblioteca de l'aula, de l'escola, de la ciutat.

- Informar-los de les diferents possibilitats d'accés al llibre i a la lectura que es donen fora de l'àmbit escolar: biblioteca municipal, llibreries, fires del llibre, etc.
- Iniciar i/o consolidar la necessitat de constitució i formació de la pròpia biblioteca personal.

ACTUACIONS

A començament de cada curs escolar, se seleccionaran, programaran i elaboraran les activitats de foment de la lectura i de l'escriptura a fer en cada nivell educatiu.

Per a la selecció de les activitats es tindrà en compte la relació següent:

Activitats inserides dins del currículum: aprenentatge de la lectura, aprenentatge a través la lectura i formació d'usuaris.

- Després de la lectura d'un text, tant d'un llibre com d'una unitat didàctica elaborada de qualsevol àrea, dedicar un temps per a comprendre'l, amb preguntes i comentaris.
- Aprofitar la lectura d'un fragment literari seleccionat en el llibre de text o en la unitat didàctica programada per a proposar activitats de recerca d'informació sobre l'autor en llibres, enciclopèdies, Internet, etc. A més, de comentar i incentivar la lectura de l'obra completa.
- Aprofitar els textos poètics i teatrals que apareguin a les unitats didàctiques per a recitar en veu alta, memoritzar, llegir amb la pronunciació i l'entonació adequada, etc.
- Buscar informació sobre un tema tractat en una unitat de coneixement del medi, música, plàstica, matemàtiques, etc. i fer-ne un treball d'ampliació de continguts.
- Seleccionar textos de caràcter divulgatiu sobre temes diversos per llegir-los i comentar-los.
- Redactar habitualment textos literaris a partir del contingut d'una lectura del llibre del text o unitat programada o bé imitant-ne l'estil, el gènere, el punt de vista narratiu, etc.

- Redactar textos expositius sobre els temes treballats en les àrees no lingüístiques.
- Lectura col·lectiva dels textos escrits per l'alumnat.

AVALUACIÓ

- Realització d'una prova inicial de comprensió lectora i d'expressió escrita, tant de textos literaris com de textos no literaris, a començament de curs.
- Relació de les accions i de les activitats de foment de la lectura i de l'escriptura inserides dins del currículum ordinari de l'alumnat fetes a cada nivell. S'han fet totes les programades?
- Relació de les activitats d'expressió escrita fetes per l'alumnat en cada nivell.
- Grau de satisfacció del professorat i de l'alumnat.
- Realització de proves d'avaluació final per a valorar els progressos aconseguits per l'alumnat en relació a la comprensió lectora i l'expressió escrita, tant de textos de ficció com de textos informatius.

Activitats específiques de foment de la lectura (el gust per llegir): de motivació prèvia, a fer durant i després de la lectura, tant a l'aula com a la biblioteca.

Activitats de motivació prèvies a la lectura:

- Visitar la biblioteca municipal Tecla Sala.
- Organitzar la biblioteca d'aula.
- Elaborar o revisar les normes d'ús i de funcionament de la biblioteca d'aula.
- Estudiar (observació i comprensió) de les cobertes dels llibres de lectura.
- Llegir ressenyes.
- Redactar recomanacions lectores per al taulell de la biblioteca d'aula.
- Presentar llibres a la classe i a la resta dels companys del centre.
- Fer jocs d'endevinació amb gestos o amb paraules relacionades amb els llibres i els seus títols.
- Visitar una llibreria, una impremta, una exposició, etc.

- Redactar una carta a un escriptor o escriptora per demanar informació sobre la seva obra literària i sobre alguns aspectes biogràfics importants.
- Redactar una carta (email, telegrama, etc) convidant l'autor del qual hem llegit la seva obra a visitar l'escola.
- Programar i realitzar l'hora setmanal del conte a cicle infantil.
- Confeccionar murals poètics amb la reproducció d'aquelles poesies preferides.
- Veure pel·lícules basades en obres literàries.

Activitats a realitzar durant la lectura:

- L'hora de la biblioteca.
- Lectura en veu alta de fragments i comentaris sobre el contingut.
- Recitació de textos poètics.
- Dramatització de textos.
- Lectura col·lectiva d'un llibre.
- Lectura de premsa escrita.

Activitats a realitzar després de la lectura:

- Fer la fitxa de lectura, o conversa amb el mestre, per comentar l'obra llegida.
- Llibre fòrum. Organització i realització de debats provocats per la lectura d'un llibre determinat.
- Visita d'un escriptor o escriptora.
- Realització de jocs relacionats amb la temàtica i el contingut del llibre llegit: sopa de lletres, jeroglífics, buscar la paraula amagada, dòmino de les portades, jocs de cartes específiques del llibre llegit, etc.
- Realització de jocs relacionats amb les il·lustracions: buscar diferències entre dues il·lustracions, per exemple.
- Il·lustració d'algun passatge determinat.
- Transformació en còmic d'alguna escena.
- Dramatització d'algun succés o escena del llibre.
- Realitzar un taller d'escriptura a partir de qualsevol fragment de l'obra llegida (llegir per escriure)

- Recerca d'informació en llibres, enciclopèdies i Internet sobre l'autor o l'autora d'un llibre, sobre el gènere utilitzat, la temàtica, etc. i realització en equip de murals, etc.
- Realització d'activitats artístiques relacionades amb la lectura del llibre: exposició de dibuixos sobre els personatges, disseny d'una nova portada, confecció d'una maqueta de la ciutat o paratge on es desenvolupa l'acció de la història, confecció de l'escenari i la decoració per dramatitzar un text teatral llegit, realització d'un recital de poemes, etc.
- Escriure una carta o email individual o col·lectiu a un autor o autora per comunicar-li la nostra opinió sobre la lectura d'una obra seva.
- Invenció d'endevinalles sobre la trama de la història d'una obra llegida.
- Realització d'activitats de caràcter lúdic i festiu: excursió a la ciutat o poble real on esdevé l'acció del llibre llegit, organització d'una festa de disfresses relacionada amb el món dels personatges apareguts en una obra llegida, etc.

AVALUACIÓ

- Nombre i relació de les accions i de les activitats de foment de la lectura i de l'escriptura específiques fetes en cada cicle i nivell. S'han fet totes les programades?
- Grau de satisfacció del professorat i de l'alumnat.
- Enquesta a l'alumnat per a detectar les activitats més gratificants i interessants.
- Relació de les dificultats plantejades en el desenvolupament de les accions i de les activitats programades.
- Nombre de llibres llegits per cada alumne/a en cada un dels nivells educatius del centre, amb distinció de la llengua en què està publicat.

Activitats relacionades amb el llibre i la lectura d'àmbit general: de cicle, d'escola, de localitat.

- Assistència a la representació d'obres de teatre infantil per tal de potenciar la lectura de textos dramàtics.
- Organització i participació a l'exposició creativa sobre el grup de llibres (projecte) triat anualment. Normalment a partir del 23 d'abril.

- Realització d'eslògans, manifestos a favor de la lectura, confecció de punts de lectura, etc.
- Preparació i realització d'una visita col·lectiva a una fira del llibre que se celebri a l'Hospitalet o Barcelona.

AVALUACIÓ

- Nombre i relació de les activitats de foment de la lectura relacionades amb el llibre i la lectura d'àmbit general fetes al centre. S'han fet totes les programades?
- Grau de satisfacció del professorat, de l'alumnat i de les famílies de cada una de les activitats.
- Valoració de l'equip de coordinació i dels responsables de cada una de les activitats pel que respecta a l'organització i el desenvolupament de les activitats fetes.
- Nombre de mestres i d'alumnes que ha participat en cada una de les activitats commemoratives i de foment de la lectura de tot el centre.
- Grau d'implicació de l'AMPA i de les famílies del centre.

ACTIVITATS DE REFORÇ

- Mantenir un contacte permanent i habitual amb els infants per esbrinar què estan llegint i saber-ne l'opinió.
- Compartir lectures amb els nens i nenes.
- Valorar l'esforç i la tasca lectora de l'alumnat en els informes d'avaluació trimestral.
- Respectar les opinions que manifesten en relació a les lectures que realitzen.
- Fer molt de cas quan els alumnes portin un llibre a l'aula i mostrar-lo a la resta dels companys, ressaltar si l'han llegit pel seu compte i motivats pel plaer de la lectura.
- Suggerir lectures de llibres concrets, orientar sobre quines lectures són les adequades per a cada alumne segons els gustos personals.
- Promoure i facilitar a l'aula l'intercanvi de dades informatives d'interès sobre possibles lectures entre l'alumnat.
- Destacar i comentar habitualment notícies de la premsa relacionades amb el món de la cultura i dels llibres: concessió de premis a escriptors i escriptores, celebracions de fires de llibre, exposicions, articles d'opinió interessants, etc.

- Oferir una imatge de persona lectora davant els infants i fer-ho de manera freqüent: llegir a classe mentre els alumnes fan les tasques habituals, quan no requereixen l'atenció del mestre, a l'hora de lectura col·lectiva individual i silenciosa.
- Renovar i ampliar amb una certa freqüència la dotació dels llibres de la biblioteca d'aula.

AVALUACIÓ

- Nombre de mestres que han aplicat estratègies de reforç i de consolidació permanent.
- Relació de quines han estat les estratègies més utilitzades.
- Relació de quines han estat les estratègies més efectives de cara a l'alumnat.

14.3. Les famílies

Objectius

- Informar i formar els pares i les mares de la importància de la lectura: la seva repercussió en el bon funcionament i rendiment escolar i en la formació integral de la persona.
- Orientar-los sobre les fórmules per aconseguir un ambient familiar favorable a la lectura.
- Proposar i facilitar la participació i col·laboració de les famílies en les activitats de foment de la lectura que s'hi programen.
- Implicar l'AMPA del centre en el pla anual de lectura del centre.

Actuacions

- Realització de fulls informatius per als pares i les mares amb la doble intenció d'informar-los sobre la importància de la lectura i orientar-los sobre la formació d'un ambient familiar favorable a la lectura.
- Invitació a les mares i als pares a participar en les activitats d'animació lectora que organitza el centre.
- Realització de xerrades i sessions de “cafè i llibres” que ajudin a la seva formació com a pares en relació a la potenciació d'hàbit lector dels seus fills.

- Implicació de la junta directiva de l'AMPA en el pla anual de lectura amb l'organització d'activitats i donant suport a les activitats de l'escola quan calgui.

AVALUACIÓ

- S'han fet els fulls informatius?
- Grau de participació de les mares i dels pares en les activitats relacionades amb la lectura organitzades per l'escola.
- Nombre de persones participants en cada una de les sessions “cafè i llibres” i altres activitats i grau de satisfacció?
- S'ha implicat l'AMPA en el pla anual de lectura?

14.4. L'entorn del centre (biblioteca Tecla Sala, ajuntament, llibreries, entitats cíviques i socials, editorials, etc.)

OBJECTIUS

- Mantenir un contacte periòdic i una actitud de col·laboració mútua amb les institucions i entitats públiques i privades que promouen iniciatives educatives i culturals relacionades amb el foment de la lectura, especialment amb les de l'entorn més pròxim al centre: biblioteca Tecla Sala i Ajuntament.
- Propiciar la col·laboració i l'intercanvi d'idees i experiències amb els altres centres de la localitat.
- Establir els procediments i la col·laboració entre el centre i els mitjans de comunicació de l'entorn (diari l'Hospitalet) i publicacions pedagògiques (revista GUIX, AULA, MiBiblioteca, Perspectiva Escolar).
- Afavorir la comunicació i la informació del centre amb el món dels llibres – escriptors i escriptores, il·lustradors i il·lustradores, llibreries, editorials, distribuïdores, etc.– per a propiciar la col·laboració i la realització d'activitats.

ACTUACIONS

- Participació en les activitats d'invitació a la lectura organitzades per la biblioteca Tecla Sala.

- Participació en l'oferta cultural i educativa que programa l'Ajuntament, especialment la relacionada amb el foment de la lectura, a través del programa INTRO.
- Contactar amb escriptors i escriptores, i altres professionals relacionats amb el món del llibre per organitzar xerrades adreçades a l'alumnat.
- Organització d'activitats conjuntament amb altres centres.
- Concretar, en cada curs escolar, les accions i les activitats que es faran amb el suport i la participació de les institucions i entitats públiques i privades que col·laboren en el pla de lectura de l'escola.

AVALUACIÓ

- Nombre d'activitats en què s'ha participat amb la biblioteca Tecla Sala, amb l'Ajuntament o amb altres institucions o entitats.
- Grau de satisfacció de cada una de les activitats anteriors i idoneïtat per al nivell educatiu en què es feien.
- Nombre de visites i xerrades fetes per professionals relacionats amb el món del llibre, la lectura i l'escriptura.
- Nombre d'informacions relacionades amb les activitats del pla de foment de la lectura del centre.
- Nombre de col·laboracions de la comunitat educativa del centre en publicacions periòdiques.
- Relació de les accions o activitats fetes conjuntament amb altres centres i grau de satisfacció.
- Relació de les accions i de les activitats fetes amb el suport i la participació de les institucions i entitats públiques i privades, i grau de satisfacció en cada una d'aquestes.

15. Recursos disponibles i necessitats per aplicar el PLEC

Biblioteques d'aula

Les biblioteques d'aula són un recurs per fomentar la lectura perquè aproximen el llibre als infants i el fan visible en l'entorn de l'aula, l'espai físic en què passen la major part del temps de la seva vida escolar.

Les biblioteques d'aula al nostre centre serveixen per fer actuacions i activitats del pla de lectura:

- La persona responsable del bon funcionament de les biblioteques d'aula és el tutor.
- Al començament de cada curs escolar, en les aules de cada nivell escolar el tutor o tutora organitza la biblioteca d'aula en l'espai físic que consideri idoni.
- A cada aula, s'anomenen uns encarregats o bibliotecaris d'aula que tenen, entre altres, la missió de vetllar pel compliment de les normes de la biblioteca d'aula i del funcionament del servei de préstec, amb la supervisió del tutor.
- S'elaboren, amb la participació de l'alumnat, unes normes d'ús de la biblioteca d'aula senzilles i pràctiques que s'exposen en lloc visible en el racó assignat per a la biblioteca d'aula.
- S'estableix un seguiment de lectures consensuat per l'alumnat de la classe en què es reflecteix els llibres llegits per cadascú.
- El tutor o tutora, amb la participació de l'alumnat, estableix les estratègies que a cada aula facilitin la motivació per la lectura: mural de recomanacions, presentacions de llibres, exposicions temàtiques de llibres de la biblioteca d'aula o d'altres aportats pels infants, etc.
- Trimestralment es fa una renovació del fons de llibres. Es canvien els existents per una nova dotació provinent de la biblioteca general d'escola. També es donen de baixa aquells llibres que estiguin malmesos.
- El tutor farà una avaluació final a l'acabament del curs escolar del funcionament de la biblioteca d'aula que traslladarà a la comissió coordinadora del pla de lectura.

Biblioteca d'escola

LA BIBLIOTECA DE L'ESCOLA ÉS UN DELS PILARS FONAMENTALS AL VOLTANT DEL QUAL S'HA DE SUSTENTAR UNA PART SIGNIFICATIVA DE LES ACCIONS I DE LES ACTIVITATS DEL PLA DE FOMENT DE LA LECTURA. EN CONSEQÜÈNCIA, PER AL BON FUNCIONAMENT I PER A L'ÈXIT DEL PLA S'HAN DE COMPLIR LES NORMES I ELS ASPECTES SEGÜENTS:

- Cada curs escolar s'anomenarà, entre els mestres del centre, un equip de coordinació responsable de la biblioteca que en vetllarà per l'organització correcta i el bon funcionament.

- S'establirà un horari d'atenció i de funcionament del servei de préstec que serà comunicat a la comunitat educativa mitjançant el *llibret groc* d'inici de curs.
- S'assignarà també un horari d'ús col·lectiu de la biblioteca per a cadascun dels nivells educatius, de periodicitat setmanal.
- Es revisarà el document amb les normes d'organització i de funcionament de la biblioteca del centre i es faran les modificacions que calguin (canvis en els horaris, bàsicament).
- L'equip de biblioteca planificarà per a cada curs escolar un programa d'actuacions i d'activitats que s'inclourà en el pla anual de centre.
- L'equip de biblioteca s'encarregarà del manteniment del fons bibliogràfic i de la renovació d'aquest amb l'adquisició anual de nous llibres i de materials complementaris. En aquest aspecte, entenem el fons bibliogràfic tal com s'entén actualment en les biblioteques públiques, amb presència de suports textuais diferents: llibres, revistes, cedés, devedés, etc.
- L'equip de biblioteca planificarà anualment els contactes i les col·laboracions que es consideren oportunes i interessants amb la biblioteca Tecla Sala de la localitat i les institucions i entitats que ofereixen activitats relacionades amb el foment de la lectura.
- A l'acabament del curs, l'equip de biblioteca farà una avaluació de les accions i de les activitats fetes per a incloure-la en la memòria anual del pla de lectura.

Aula d'informàtica

L'AULA D'INFORMÀTICA ÉS MÉS QUE UN ESPAI PER A APRENDRE A UTILITZAR UNS APARELLS –ELS ORDINADORS– I UNS PROGRAMES INFORMÀTICS DETERMINATS. ÉS, TAMBÉ, UN ESPAI AMB RECURSOS INFORMATIUS I DIDÀCTICS QUE INTENTEM APROFITAR ESPECIALMENT SI ES TRACTA DE FOMENTAR LA LECTURA I L'ESCRITURA ENTRE ELS INFANTS. PER AIXÒ, A CADA CURS ESCOLAR:

- S'anomena, entre els mestres de l'escola, una persona responsable de l'aula d'informàtica que té cura de l'organització i del bon funcionament.
- S'estableix un horari d'ús de l'aula d'informàtica per a cada grup d'alumnes del centre i, també, per a la formació de grups reduïts que necessiten una atenció més individualitzada.
- El mestre encarregat de l'aula, amb la participació de la comissió coordinadora del pla de lectura, planifica per a cada curs escolar un

programa d'activitats relacionades la lectura per a desenvolupar en l'aula d'informàtica.

- El mestre encarregat de l'aula d'informàtica vetlla pel manteniment dels aparells i del bon funcionament dels programes informàtics, com també de la renovació i actualització dels recursos digitals que ofereix l'aula.
- A l'acabament del curs, els mestres que han fet les activitats de lectoescriptura a l'aula informàtica fan una avaluació de les activitats fetes per a incloure-les a la memòria anual del pla de lectura.

Recursos humans

Tot el claustre de mestres de l'escola està implicat en el pla de lectura però hi ha altres recursos humans que han de ser utilitzats, si se'ls demana la col·laboració. Ens referim, per exemple:

- Als pares i les mares, mitjançant l'AMPA, que poden participar activament en aquelles activitats en què la seva presència es consideri oportuna i/o necessària.
- Al personal que treballa a la biblioteca Tecla Sala i al Departament de Biblioteques de l'Ajuntament de la ciutat que tenen una funció d'assessorament i amb els qual podem fer activitats conjuntament.
- Als companys i companyes dels servei Educatiu de l'Hospitalet (LIC, CRP, EAP) que, per la seva implicació en els centres, poden aportar moltes idees i participar en les activitats que necessiten de la seva col·laboració.
- Als escriptors i escriptores de l'Hospitalet i/o Barcelona (especialment el senyor Joaquim Carbó).
- A totes aquelles persones de reconegut prestigi social i cultural de l'Hospitalet que es presten a participar en les activitats del pla de lectura.
- Als representants i promotors de les editorials.

Altres recursos

A més de tots els recursos relacionats amb anterioritat, n'hi ha d'altres que també és necessari tenir en compte, com per exemple:

- **Els recursos econòmics**, sense els quals no es pot planificar correctament cap tipus d'iniciativa. En aquest sentit, s'ha d'assignar una quantitat anual per a les

biblioteques d'aula, per a la biblioteca del centre i per a l'aula d'informàtica. L'aportació econòmica assignada procedirà del pressupost general del centre, però també podrà contemplar altres assignacions – de l'AMPA, de la dotació d'un projecte presentat a l'ajuntament o qualsevol altra institució o entitat pública, de la participació en un premi, etc.

- Els recursos materials i humans que ens pot oferir **la biblioteca municipal**. Ens poden fer préstecs col·lectius de llibres per a ampliar temporalment el fons bibliogràfic de les biblioteques d'aula quan es tracti de treballar un projecte determinat.
- La resta **d'escoles del barri** amb les que podem intercanviar idees i experiències, a més de plantejar projectes comuns que possibiliten i faciliten la realització d'activitats inassolibles per un centre sol: convocatòria d'unes jornades o curs de formació per al professorat sobre temes relacionats amb el foment de la lectura, visita d'un escriptor o escriptora de prestigi a la localitat, etc.
- **La revista escolar del centre i de cicle infantil** que afavoreixen l'expressió escrita i l'interès dels infants per llegir els escrits dels companys.
- **Les institucions i les entitats públiques i privades** de caràcter cultural i educatiu que tenen, sovint, una relació directa amb les activitats de foment de la lectura i a les quals podem sol·licitar suport, assessorament i col·laboració.
- **Les editorials** que ofereix recursos com ara propostes didàctics sobre títols concrets, plans lectors, animacions lectores, etc.
- **Les llibreries** amb la que, a més de rebre informació sobre les novetats editorials d'interès, també podem establir fórmules de col·laboració i fer activitats conjuntament: visita a la llibreria, fires de llibre al centre, etc.

16. Responsables

El pla de lectura del centre ha estat redactat per la comissió coordinadora constituïda a començament del curs escolar 2011-2012 amb la finalitat d'elaborar el pla i que està formada pels membres següents del claustre del centre:

- L'equip directiu.
- Les coordinadores d'etapa.

- L'equip de biblioteca.

Una vegada redactat el pla, ha estat revisat pel claustre i aprovat pel Consell Escolar a la reunió celebrada el dia del mes de de l'any

I d'acord amb aquest document que forma part del projecte educatiu del centre, l'equip de biblioteca es constituirà cada curs escolar i serà l'encarregat de concretar les accions i les activitats a fer en cada curs escolar relacionades amb la promoció de l'hàbit de la lectura: és a dir, d'elaborar el pla anual de lectura del centre que ha de constar en la programació anual del centre. Assumirà també la funció de proposar al centre la realització del treball conjunt relacionat amb les exposicions creatives.

L'equip de biblioteca, a més, promourà la col·laboració amb l'Associació de pares i mares (AMPA) del centre, així com amb les entitats públiques o privades que porten a terme iniciatives i projectes que contribueixin al desenvolupament d'activitats de foment de la lectura al centres escolars i el seu entorn.

Per tant, l'equip de biblioteca té la missió de promoure i de coordinar totes les accions i activitats que es facin al centre relacionades amb el foment de la lectura, però això no significa que els membres de la comissió en siguin els únics actors. De fet, la responsabilitat de cada una de les activitats es farà constar en la concreció del document del pla anual de foment de la lectura i, depenent de les activitats proposades, la responsabilitat s'assignarà a l'equip directiu, als cicles, als coordinadors, als mestres tutors, als especialistes o a qui correspongui.

17. Temporalització, avaluació, revisió i propostes de millora

El document marc elaborat, o pla de lectura del centre, a partir de la seva aprovació i inclusió en el projecte educatiu del centre, és el referent principal que cada curs guiarà l'elaboració dels plans de foment de la lectura anuals. En conseqüència, tindrà una vigència indefinida, mentre no se'n redacti un altre i s'aprovi, amb independència que es puguin introduir les correccions i les millores que es consideren necessàries després de cada una de les avaluacions anuals que es facin.

Això significa, com és lògic, que els plans de lectura de cada curs escolar tindran una temporalització anual i seran revisats i avaluats en finalitzar el curs per l'equip de biblioteca que en farà una memòria que serà inclosa en la memòria anual general del centre que s'ha d'aprovar pel Consell Escolar. Aquesta memòria, a més d'una relació de les activitats fetes durant el curs farà una avaluació del pla anual de lectura que, necessàriament, reflectirà els aspectes següents:

- Els avenços de l'alumnat pel que fa als hàbits lectors.
- Les activitats programades al pla anual.
- La consecució dels objectius proposats.
- L'aprofitament dels recursos del centre.
- Altres continguts previstos en el pla.

De l'avaluació que se'n faci, s'extrauran les conclusions que permetran expressar les propostes de millora que s'acordin per a introduir-les en el pla de lectura, en cas necessari, o per a tenir-les en compte a l'hora d'elaborar la proposta d'activitats per al curs següent.

Pel que fa a l'avaluació de les activitats concretes, cada equip o persona responsable haurà de portar un registre d'avaluació –nombre d'accions o activitats fetes, grau de satisfacció, resultats aconseguits, etc.– que ha de servir de consulta imprescindible per a fer un bon seguiment de com s'aplica el pla de lectura a l'hora d'elaborar la memòria anual.

18. Difusió del pla de Lectura de Centre

Tant el document del pla de lectura del centre com la concreció anual que se'n faci cada curs escolar estaran a disposició de tota la comunitat educativa. En aquest sentit, l'equip de biblioteca serà l'encarregat de la difusió:

- Supervisarà que en el web del centre estiguin accessibles els documents actualitzats del pla de foment de la lectura i que hi figuri alguna secció en què es doni notícia de les activitats més destacables que es facin al llarg del curs.
- Facilitarà la informació bàsica del pla anual de lectura a l'equip directiu perquè la inclogui en l'edició del llibret groc que es distribueix a l'inici de cada curs.
- Proporcionarà als mestres nous els documents del pla i a tot el claustre la concreció anual de les activitats de foment de la lectura acordades per a tot el centre en cada curs escolar.
- Col·laborarà amb els tutors perquè es donin les informacions més rellevants del pla en les reunions inicials amb els pares i les mares de cada grup classe.
- Promourà i motivarà als mestres del centre perquè participin en els premis de bones pràctiques de foment de la lectura que es convoquen tant per institucions públiques com per entitats privades.

19. Bibliografia

Les accions concretes que es fan a l'escola estan referenciades en alguns documents (articles, llibres, webs) entre els que destaquem el document marc que assenyala la idea de lectura que tenim a l'escola:

CENTELLES, Jaume: *La biblioteca, el cor de l'escola*. Barcelona. Edita Associació de Mestres Rosa Sensat. Col. «Premi de Pedagogia». 2005.

Per a la redacció del present document hem consultat les següents fonts:

- **Pla de lectura de centre (PLEC)** Document de formació (curs 2007-08) redactat pel Programa de Biblioteques escolars "Puntesdu" editat pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.
- **Pla de lectura de centre (PLEC)** de l'escola Cossetània de Vilanova i la Geltrú.
- **Pla de lectura de centre (PLEC)** de l'escola mare de Déu de la Roca de Montroig del Camp.
- **Proposta de Pla de lectura** de l'editorial Cruïlla.
- **Proposta de Pla de lectura** de l'editorial Bromera.
- **Proposta de Pla de lectura** de l'editorial Bambú.

També ens ha anat bé la sèrie d'articles inclosos a l'apartat "Viure la lectura" de la revista GUIX (anys 2010 i 2011) redactats per Jaume Centelles, mestre de la nostra escola.

5. Biblioteca de l'Escola Les Pinediques de Taradell, 2n cicle d'Educació Infantil

5.1. Entrevista a David Altimir i Gemma Clavero, responsables de la comissió de biblioteca del Segon cicle d'Educació Infantil a l'Escola les Pinediques de Taradell

Persona entrevistada: David Altimir i Gemma Clavero

Data: 05 de maig de 2014

Ubicació de l'observació: Aula de P-4

Durada: 50 minuts

Tècnica de recollida de dades: Entrevista semiestructurada

Instrument utilitzat per a recollir les dades: Gravadora àudio

- **Bé, el tema és com sabeu la selecció del fons de la biblioteca escolar. Què me'n podeu dir.**

David: A veure, sobre la selecció, pel que nosaltres sabem, pel que nosaltres sabem, perquè tant la Gemma com jo som nous a la comissió de biblioteca... la Gemma ja fa anys que treballa a l'escola, però fins ara ha treballat a mitja jornada i per tant quedava exempta d'aquest tipus de tasca [Les comissions]. Jo és el primer curs que en formo part.

Però en base als documents que he pogut llegir sobre aquest tema sé que en aquesta escola, crec que era l'any 2008-2009, es va fer un treball de inversió i de dedicació d'energia molt important a dignificar tot el que seria la biblioteca. Fins a aquells moments no estava en bones condicions. Es va habilitar l'espai que coneixes ara, aquí dalt, i es va fer tot el disseny de la classificació i registre de llibres en el catàleg del Pèrgam. També es va començar a endreçar una mica la biblioteca del Parvulari seriosament. Em sembla que es van presentar al "Puntedu" en dues ocasions, però se'ls va denegar. Les mestres van fer una formació, llavors varen conèixer la Mercè Escardó.

I en el marc de tot aquest es van formar.

- **Quina formació van rebre? Del Puntedu o van fer el CEBEI?**

Gemma: Amb el PuntEdu es feien cursos per les escoles acceptades i les que no. Llavors pot ser que fos un d'aquests cursos relacionats amb el puntedu.

David: No sé si és un curs del Departament o va ser una formació demanada a través del CRP... no sé amb quina fórmula. Però van fer una formació sobre biblioteca. Llavors en el marc d'aquesta formació el que varen fer va ser demanar a un grup de persones un llistat de llibres. En aquest cas va ser veus... ho van fer la Mercè Escardó de la biblioteca Can Butjosa, la Maica Bernal i la Núria Coll (no sé si és la mestra). Però en tot cas gràcies a la Maica Bernal i també a la Carme Rubio, la teva tutora..., per fer una selecció de títols. I elles van fer una abocada aquí de tots aquests volums [llistat d'uns 100 títols, la majoria obres de ficció, moltes d'elles àlbums il·lustrats, també algun de poesia].

Gemma: De fet, tots els altres llibres, els de coneixement, els anem comprant una mica sobre la marxa... segons el que estem treballant. Es van comprar llibres relacionats amb els diferents animals que hi ha a les classes i una altra manera de la que entren els llibres és a través de la Diada de St. Jordi. Cada classe, d'una banda compra un llibre per la classe, i per l'altra banda, algun llibre més per l'escola.

- **Els escullen els nens i nenes?**

Gemma: El que es fa és que per St. Jordi anem tots a Vic a veure les parades dels llibres i els anem mirant i n'anem parlant. Finalment, jo acabo escollint els llibres, personalment..., per la il·lustració, que no sigui una il·lustració clàssica, que sigui diferent, que sigui un llibre cuidat. M'interessen els llibres que tinguin un bon vocabulari, una bona presentació, que no faci un tractament carrincló de la història, sinó que tracti temes que preocupen els nens. Per exemple en vam comprar dos relacionats amb el tema de la por. Perquè és un tema candent en els nens. Els dos llibres són: *Allà on viuen els monstres* de Maurice Sendak i un altre llibre molt bonic que t'agradarà *A Tots els monstres els fa por la foscor* d'Escoffier.

David: Sí, és dels monstres que tenen por, de Kalandraka, a no, de Kókinos.

Gemma: L'altra cosa també ens guiem molt per l'editorial...

David: Sí, hi ha unes editorials que ens agraden i que ens mereixen confiança.

- **Quines són?**

David: Kalandraka, Kókinos, El Ginete Azul... són llibres que tenen com un criteri... com a mínim tenen molta cura de l'estètica.

- **Cap més?**

David: Mira, del llistat que tenim apareixen aquestes, també Corimbo, Joventut, Abadia de Montserrat algun llibre, de Lumen, Cruïlla, Hyma alguns més històrics...

També algunes col·leccions de Barcanova ens orienten.. o de la Galera.

Gemma: O a mi els que m'agraden molt són uns de l'Abadia de Montserrat, que trobo que tracten els temes molt bons normalment. De vegades és depèn de perquè et deixes portar.

David: Si bé que és cert que nosaltres aquí i en aquesta escola estem ben ficats en fer un bon criteri de selecció dels llibres de ficció, però en canvi tot el que són llibres de coneixement, per dir-ho així... no tenim una estratègia de fer com un inventari.. d'engreixar els llibres de segons quin tema perquè anem faltats. Això, no hi hem arribat. Perquè ja has vist que el temps que hi dediquem és una hora setmanal [Comissió], molt sovint anem a Primària, també hem de plantejar les activitats de dinamització, registre, el projecte ESCRIC... Només som dues persones. Aquesta hora, sovint es converteix en ¾ d'hora o mitja hora, trasllat fins a Primària...

- **Lavors els llibres de coneixement els seleccioneu més en funció del tema i les necessitats curriculars? O utilitzeu altres criteris?**

David: Exacte... No coneixem cap editorial que treballi bé, com en els de ficció.

Gemma: Jo no sé quins criteris s'han fet servir. Però de fet n'hi ha molts i diversos. També el que fem quan treballem projectes puntuals és demanar a les famílies que portin informació. La seva resposta és variada, n'hi ha que no porten res, d'altres imprimeixen alguna cosa d'internet, d'altres porten coses de casa o bé van a demanar llibres a la biblioteca pública... A mi no m'agraden els llibres que ho simplifiquen tot, hi ha d'haver com lectures diferents en aquests llibres. No m'agrada que facin els dibuixos molt simples... Prefereixo una fotografia realista, un bon esquema, que hi hagi escrit.. Últimament, ens estem trobant molts llibres simplificats, semblen fets per distreure i prou. [ensenyen alguns llibres que tenen a l'aula de coneixement: insectes, hàsters (Edebé i minizoo de la Cruïlla els agraden), art (n'hi ha un tipus enciclopèdia que és de difícil manipulació per part dels nens).

David: Per nens de P-4 estan molt bé, sovint està bé tenir-ho aquí i que els nens els consultin de manera autònoma i també t'ajuden com a mestre perquè aporten informació científica, encara que sigui bàsica, sobre els animals que la pots treballar després amb els nens. I ells t'ho demanen, llegeix el que posa aquí de l'insecte pal!

Gemma: El que també hem vist, per exemple en els llibres que hi ha al taller de l'entorn... són aquelles petites col·leccions on hi ha: La Tomaquera, la papallona de la col... de quina editorial són... de la Galera crec, són negres, molt ben organitzats, amb imatges i algun dibuix...Tenen text, que és molt adequat per l'edat, específic però entenedor.

- **També mireu si els són llegibles pels infants?**

David i Gemma: Hi ha llibres d'entrenament lector, sobretot pensant en els nens de partir de P-5, hi ha la col·lecció aquella que hi ha "Al pas", "Al trot" i "Al Galop". Hi ha un bon gruix d'aquests llibres. Molts en lletra de pal i alguns en lletra lligada. Però els llibres de coneixement no estan escollits amb aquest criteri, són més aviat perquè el mestre els llegeixi, en funció del tema. Aquest tipus de llibres els toquen en els grups lectors de P-5. A P-4 no ens centrem en aquest tema, tot i que si volen els poden fer servir [...].

David: Bé, els llibres s'escullen pel contingut, pels projectes. Però.... ara em ve al cap uns deures que ens hauríem de posar com a equip que potser que al voltant de cada taller hauríem de fer una recerca de llibres susceptibles de ser a cada taller. I això no ho tenim fet i potser seria interessant... que a cada taller hi hagués un espai de llibres que tenen una relació directa amb aquell taller. Aquí, en aquest taller és molt clar, alguns llibres de pintura, d'aproximació a alguns autors, del tractament del color... [ja n'hi ha 3 o 4]. Aquest és més per adults, però a vegades ens ho mirem junts o venen dos o tres a mirar colors.

Gemma: A l'entorn també hi ha un recull que està prou bé. Potser és l'únic espai on hi ha una bona selecció de llibres i contes. Potser més per necessitat. És un taller amb un espai limitat, on caldria sortir a l'exterior, i en alguns moments, sobretot a l'hivern, no es pot sortir. Però sobretot perquè els nens i nenes troben insecte o plantes i en volen saber coses, així comptem amb el suport dels llibres.

- **I a nivell econòmic? Teniu un pressupost fix destinat a ampliar la col·lecció?**

David: Pel que he entès, crec que la comissió de biblioteca té un fons de diners per gastar-se. Recordes, fa 2-3 setmanes la Montse va dir tenim 400 euros. No és moltíssim, comptant que segurament eren diners per tota l'escola... Vaig entendre que era una quantitat que tenia la possibilitat de gestionar la Comissió de Biblioteca.

Gemma: Però l'altra cosa és que per exemple l'any passat que l'escola va rebre dos premis Baldiri Reixach, gran part dels diners es van destinar a comprar llibres. Llavors en aquest cas va ser un extra. Igual que cada cicle, a cada comissió se li assignen una quantitat de diners, però exactament no sé el què...

David: És a la Comissió pedagògica (equip directiu + un representant de cada cicle) on es decideix a què es destinen els diners dels premis i quins diners van cap a Primària i quins al Parvulari. Sinó, del pressupost regular, és la secretària que a principis de curs que ens diu quants diners disposem a cada comissió. Llavors decidim en què ens els gastem... Aquest any hem fet una gran inversió en mobiliari: potes per als mobles,

lleixes, recipients de materials naturals per substituir el plàstic.... Però vam decidir no destinar més diners a biblioteca.

Gemma: Clar, vam moblar la terrassa de la biblioteca del Parvulari. Però en aquest cas, els diners van sortir de l'iniciativa de dues mestres que van vendre xapes. Aquest curs hem fet d'inauguració com un acte més de dinamització. A més a més, és un espai molt agradable per a la lectura a l'exterior, que amb el bon temps comencem a fer servir cada vegada més.

- **Qui és el responsable de la selecció?**

Gemma: Ho fem entre tots, guiats pel llistat d'obres recomanades. Cada any es van comprant llibres d'aquest llistat. De fet, comuniquem a la llibreria quina quantitat ens volem gastar, ells ja tenen el llistat, i ens envien els llibres que poden en relació al pressupost que tenim. Aquest any encara no hem fet cap comanda, no hem destinat diners a la compra de recursos.

Dels llibres de coneixement sí que ho fem entre tots, com hem dit, segons les necessitats sorgides en els projectes.

- **Compartiu recursos amb altres organismes: CRP, Rosa Sensat, Biblioteca Pública...?**

Gemma: No.. no crec, ara mateix no. Però històricament no ho sé. Si que es comparteixen recursos amb altres projectes, com Expressart d'Art i Escola... Però en tema de llibres, no.

David: Habitualment, no. Crec que és una de les coses que es podrien millorar. Ara, amb tot això de les erugues, un mestre s'emporta quatre nens cada dia i van a buscar fulles, caçar papallones.... ens hem plantejat anar a la biblioteca amb els 4 nens que ens toquin i demanar en préstec llibres que parlin d'aquests animals. Trobar una mica més de col·laboració entre nosaltres i la biblioteca del poble, és fantàstica i és aquí mateix, hi ha molt més material que aquí. Fa poc i vam anar, per st. Jordi, ens van explicar un conte molt amablement i ho van fer prou bé.

Però això d'anar a buscar llibres en el marc d'algun projecte ho fem poc, hauríem de fer-ho més crec.

Gemma: Bé, però potser és això que deia, quan tenim un projecte acostumem a demanar la informació a les famílies, ho delegàvem a les famílies. Potser el que hem de fer més és implicar-nos nosaltres com a escola i repartir-nos els desdoblaments i els suports i que hi vagi una persona amb uns quants nens a fer aquest tipus de feina.

De totes maneres l'any passat (aquest any no hi hem pensat), que teníem una necessitat concreta d'informació vam demanar i ens van deixar en préstec alguns documents.

David: Amb aquest tema de les erugues i els insectes el que hem acordat és fer aquests quaderns d'observació [...]. Mentre ho fem, un de nosaltres, amb un superpetit grup fem aquesta sortida per l'entorn, és el privilegi del petit grup, fer les coses amb tranquil·litat, s'aprofita molt i és molt agradable. Així no es dispersa tothom, tots participen i no es dispersen. Tots participen en el diàleg.

- **Abans parlàveu de preferències editorials, també teniu prejudicis negatius envers alguna editorial?**

David: Jo sí, n'hi ha una que no la suportó que és la Susaeta. No la suportó, molt llampanant, però uns textos.... Només veure Susaeta, penso que fora, el llibre queda exclòs de la tria automàticament. I pobrets... potser n'hi ha algun que val la pena. Llavors hi ha l'altra aquella de la lletra de mestra, com es diu... Salvatella, pel format, pel tipus d'il·lustració...

Gemma: A mi no em passa això. Concretament el que no m'agrada, no m'hi fixo, llavors no sé quines són les editorials que desestimaria. Simplement, la vista se te'n va cap una altra banda. No m'agrada la il·lustració simplificada, no m'agraden els temes melindrosos i enganxifosos, no m'agrada el tractament Disney.. són el tipus de coses que no m'agraden. I sobretot. les coses massa comercials, no m'entren pels ulls i les evito.

- **Trobeu que molts fons de biblioteques escolars són bastant homogenis? Creieu en l'existència d'alguna mena de cànon ocult o influència econòmica que ho pugui provocar?**

David: Això és una reflexió, l'estandarització de les biblioteques escolars, això passa. Segurament per interessos, no sé quins. Interessos editorials bé n'hi ha d'haver. Per tant, estic segur que les escoles on fan servir llibres de text arriben coses com a compensació... Col·leccions, llavors trobes escoles amb tota la col·lecció del Vaixell de Vapor... o d'altres...

Gemma: De fet aquí venen editorials a vendre llibres una o dues vegades l'any. Els comercials ens presenten alguns llibres de les editorials. Llavors potser hi ha escoles que els és més còmode comprar a través d'aquests canals, que no prendre's la feinada de ser més selectiu, escullo... Suposo que deu ser un criteri més de comunitat... [...]

Les biblioteques també s'alimenten del fons que han tingut i de la història de l'escola, acumulen molt fons antiquat i obsolet. Però hi va haver moments en que el material era escàs i potser per això hi ha la fal·lera de conservar-ho tot.

David: També en alguns moments potser el Departament ha fet donacions de fons de biblioteca. Potser ha fet compreses molt grosses i arriba no sé col·leccions senceres, enciclopèdies i manuals... que potser ara s'han quedat desfassades.

Gemma: Però també n'hi ha d'altres. L'altre dia vaig veure a la biblioteca de dalt una enciclopèdia molt bona de l'Enciclopèdia Catalana sobre animals, aquella blanca. També em sembla que hi ha el Costumari. A vegades, sí que arriben coses homogeneïtzades, però que són vàlides. No sé si ho ha fet l'escola, l'administració... no ho sé.

- **O bé com a donacions? N'arriben, les incorporeu al fons?**

David: Alguna cosa arriba espontàniament de famílies. L'altre dia en van arribar uns quants, una bona colla els vam poder aprofitar i els altres no, els varem descartar, massa antiquats.

Gemma: L'any passat van arribar una colla de llibres d'una donació d'una noia traductora. Llibres nous, però escrits en holandès. Vam incorporar-ne la majoria, perquè tenien unes il·lustracions molt boniques.

David: Però en tot cas crec que els mestres sabem poc on anar a buscar algú que tingui criteri. És a dir, l'experiència que vas fer tu, d'anar a Rosa Sensat, al Seminari, són gent que tenen el cul pelat i que des dels anys 60 estan fent aquest exercici. Per tant, alguna cosa en deuen saber. Això ho anem a buscar poc els mestres, no et diré que ens arribi poc, perquè arriba (fa poc ens van enviar la selecció a través de correu electrònic) i no crec que sigui la seva responsabilitat fer-ho arribar a les escoles. És una llàstima.

Arriba moltes vegades més amb el catàleg d'Abacus. És infame. Abans estava bé, perquè provenia del mateix Seminari on vas assistir. Però ara hi ha moltes coses que responen a interessos purament comercials. Hi ha coses que es poden aprofitar, però moltes d'altres no. A les editorials, i a Abacus ja els interessa vendre, no els interessa vendre un bon producte sinó vendre.

Gemma: Suposo que una de les coses que ens passa és que no fem aquesta feina amb previsió. Es va fer amb la part més d'imaginació i en canvi no l'hem fet amb el llibre de documentació i potser s'hauria de fer. El que fem és que tenim una necessitat en un moment determinat i ho solucionem. I és el que tocaria, el que deia en David de dotar d'un fons de llibres adequats a cada taller o renovar llibres perquè estan obsolets. Perquè molts cops pots trobar llibres que el desenvolupament científic ja ha superat, amb classificacions completament errònies, etc.

- **Es fa procés d'esporgada del fons de la biblioteca escolar?**

David: No, que jo sàpiga no. Aquest any no ho hem fet i no crec que hi hagi la inèrcia de fer aquesta esporgada de forma sistemàtica.

Gemma: Els exemplars que estan en molt mal estat, que estan fets malbé, sí que es donen de baixa.

- **Així deu ser aquest l'únic criteri per donar de baixa els documents?**

David: Exacte, la degradació de l'objecte, més que no pas el seu contingut.

- **Es mira l'equilibri ficció-coneixement per seleccionar llibres? Pel que em dieu...**

David: No....

- **I l'equilibri per edats....**

David: Aquí els llibres més de coneixement, els de la paret. A nivell de número de volum hi ha una quantitat similar amb la ficció. Està bastant equilibrat des del meu punt de vista, a simple cop d'ull.

Els nens, quan van a la biblioteca, tan poden mirar els llibres de ficció com els de coneixement... els interessen realment tots. I no crec que estigui separat per edats. Els de ficció sí que tenen una gradació, però és més per el préstec a la biblioteca d'aula, perquè no es repeteixin els contes a la classe en els diferents cursos. Se'ls poden mirar igualment, només faltaria. La gradació es fa amb criteris com la quantitat d'imatge i el tipus, la quantitat de text...

Gemma: I de dificultat a nivell de la història

- **I respecte el gènere literari, hi ha varietat?**

Gemma: Sí, sobretot conte popular, àlbum il·lustrat, narracions i poesia, intentem que n'hi hagi, ho creiem important. El còmic, per exemple no hi ha gaire res... i teatre res de res, però és difícil trobar llibres de teatre per al nens d'aquesta edat.

- **Es dóna importància a la presència d'autors més clàssics?**

Gemma: No sé si s'ha fet aquesta feina... Però sí que hi ha clàssics catalans, més a nivell de conte popular... Grimm, Perrault, Andersen...

David: Hi ha la col·lecció de la Galera de Contes populars.... No sé els criteris que es fan servir per comprar aquests llibres, però crec que hi ha una sensibilitat aquí, perquè hi ha un equip de gent que li agrada el món del llibre infantil a nivell personal, a casa, i això fa que entri una mica aquesta cultura. De forma intuïtiva....

També el fet que hi hagi part de l'equip que estigui vinculada amb la Universitat de Vic crec que també ha ajudat a tenir un bon criteri de selecció del fons de biblioteca, jo penso que és innegable. Hi ha hagut aquest cop de mà, una mica per proximitat amb l'UVIC i per tant, per conèixer la Maica o la Carme Rubio... gent que són bon coneixedors d'aquest món. Això provoca que els llibres siguin de qualitat mirats globalment.

- **També he vist que hi ha una quantitat de llibres d'entrenament lector... és apropiada a les vostres necessitats?**

Gemma: Se'n veuen tants perquè n'hi ha uns quants que estan repetits, es fan servir en els grups de lectura a P5. És intencionadament, per tant.

David: I uns quants volums estan replicats 15-20 vegades... tot i que no gaires, 4 o 5, però són molts... He estat en escoles on n'hi ha molts més de llibres duplicats amb aquest fi. En aquests llocs hi ha poca diversitat i molta quantitat. [...]

- **I a nivell d'idioma, hi ha algun criteri per seleccionar llibres?**

David: L'idioma vehicular de l'escola és el català. Però si hi ha algun nen que porta algun llibre en castellà evidentment es mira i es llegeix en l'idioma original.

Gemma: Són benvinguts, inclús tu has portat algun llibre en italià...

David: Sí, com aquests del Leo Lionni que quan es fa algun viatge, jo o la Maite... sempre portem algun llibre sobretot a la biblioteca d'aula. Sobretot per sentir la musicalitat d'altres llengües.

Però si hi ha algun criteri de llengua, hauria d'estar recollit dins del Projecte Lingüístic... ho desconec.

Gemma: Tampoc trobem gaires llibres en altres idiomes a les llibreries. N'hi ha en català o en castellà, però tampoc no trobem res en anglès, en francès... o en qualsevol altra llengua. Només els holandesos per la casuística que he descrit. A més els llibres en anglès que hi ha són més de didàctica de la llengua, i aquí no es prioritza, ja són a Primària.

- **En els documents de biblioteca es fa referència a la política de col·lecció?**

Gemma: No... Hi ha una normativa d'ús... però res més, sobre el criteri de selecció, no...

- **Hi ha Pla Lector, oi?**

Gemma: Sí, allà es defineixen les estratègies que es defineixen a nivell d'escola per treballar la lectura i l'escriptura.

- **No hi ha reflectit una mena d'itinerari lector?**

Gemma: no... és més pels mestres en el dia a dia. Sí que es recullen els llibres explicats a cada nivell a l'hora del conte al Parvulari, però més que res per no repetir lectures i garantir que alguns llibres que considerem de qualitat surtin (*Neda-que-neda*, *De què fa gust la lluna...*). Part d'aquest itinerari lector que deies també seria llegir llibres per capítols, a P5 la mestra llegeix *El zoo d'en Pitus*, a P4 en *Napbuf*, però és més lectura de la imatge i propiciar un diàleg a través del llibre. [...]

David: Ara a final de curs a P4 també es fa tot un treball inspirat en Teberosky, que es tracta de treballar tots els símbols de l'entorn: llegir senyals, marques, cartells... [...]

Gemma: També l'ESCRIC, un treball interpretatiu a nivell d'un element literari, aquest any *El petit príncep*. També els rodolins a P4 a través dels nens [...]

- **Possibles millores per a la selecció del fons de la BE?**

Gemma: Una mica és allò que apuntava en David... integrar un fons específic a cada taller. I també fer assessoraments...

David: I comptar amb els recursos com els del Seminari de Rosa Sensat... Tenir més proximitat amb la biblioteca del poble... Incloure algun tipus d'animació a la lectura també adreçat a les famílies...

- **Hi ha algun document adreçat a les famílies?**

David: No... Pels nens.

- **I pels mestres?**

David: No.. pels mestres tampoc. A les formacions de biblioteca ens diuen que els documents que ens serveixen a nosaltres també els hauríem d'anar a buscar a la BE, però els tenim a la sala de professors. Per exemple, a dalt, aquest tipus de fons està més atomitzat en els diferents "departaments" o despatxos de cicle... Ens és més pràctic... a més a més, la situació de la biblioteca, essent en el pis de dalt en dificulta l'accés i la proximitat...

Gemma: Tampoc els tenim catalogats, és com una cosa a part.

David: Una de les altres millores que se m'acudeixen és catalogar i registrar els materials de producció pròpia, que els tenim a la BE en una estanteria, però no estan controlats...

- **A la biblioteca hi ha material imprès, produccions pròpies... i recursos audiovisuals i electrònics?**

David: Hi ha CDs de música però els tenim també a la sala de mestres. Però no, no tenim una biblioteca digital... Tampoc hi donem una prioritat a nivell de Parvulari. L'objectiu és la presència del llibre quotidiana a l'escola i a l'aula. La biblioteca és un

espai per trobar-hi un moment agradable... poder explicar un conte una mica diferent... un context nou per poder-te trobar amb l'objecte llibre... Però encara falten més llibres als tallers segons el meu punt de vista.

- **I pel que fa a les publicacions periòdiques?**

Gemma: Hi ha el *Tatano* que sí que hi estem subscriptes, el que passa és que ens quedem un exemplar a dalt i un altre a baix, els de cycle inicial també l'utilitzen... Hi ha algun *Reporter Doc* i alguna *Cucafera*, però no hi estem subscriptes. Tampoc ho treballem massa amb els nens.

- **I obres de referència?**

Gemma: Aquí a infantil no hi ha massa res... a Primària més. És un recurs que potser a Infantil ho faria servir més el mestre. Com el diccionari, que en tenim a la sala de mestre i és un recurs que sí que fem servir. Potser hauríem de fer més la "comèdia" de buscar paraules que no sabem el significat al diccionari, així els nens aprendrien la seva utilitat a partir del que veuen, és un recurs que hauríem d'explotar més...

David: Potser al nostre carro de perruquera d'aula hi hauria d'haver el diccionari i tenir-lo allà per mirar paraules i significats sistemàticament.

Gemma: A vegades ho hem mirat a través d'internet, però no és el mateix. Però ofereix l'avantatge que està més actualitzat i inclou els neologismes, tot i que cal vigilar les pàgines que es consulten...

5.2. Observacions

Número d'assistents: Mestres i alumnes de l'escola

Data: Gener-Març 2014

Ubicació de l'observació: Escola Les Pinediques, Biblioteca del segon cycle d'Educació infantil

Tècnica de recollida de dades: Observació lliure

Instrument utilitzat per a recollir les dades: Anotació manual

Anàlisi de la Biblioteca Escolar i animació a la lectura en el context de l'escola i de l'aula

Aquest apartat té l'objectiu de descriure la Biblioteca Escolar i la Biblioteca d'Aula, així com les propostes que es realitzen entorn la lectura en el context de l'escola i de l'aula. En un inici, es pretenia utilitzar l'escala ECERS (1998) per a realitzar l'anàlisi, però s'ha comprovat que els indicadors que apareixen en aquest document són insuficients i, per tant, s'ha utilitzat bibliografia específica de l'àmbit.

La Biblioteca Escolar en el context del centre: història, espai, organització i funcionament

- Història de la BE

L'Escola Les Pinediques de Taradell s'estructura en dos edificis que corresponen a les següents etapes educatives: Segon Cicle d'Educació Infantil i Educació Primària. Ambdós edificis disposen de Biblioteca de Escolar (BE), però en aquest bloc es descriurà la biblioteca corresponent a les pràctiques que es realitzaran, la BE del parvulari.

La BE d'Educació Infantil es va crear l'any 2009 arran d'un assessorament que va realitzar l'escola per reestructurar la biblioteca del centre durant els cursos 2007-2008 i 2008-2009. De forma paral·lela a aquesta formació es va reorganitzar la BE de Centre que estava situada a l'edifici d'Educació Primària i poc temps després es va crear la BE a Segon Cicle d'Educació Infantil.

A partir de la negociació amb l'Ajuntament de Taradell es va acordar adequar un espai del segon pis de l'edifici per a la BE, tot i que hi havia altres propostes més interessants per part de l'equip pedagògic. En aquest cas les directrius IFLA (2005) recomanen una ubicació cèntrica, a la planta baixa; que garanteixi l'accessibilitat i proximitat a totes les àrees docents. La creació de la BE al centre de Segon Cicle d'Educació Infantil va suposar una gran inversió de temps, durant tres cursos totes les mestres van dedicar una hora setmanal a aquest recurs. Cal destacar que ja es disposava de gran part del fons documental, principalment llibres de coneixement, però la catalogació amb el programa

E-Pergam de la col·lecció existent i de les noves adquisicions va suposar un esforç considerable. Un altre aspecte a considerar és que les mestres responsables de la biblioteca escolar van sol·licitar entrar en el programa .edu en dues ocasions, però la sol·licitud va resultar denegada en ambdues ocasions.

Actualment, la dedicació de les mestres per a les tasques relacionades amb la BE s'ha reduït molt. Tanmateix, segueix existint la figura del coordinador de biblioteca al cycle, que dedica 1 hora setmanal a la BE. Degut a la manca de recursos personals, s'ha pres la decisió de no catalogar tots els documents, descartant aquells que es preveu que tindran una vida útil més curta.

- **Espai**

L'espai de la BE, té una presència estètica acurada i acollidora, té una bona il·luminació i no es troba en una zona sorollosa. La BE està organitzada en quatre espais principals: zona de lectura informal i hora de conte (catifa, coixins, etc.), zona de mirar contes (hi ha una zona interior i una zona exterior que s'ha inaugurat recentment amb taules i cadires), ordinadors. Les fonts bibliogràfiques consultades són homogènies quan destaquen la necessitat d'incloure una zona a la BE per la realització del préstec i la consulta del catàleg.

La BE inclou alguns elements dinamitzadors positius a destacar: mascotes de la biblioteca, faristol en el que es col·loca l'últim llibre llegit durant l'hora del conte, hospital de llibres, selecció temàtica de documents col·locada en un expositor, fotografies i informació sobre autors i il·lustradors. Tots els aspectes són citats per Delgado (dins Osoro, 1998) quan descriuen la decoració i ambientació de la BE.

- **Fons**

La major part del fons és bibliogràfic i està constituït per llibres de coneixement i d'imaginació, obres de referència (alguns diccionaris, atlas i una enciclopèdia), publicacions periòdiques (estan subscrits a la revista *Tatano*, *Cucafera* i *Reporter Doc*). En la col·lecció també s'inclouen documents elaborats pels mateixos alumnes, sobretot els documents relacionats amb el projecte ESCRIC. A la biblioteca no hi ha material no

imprès (tot i que l'escola disposa d'alguns recursos audiovisuals no catalogats en altres espais) i tampoc de material no-llibre (mapes, jocs, objectes...).

Hi ha un total de 4500 documents catalogats entre la biblioteca escolar de Primària i la Biblioteca escolar d'Educació Infantil i un número superior a 10 llibres rellevants per infant (dades d'acord amb les recomanacions IFLA, que apunta un mínim de 2500 documents a la BE i 10 llibres rellevants per infant). Aproximadament, es calcula que la col·lecció de segon cicle d'Educació infantil està formada per 1.200 volums, mentre que el número d'alumnes és de 115. Cal fer referència a la importància dels llibres de coneixements, que conformen més de la meitat del fons, d'acord amb les recomanacions de la IFLA (2005) que en recomana un 60 % o de Baró i Mañà (1994) que suggereixen el 70 % d'aquest tipus de documents.

Per a la selecció del fons hi ha una llista elaborada a partir dels cursos que s'han fet a l'escola, amb recomanacions de persones expertes en literatura infantil i juvenil. Per Sant Jordi, es deixa escollir un llibre per aula per incloure en la col·lecció. Els llibres provinents de les donacions s'incorporen tots, independentment del seu estat, llengua i possible utilitat i adequació.

El fons s'ordena a partir de la Classificació Decimal Universal, la mateixa classificació que s'utilitza a la Xarxa de biblioteques Públiques de Catalunya. L'ús de models organitzatius estandaritzats garanteixen que els alumnes puguin utilitzar qualsevol altra biblioteca (Mañà dins Osoro, 1998).

- **Funcionament**

La BE és un recurs molt utilitzat a l'escola. Cada curs disposa d'una sessió setmanal per anar a aquest espai en la que es realitza l'hora del conte i tot seguit els nens i nenes poden mirar contes (els llibres destinats a aquesta activitat estan disposats en un mobiliari separat, amb una senyalització pròpia per a cada nivell). Existeix un registre dels contes explicats a l'hora del conte, en el que predominen els contes il·lustrats i els contes tradicionals.

Un altre tipus d'ús de la BE és l'ús dels llibres com a font d'informació. Els nens i nenes van a buscar llibres de coneixement relacionats amb les temàtiques que es treballen en els tallers. Es forma els infants en l'autonomia en la selecció de fonts d'informació de manera gradual: els nens i nenes de P3 van a la biblioteca acompanyats, a P4 comencen a anar-hi sols o amb algun company (tenint molt clar quin és i on és el llibre que hi poden anar a buscar), i a P5 hi van sols o acompanyen nens i nenes dels cursos anteriors.

També es realitza préstec de llibres de la BE als infants de P5. La durada del préstec és de cap de setmana i el registre el porta a terme cada infant mitjançant una llibreta que està situada a la seva aula de referència sota la supervisió de la mestra.

L'espai de biblioteca s'utilitza per realitzar-hi algunes festes importants per a l'escola com: St. Jordi, el Dia del Medi Ambient... També s'hi porten a terme activitats relacionades amb la literatura, de les quals cal ressaltar el projecte ESCRIC, un projecte anual relacionat amb la lectura en el que participa tot el cicle (un exemple seria el projecte del curs anterior que girava entorn de la ninotaire Pilarín Bayés, en el que s'hi van llegir molts dels seus contes i en el que els infants van poder realitzar retrats on s'hi podien veure unes galtes ben vermelles. A més a més, els alumnes van poder gaudir de la presència de Pilarín Bayés, quan aquesta va visitar l'escola i la BE.

Un altre aspecte a tenir en compte és la col·laboració de la BE amb la biblioteca pública Antoni Pladevall. Els infants realitzen visites a la biblioteca pública durant el cicle i es demanen llibres en préstec quan és necessari (ho fan els mestres i també els alumnes).

- Valoració del Pla de Lectura de Centre: anàlisi de documents i de l'organització

L'escola les Pinediques de Taradell té un Pla Lector (PL) que descriu els objectius, metodologies i estratègies per promoure l'aprenentatge de la lectura, l'aprenentatge a través de la lectura, el gust per llegir i la formació d'usuaris. Aquest document aprofundeix en cada cicle d'Educació Primària i descriu les activitats que es realitzen a l'escola en aquest sentit. Alguns exemples serien: grups lectors (dins l'horari escolar i en un Suport Escolar Personalitzat que realitzen tots els alumnes durant mitja hora tres

cops a la setmana), activitats sobre la lectura, visites guiades a la biblioteca, recital de poemes.... Tanmateix, el document també recull com es treballa la lectoescriptura a Segon Cicle d'Educació Infantil (aquests punts quedaran recollits a l'apartat 2.6. del bloc 1).

Cal esmentar que l'escola té altres documents que fan referència a l'àmbit que ens ocupa: Projecte de Biblioteca, Projecte de grups lectors i Normativa d'ús de la biblioteca (Educació Infantil).

En el Projecte de Biblioteca es defineix la BE de la següent manera¹:

Espai de recursos on poder trobar tot tipus d'informació en diferents tipus de suport a l'abast de l'alumnat, del professorat i de la comunitat educativa en general, però sobretot com un espai d'aprenentatge en el desenvolupament de les diferents àrees curriculars, per tal que l'alumnat es formi com a persona autònoma, crítica i constructora del seu propi coneixement a través de la cerca, la investigació i el treball en diferents fonts d'informació, i un espai on es promogui l'hàbit lector també en el seu aspecte més lúdic.[...] espai de lectura, d'estimulació de les capacitats del nen i un centre de dinamització cultural.

Té com a objectiu prioritari aconseguir que la Biblioteca sigui un element estimulador per al nen, tant en les tasques d'aprenentatge com en els hàbits lectors i de gaudi de la lectura. Això implica fer que l'alumne se senti la Biblioteca com un espai propi, útil i plaent alhora. (Projecte de Biblioteca: 3, 5)

La descripció de la biblioteca com a instrument, coincideix amb les paraules d'Osoro:

La biblioteca escolar haurà de ser un veritable centre de recursos, un font eterna d'informació, de suggeriment, d'activitats socioculturals i a l'hora festives, una font inesgotable d'eines per ampliar el coneixement i, al mateix temps, el bressol de la fantasia, la llar d'allò poètic, el racó de la paraula serena, l'amistat, la llibertat i els somnis. (Osoro, 1998: 13)

I Centelles:

La biblioteca escolar és un espai fonamental de comunicació i intercanvi en el qual la lectura, la investigació i la recerca tenen el seu lloc de trobada. Una biblioteca que formi part del projecte

¹ Documents de centre: Projecte de Biblioteca

educatiu del centre és un recurs pedagògic de primera magnitud i esdevé així un dels veritables motors de l'escola al voltant del qual gira el desenvolupament curricular, funcionant alhora com a biblioteca tradicional amb materials impresos, com a hemeroteca, i com a mediateca amb materials audiovisuals i també en els nous suports. (Centelles, 2009: 97)

Les activitats a desenvolupar per la BE que cita el document són:

- Concepció global de la BE (tots els documents formen part de la biblioteca i tots els mestres estan implicats en el seu funcionament).
- La BE, un espai agradable per al nen. Llibres atractius i d'interès per als nens i nenes. Hi haurà una zona tova per la lectura informal. Amb una ambientació que estimuli l'infant.
- La BE, espai interactiu. Ha d'incloure els següents elements: plafó d'entrada amb informacions i cartells, expositor per a novetats i un altre per a revistes, espai per exposicions temàtiques, llibres recomanats, mascota, fulls informatius sobre les activitats de la biblioteca, servei de préstec.
- Participació activa dels alumnes. Anagrama i mascota creats pels nens i nenes. Comentaris penjats a la cartellera i recomanacions fetes pels infants. Exposició dels treballs fets pels alumnes. Responsabilitats dels alumnes pel que fa al manteniment de la BE.
- Formació d'usuaris. Conjuntament amb la biblioteca Municipal i una connexió amb la Xarxa de Biblioteques de la Diputació.
- Activitats d'incentivació. Hora del conte, trobada anual amb un escriptor o il·lustrador, presentació de novetats, exposicions de temes concrets, xerrades pels pares, Setmana de la Biblioteca
- Relació amb la biblioteca pública Antoni Pladevall i amb de l'INS. Activitats i guies de lectura conjuntes, coordinar formació d'usuari, fomentar l'ús de la biblioteca pública de l'escola, demanar lots de temes específics a la biblioteca pública, ús de l'espai de la biblioteca pública.

La finalitat de la BE descrita en el document coincideix també amb la bibliografia consultada quan determina que els nens i nenes, al finalitzar l'escolarització, han de saber quines necessitats informatives tenen, localitzar la informació de manera ràpida i eficaç i seleccionar-la correctament per als seus propòsits.

El document de Normativa d'ús de la biblioteca (Segon Cicle d'Educació infantil), inclou les normes d'ús de l'espai per als nens i nenes i per a les mestres. També regula quins llibres s'utilitzaran i com en l'hora d'explicar el conte, quina ha de ser l'hora de mirar contes, quins llibres es poden portar a les aules, quin ha de ser l'ús de l'hospital de llibres i de l'espai exterior, així com la disposició dels expositors temàtics i el registre dels contes que s'expliquen a cada nivell.

- **Anàlisi i valoració de l'espai de llibres i de material de lectura a l'aula**

Cada aula té un espai dedicat als llibres o una biblioteca d'aula. Els infants poden utilitzar aquest racó durant els tallers que es realitzen diàriament. Les diferents aules disposen d'aquest espai, però cadascuna té un mobiliari i una ambientació diferent.

L'aula en la que es realitzaran les pràctiques és l'aula de P4B, en aquest cas els llibres estan col·locats en un mòdul de plàstic amb rodes. Aquest tipus de mobiliari, tot i que està a l'alçada dels nens i nenes, no permet veure les cobertes de tots els llibres. La majoria de llibres són d'imaginació i també hi ha inclosos alguns treballs realitzats pels nens i nenes en relació amb la literatura, en aquest cas en relació amb la visita de Pilarin Bayés. En aquesta aula, els nens i nenes poden mirar contes a les taules o bé a la catifa on s'esdevenen molts dels temps col·lectius de grup-classe.

Tanmateix, la biblioteca d'aula no és l'únic material de lectura que hi ha a l'aula. Hi ha llibres de coneixement referents a la mascota de la classe (un hámster) i llibres de coneixement referents al taller que s'hi porta a terme. També hi ha el llibre de vida del grup, i la mestra sol llegir aquesta documentació als nens i nenes i pot fer un treball de lectura posterior (com demanar als infants si coneixen cap paraula). La documentació del grup es deixa a l'exterior de cada aula, així els nens i nenes poden recordar allò que han viscut i si volen també se la poden emportar a casa. Un altre element que s'utilitza per treballar la lectura a l'aula és la documentació d'alguns diàlegs dels nens que s'han esdevingut sobre un tema significatiu per a ells (mètode Decroly).

- Anàlisi de la qualitat dels llibres d'imaginació i de coneixement

Els llibres d'imaginació que hi ha a l'aula s'ubiquen a la biblioteca d'aula. Cada infant escull un conte del seu nivell de l'espai de BE destinat a "mirar llibres" i els porten a la biblioteca d'aula. Quan ha passat un període de temps determinat, hi ha un intercanvi amb l'aula paral·lela.

Entre els llibres d'imaginació actualment hi ha bàsicament contes tradicionals i contes d'editorials molt comercials, ja que s'ha optat per deixar els àlbums il·lustrats i altres llibres més interessants en una lleixa separada a la BE. Alguns dels llibres no estan catalogats (per aquest mateix motiu, ja s'ha comentat anteriorment que suposava un gran esforç), però sí folrats i assenyalats segons el nivell (aquesta diferenciació facilita que no es repeteixin títols en els diferents cursos).

Pel que fa als llibres de coneixement, a l'aula normalment n'hi sol haver pocs (un màxim de 5), però els nens i nenes van a buscar llibres sempre que ho necessiten. A més a més, els infants s'organitzen per tallers cada matí i la majoria no estan a l'aula de referència (així que els llibres de coneixement i d'imaginació que poden consultar no es limiten als que es situen a l'aula).

- El rol del mestre/bibliotecari a l'escola

Les directrius IFLA (2005) afirmen que la riquesa i la qualitat de la biblioteca depenen dels recursos de personal disponibles; sense deixar de banda la formació i la motivació d'aquest. Aquestes recomanacions no encaixen amb el marc educatiu català ja que defensen la necessitat de responsables titulats en Biblioteca que també tinguin coneixements sobre l'àmbit curricular i pedagògic.

En el Projecte Educatiu de Centre (PEC) es descriuen els objectius dels responsables de biblioteca: acabar d'organitzar la BE d'Educació Infantil, registrar i folrar llibres, promoure servei de préstec (Educació Primària), edició d'un butlletí de biblioteca, sessions de formació als usuaris de biblioteca (Educació Primària), endegar les activitats pròpies de dinamització de la BE.

Tanmateix, mitjançant les dues visites a l'escola s'ha pogut veure que els mestres bibliotecaris tenen el compromís, l'autocrítica i la voluntat de transformació que remarca Osoro (1998). El paper del mestre bibliotecari es detalla en el document Projecte de Biblioteca de la següent manera: planificar i organitzar la biblioteca escolar i vetllar pel seu funcionament; seguir una línia d'acord amb la comunitat escolar i el PEC; analitzar necessitats de recursos i informació de la comunitat escolar; catalogar i classificar els materials de la biblioteca; facilitar informació a la resta de professorat; ajudar els alumnes en l'ús dels recursos de la biblioteca; orientar el lector; promoure activitats relacionades amb la lectura; elaborar eines i materials que facilitin la tasca del claustre per a la millora de l'activitat educativa; dinamitzar diferents sectors de la comunitat educativa; establir canals de comunicació i difusió, coordinació amb serveis educatius; col·laborar amb la biblioteca pública; realitzar formació; administrar pressupost; i coordinar el seguiment i l'avaluació del projecte. El mestre bibliotecari també hauria de ser un mediador entre l'alumne i els llibres, per això conèixer el fons de la biblioteca i tenir criteris de selecció.

- Qualitat de les activitats del mestre de l'aula pel que fa a la lectura i a la formació lectora

En el Pla Lector es desenvolupa el treball de lectoescriptura que es desenvolupa a P5². Per a descriure les activitats del mestre de l'aula es parteix d'aquest document, ja que tot i que el curs en el que s'ubiquen les pràctiques sigui P4, s'utilitzen estratègies i propostes similars.

Els nens parteixen de la lectura globalitzada (a partir del propi nom i del nom dels companys, els dies de la setmana, algunes paraules i/o frases dels llibres de consulta o de la documentació, cartells de l'aula...). Tot i que la lectura no sigui un objectiu principal en el cicle, ja que es parteix de l'interès dels infants i es respecta el seu ritme, centrant l'aprenentatge de la llengua sobretot en el desenvolupament de l'oralitat i de les experiències. Els nens i nenes s'aproximen a la lectura a partir de la deducció, de l'anàlisi de paraules, sons i noms de les lletres i, en alguns casos, amb textos que compten amb el suport d'imatges. També s'utilitzen les lletres de confegir i les imatges de lletres realitzades amb materials naturals per a l'aprenentatge de la lectoescriptura.

² **Documents de Centre. Pla Lector**

La mestra llegeix contes (sobretot a la tarda, fora dels espais de tallers i naturalment en l'hora del conte), llibres de consulta (normalment dins els espais de tallers), dites, poemes i rodolins, i documentació. Una altra proposta, a banda de les ja citades, és la lectura d'un conte per capítols, que en el cas de P4 és en Nap Buf.

5.3. Pla Lector

Origen del document: Còpia selectiva de la informació del document original consultat en el centre el dia 15 de gener de 2014

El Pla Lector concreta els objectius i les activitats destinades a promoure el procés d'aprenentatge de la lectura, comprensió lectora, hàbit de lectura, accés a textos literaris.

Activitats:

- Grups lectors
- Lectura a Casa
- Biblioteca d'aula

Especifica també com es realitza el treball de lectoescriptura a P-5:

- Què llegim
 - o Nens. Nom i cognoms propis i dels companys. Noms dels dies de la setmana, mesos, estacions... Algunes paraules o frases dels llibres de consulta i dels contes. Paraules, frases i dites relacionades amb les festes populars, temes que es treballen, activitats que fem... Enunciats dels fulls de treball. Cartells que hi ha a la classe
 - o Mestra. Llibres de contes, de consulta... Notes que donem a les famílies. Dites, poemes, rodolins, endevinalles... que els nens han de memoritzar. Text dels fulls de treball.
- Quan i per què

- Quan. Fem l'encarregat. Portem una nota a casa. Treballem els diferents temes. Als racons i als grups de llengua
 - Per què. Per saber de qui són les coses. Per saber on és el material de la classe. Per gaudir de la lectura. Per saber què hem escrit. Per saber què direm a les famílies. Per saber quines activitats farem.
- Tipus de lletra. Lletra de pal. S'inicia la lletra lligada al 3r trimestre, amb la lectura del seu nom i cognom.
 - Com ho llegim. Col·lectivament i individualment. Si cal amb l'ajuda de la mestra. Globalment. Amb suport d'imatges i sense. Analitzant paraules, sons i noms de les lletres. Per deducció
 - Paper de la mestra.
 - Proposar espais, materials i temps de lectura.
 - Oferir el model de lectura.
 - Fer-los participar en la lectura, ajudar-los a descobrir el codi i fer un seguiment sistemàtic i individual dels alumnes.
 - Transmetre ganes de llegir i de gaudir de la lectura.
 - Donar l'ajuda, l'orientació i el suport que cada alumne necessita per trobar els referents de lectura.
 - Motivar, estimular i valorar-los en l'activitat.

Actuacions a Educació Infantil

Lectura:

- Coneixement del propi nom i del dels companys (a partir del control diari quan fan d'encarregats).
- Coneixement del propi cognom i del dels companys (a partir del control diari quan fan d'encarregats)
- Lectura de paraules, frases i textos
- Es valora la lectura en els grups de llengua i es passen proves a l'inici de curs, al gener i a final de curs

Esriptura:

- Esriptura del propi nom i cognom: quan el copien als fulls, o a la cartellera quan fan d'encarregats.
- Esriptura de paraules, frases i textos
- Es va valorant en els treballs dels grups de llengua i es passen proves a l'inici de curs, al gener i a final de curs.

5.4. Projecte de biblioteca

Origen del document: Còpia selectiva de la informació del document original consultat en el centre el dia 15 de gener de 2014

Motivació, vinculació a la realitat del centre

Entenem la biblioteca escolar com un espai de recursos on poder trobar tot tipus d'informació en diferents tipus de suport a l'abast de l'alumnat, del professorat i de la comunitat educativa en general, però sobretot com un espai d'aprenentatge en el desenvolupament de les diferents àrees curriculars, per tal que l'alumnat es formi com a persona autònoma, crítica i constructora del seu propi coneixement a través de la cerca, la investigació i el treball en diferents fonts d'informació, i un espai on es promogui l'hàbit lector també en el seu aspecte lúdic. Per tant, l'hem d'entendre també com un espai de lectura, d'estimulació de les capacitats del nen i un centre de dinamització cultural.

La biblioteca-mediateca escolar és un element clau per promoure i contribuir a la utilització dels diferents recursos educatius i facilitar l'adquisició dels coneixement i de les tècniques necessàries per tal que els nens, les nenes i els joves aconseguixin de manera gradual una autonomia en l'aprenentatge, sense oblidar que tothom, de qualsevol edat i condició, ha de saber accedir a la informació, gestionar-la i gaudir de la lectura. La biblioteca escolar esdevé, per tant, un recurs bàsic per a l'aprenentatge, per a l'accés i la selecció d'informació diversa, desenvolupant tècniques útils per a l'autoformació al llarg de tota la vida, alhora que contribueixen a l'adquisició de les competències necessàries per al desenvolupament dels continguts curriculars de totes les àrees d'aprenentatge.

La biblioteca ha de ser també un servei i un recurs per al professorat i un espai obert a tota la comunitat educativa. Ha de ser un nucli essencial del centre educatiu, un espai d'aprenentatge i de gaudi on es trobin recursos per donar resposta a les necessitats curriculars, que continguin informació i literatura en diferents suports: llibres de ficció, de coneixements, internet, xarxes telemàtiques, materials multimèdia, fotografies, mapes, murals, gravats, dossiers elaborats pel professorat, materials per a l'alumnat amb NEE, posats a disposició de tota la comunitat educativa per estimular i potenciar el desig de llegir i d'aprendre.

[...]

Partíem, doncs, pràcticament de zero. Tant pel que fa als fons i a l'equipament de la Biblioteca com, molt especialment, per la filosofia que comporta el funcionament d'una biblioteca escolar com la que proposem. Durant el curs 2008-2009 es va adequar l'espai per ubicar-hi la biblioteca, es va procedir a una primera catalogació de tots els llibres i materials existents, i per tant es va fer el treball més físic de preparació de la biblioteca.

[...]

Objectius:

- Facilitar a la comunitat educativa un espai de recursos on poder-hi trobar tot tipus d'informació en suports diversos.
- Cooperar amb el claustre perquè pugui disposar de tots els llibres i documents necessaris per a desenvolupar el currículum i els coneixements
- Promoure i contribuir a la utilització dels diferents recursos educatius
- Oferir un espai d'aprenentatge en el desenvolupament de les diferents àrees curriculars, per tal que l'alumnat es formi com a persona autònoma, crítica i constructora del seu propi coneixement a través de la cerca, la investigació i el treball en diferents fonts d'informació
- Oferir oportunitats de crear i utilitzar la informació per adquirir i comprendre coneixements, desenvolupar la imaginació i entretenir-se.

- Facilitar l'adquisició dels coneixements i de les tècniques necessàries per tal que els nens i les nenes aconseguixin de manera gradual una autonomia en l'aprenentatge
- Posar a l'abast de l'alumnat materials diversificats que representin les diferents cultures amb què conviuen
- Recollir i proporcionar materials diversos per a l'alumnat amb NEE
- Promoure activitats que afavoreixin la sensibilització cultural i social
- Promoure l'hàbit lector
- Orientar els lectors en les seves demandes i interessos
- Oferir a l'alumnat la formació i experiència com a usuaris de biblioteques

[...]

Relació amb la biblioteca pública de Taradell i amb la de l'Institut. Establiment d'acords institucionals perquè la col·laboració entre la biblioteca pública i l'escolar sigui permanent i estable:

- Organitzar plans de foment de la lectura i altres activitats conjuntes. Elaboració conjunta de guies de lectura, itineraris, materials didàctics, etc.
- Coordinar l'aprenentatge per part dels alumnes sobre el funcionament de la biblioteca, fent el pas de la biblioteca escolar a la pública. Programar visites escolars a la biblioteca pública.
- Fomentar als alumnes l'ús de la biblioteca pública, com a futurs lectors i usuaris més enllà de l'etapa escolar.
- Propiciar que alumnes i pares coneguin els avantatges del carnet de biblioteca pública.
- Des de la biblioteca escolar considerar la biblioteca pública com una extensió a la qual poder acudir per cercar-hi llibres i materials que no es disposin al centre. Compartir l'accés als respectius catàlegs amb possibilitat de préstec de biblioteca a biblioteca
- Preveure, en moments concrets, la disposició de lots de llibres específics, sobre un tema concret, per a un treball escolar, per a una exposició, etc.
- Divulgació als alumnes i famílies del centre de la informació de novetats, catàlegs i activitats de la biblioteca pública.

- Possibilitat d'utilitzar l'espai de la biblioteca pública per a activitats pròpies del centre, tant si es tracta d'activitats amb alumnes, activitats per a professors o activitats obertes als pares.

[...]

Responsabilitat en la direcció de la biblioteca

L'escola disposa d'una comissió específica de biblioteca, amb la finalitat de tirar endavant tot aquest projecte, amb un professor representant de cada cicle. Funcions:

- Planificar i organitzar la biblioteca escolar i vetllar pel seu manteniment i funcionament
- Establir criteris i formes de funcionament de la biblioteca d'acord amb la comunitat escolar i amb el PEC
- Elaborar i avaluar el Pla anual d'acord amb el projecte de biblioteca
- Analitzar les necessitats de recursos i informació de la comunitat escolar
- Catalogar i classificar els materials de la biblioteca
- Facilitar informació a la resta de professorat sobre els recursos disponibles per al desenvolupament del currículum
- Ajudar els alumnes en l'ús dels recursos de la biblioteca i de les tecnologies de la informació
- Orientar el lector en la cerca de les seves demandes, en les seves possibilitats lectores, en els seus interessos, en l'ús de la biblioteca i en els seus recursos
- Promoure activitats relacionades amb la lectura: elaboració de bibliografies i exposicions temàtiques, presentació de novetats, elaboració de guies, organització d'actes relacionats amb la biblioteca.
- Elaborar eines i materials que faciliten la tasca del claustre per a la millora de l'activitat educativa (llista de llibres i documents, activitats específiques per a un llibre o tema concret, base de dades...)
- Dinamitzar la implicació dels diferents sectors de la comunitat educativa
- Establir canals de comunicació i de difusió de la informació per a tota la comunitat educativa
- Establir coordinació amb els serveis educatius

- Col·laborar amb la biblioteca pública, així com amb altres entitats i institucions, i els plans educatius d'entorn
- Assistir a les sessions de formació i de coordinació que calgui
- Administrar el pressupost que li sigui assignat pel centre
- Coordinar el seguiment i l'avaluació del projecte

[...]

Avaluació

En el marc del PEC, anualment s'avaluarà si s'han assolit els objectius que es plantejaven, el nivell de participació dels diferents col·lectius, el tipus de resultats aconseguits i, si s'escau, es faran propostes de reconduir el procés.

L'avaluació hauria d'incloure els següents punts:

- Si s'assoleixen els objectius marcats per a la biblioteca, el currículum i el centre educatiu.
- Si es satisfan les necessitats de la comunitat escolar
- Si es poden satisfer les necessitats canviants a mesura que van emergint
- Si la provisió de recursos és l'adequada
- Si els recursos són efectius en relació al cost

Els següents indicadors de rendiment poden resultar una eina útil a l'hora de supervisar i avaluar el compliment dels objectius de la biblioteca.

Indicadors d'ús:

- Horari d'ocupació de la biblioteca
- Préstecs realitzats
- Visites a la biblioteca
- Consultes de referència
- Ús d'ordinadors i de fonts d'informació electròniques

Indicadors de recursos:

- Total de llibres per membre de la comunitat escolar
- Increment o renovació de llibres i altres materials de la biblioteca
- Terminals/ordinadors disponibles per membre de la comunitat escolar